

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Sectio VII. De Effectu Sigilli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

ginal. lib. 3. c. 4. initio. Exemplum est, si absque licentia peccatorem, etiam publicum, laudet de serua sua poenitentia, quam in sola Confessione advertit. Licita laudis exemplum est in vita B. Tho. Aquin. cujus Confessarius testatus est, ipsum virginem & innocentem fuisse. Absit tamen in istis semper indirecta aliorum vituperatio. Ab hoc defectu libera esse poterat viri tam conspicuae sanctitatis commendatio. Simile quid reperitur in vita B. Iacobi de Marchia.

Bene monuit Soto, infra citandus, rarissimè Confessarium, etiam post mortem, debere dicere de suo poenitente: *Numquam talis confessus est mihi peccatum mortale.* Si è contrario Confessarius audiat laudari ab aliis poenitentem, quem ipse novit non esse tam bonum, ac vulgò putatur, caveat ne laudantem ex Confessione corrigat; sed dissimulet se audire, vel vulgi opinioni exterius se quoad potest conformet. Ita Major.

Bene etiam monuit idem Sotus de tegendo secreto memb. 3. q. 4. non solum non esse Confessario dicendum, quid in Confessione audiverit; sed neque negandum ei esse ibi audivisse, quò non audivit; adeo ut in favorem innocentis non possit testari, ipsum in Confessione sibi hoc delictum non esse factum. Hucusque Malderus.

Et ideo signanter dixi in Conclusionem: *Per se loquendo*: quia per accidens, ut patet ex dictis, possent virtutes esse materia sigilli. Hinc Ethim. supra n. 48. Aliquando (inquit) dici possunt (virtutes, revelationes & similes gratiarum) ad declarandum melius aliquod peccatum, v. g. ingratitudei erga Deum post hæc & illa dona & beneficia Dei, vel inconstantiam in bono

post tale propositum firmum procurandæ perfectionis & similia; & tunc credo, quòd pertineant ad sigillum, cum jam sint, saltem in obliquo, materia Confessionis; & aliunde apparet, quòd poenitens non vult illa extra Confessionem manifestare; sed retinere illa sub sigillo arctissimo Confessionis. Hæc ille.

Sed displicent Arriagæ supra n. 30. ubi sic ait: Ego non puto ex hoc capite posse ullam sumi disparitatem; quia sive hoc sine, sive alio dicantur, numquam sunt peccata, nec materia Confessionis, ne quidem in obliquo, sed tantum purus terminus extrinsecus ejus peccati ingratitudei; nec ullo modo ostendunt peccatum dictum in Confessione; nec apparet ex hoc capite, cur malit poenitens occultari; quando eas dicit hoc modo, quàm si eas dixisset, ut confuleret Confessarium circa suæ conscientie directionem.

Adde; non videri liberum poenitenti, obligare Confessarium ad sigillum in his, quæ non sunt ex se materia illius; ut si ille eloquentissimè in Confessione locutus fuisset, estò vellet eam eloquentiam manere sub secreto, non est tamen id in voluntate ipsius: debet enim esse aliquid, quod ex se sit peccatum, aut circumstantia illius, vel in pudorem & minorem illius æstimationem, vel certè ex quò possit quodammodo vehiri in peccati cognitionem. Ita Arriaga. Quæ doctrina magis placet.

Cæterum, ne quispiam ignorantie cæcitate velamen exultationis assumat, pro clariori intelligentia eorum, quæ hæcenus dicta sunt de sigillo, instituo novam Sectionem de Effectu Sigilli.

Arriagæ

146. Non est liberum poenitentem obligare Confessarium ad sigillum in quocumque re.

SECTIO SEPTIMA.

De Effectu Sigilli.

Obligatus sigillo illicitè loquitur de illius materia etiam cum ipso poenitente, citrà ejus veniam; quàmvis enim respectu ipsius non sit propriè secretum, nihilominus potest esse obligatio non loquendi cum ipso de tali re, quam etiam obligationem propriè significat sigillum; ut constat ex communi sensu & consuetudine Ecclesiæ.

Quid miramur? Nam talis locutio, si alteri fieret, proderet peccatorem; quòd autem fiat ipsi poenitenti, per accidens est. Itaque sic loquens per se & ex natura suæ locutionis, proderit peccatorem; quia poenitens jam novit se esse peccatorem, estò per impossibile antea non novisset, idque ex Confessione: ergo de Confessario sic loquente verificatur, quod legitur cap. Omnis utriusque sexus 12. de Poenit. & remiss. *Caveant autem omnino, ne verbo aut signo, aut*

alio quovis modo, aliquatibus prodât peccatorem, id est, sic loquatur, ut audientes scire possint, hunc poenitentem hoc aut illud peccatum commisisse.

Ergo qui loquitur de peccato confessio cum ipso poenitente, aliquatenus prodit peccatorem; quia sic loquitur, ut ipse poenitens ex illa locutione sciat, se hoc vel illud peccatum commisisse & fuisse confessum, quod repugnat fini hujus legis, & bono ipsius Sacramenti: licet enim talis locutio non sit infamia poenitentis, haud equidem sit sine ejus rubore & pudore, adeoque Confessionem reddit odiosam. Hoc ergo proposito cum communi DD. uno vel alio excepto:

Quæro primò; an Confessarius possit uti scientiâ præcedente, vel consequente Confessionem. Secundo; an liceat referre peccatum, non nominando personam. Responso ad utramque quæstionem erit.

CONCLUSIO I.

Confessarius potest uti scientiâ præcedente vel consequente Confessionem, dummodo propter hanc non addat aliquam certitudinem vel circumstantiam. Similiter referre peccatum, non nominando personam, quando nullum est periculum, deveniendi in notitiam personæ.

2.
Probat. i.
part. Concl.

Hæc Conclusio duas habet partes. Prima probatur; quia Confessarius, qui utitur scientiâ præcedente vel consequente Confessionem, dummodo propter Confessionem non addat aliquam certitudinem, vel circumstantiam, perinde loquitur, ac si Confessionem non audivisset; & aliunde gravissimum esset onus Confessarii, si propter Confessionem amitteret jus utendi scientiâ, antè vel post habitâ: immo & pœnitentes indè sumerent occasionem eludendi Sacerdotes, non absque gravissimo nocumento boni communis, aut etiam privati.

Ponamus casum: subditus sciens, suum peccatum Superiori aliunde cognitum, ut evadat justam punitionem, necessariam pro bono communi, confitetur illud Superiori. Similiter fur injustè retinens res Confessarii, confitetur eidem, quia timet accusationem ex præcedente scientiâ, pûtas quâ Confessarius non poterit eum accusare, ut tali viâ recuperet rem suam? Noli putare; quidquid Aliqui olim dixerint.

3.
Quid de ipsa
sentent. D.
Bonavent.

De hac controversia ita scribit Doctor Seraphicus 4. dist. 21. part. 2. a. 2. q. 3. Dicunt quidam, quòd ex quo aliquis scit aliquid per Confessionem, qualitercumque sciat, & quancumque sciat, illud verè non potest revelari; quia non potest tale quid revelari, cum sit pars Confessionis, quin fiat sigillo Confessionis præiudicium, quod maxime & præcipuè servandum est integrum. Ad obiecta respondens, sicut supra tactum est, quòd si videatur generari præiudicium vel sequi malum, non debet recipere sub sigillo Confessionis, sed cum protestatione, quòd nolit tenere secretum.

Esti ista opinio (subjungit S. Bonavent.) pia videatur pro eo, quòd multum tribuit sigillo, scilicet Confessionis; tamen potest ducere in magnum periculum, scilicet quòd fieret veritatis, & innocentia, & obedientia præiudicium, & fraudi præstaretur patrocinium, sicut ostensum est. Et constat, quòd sigillum Confessionis institutum est ad evitandum scandalum: veritas autem propter scandalum dimittenda non est.

Et iterum, illa protestatio non facit, ut possit revelare, quòd alias tenetur celare. Et iterum, si aliquis audiret Confessionem absconditâ, & ille de illo peccato sit infamis, nunquid tractari sigilli dicitur, si de hac materia cum aliquibus loquitur? hoc videtur nimis durum & impium.

Et ideo est secunda opinio, quæ videtur esse temperatior; quòd Confessio claudis os respectu cognovimus præcedentis, non respectu sequentis. Et ratio hanc est; quia ille, qui prius novit, & in Confessione recipit, os sibi claudit respectu præcedentis, sed non respectu sequentis. Sed hæc positio nimis est ratiabilis quàm prima, quàmvis videatur magis sobria. Primum; quia ex hac positioe, ita generatur veritati præiudicium, sicut ex prima. Alterius dicit, quòd sigillum Confessionis potest omnem cognitionem antecedentem claudere, & post cognitio supervenientem potest illud aperire. Si enim Confessio ideo claudit prius scitum, quia revelare scitum est frangere sigillum, cum illud continetur sub sigillo; quomodo cognitio sequens dabit potentiam loquendi vel manifestandi illud, quòd sub sigillo erat clausum? Aut si revelare, quòd post scitur, in quantum post scitur, non præiudicat Confessionis sigillo; quare revelat prius scitum, cum unum & idem post scitur per se: deinde per Confessionem; & ratio per aliorum revelationem? Ita Doctor Seraphicus arguit contra duas illas opiniones, quæ jam Scholis evanuerunt.

Ipsæ autem docet Conclusionem nostram, continud attexens: Et ideo est tertius modus ducendi magis consonus veritati & rationi: quòd illud, quòd scitur duplici viâ, duplici cognitione scitur, & sicut duplici cognitione scitur, ita potest homo obvisa unum modum sciendi, & memorari alterum, sicut patet; quia aliquando obliviscitur se audisse per relationem, & meminisse se audivisse ex Confessione. Et sicut duplex est scientia, sive modus sciendi, sic duplex est modus revelandi, nec unus præiudicat alteri; ut si quis dicat: Ego vidi; vel dicat: Ego in Confessione didici, nec unus modus alteri præiudicat, & sine sigilli fractione & præiudicio, & absque præiudicio veritatis potest, quòd scitur per Confessionem, & per alium modum, revelari; ita tamen, quòd modus sciendi per Confessionem semper maneat in occulto.

Quia tamen potest ex hoc scandalum generari, maxime apud pœnitentem, & apud alios; ceteris quòd de bono & æquo magis debet celare, quàm malum; & ideo propter vitandam scandalum pœnitentis, debet ei protestari in Confessione, quòd non debet illud celare, non quia illa protestatio acquiritur revelationi, sed quia proximo auferit rationem scandalum. Debet etiam permittere se cogi ad dicendam: cogitur autem, sive quia veritatis generatur præiudicium, sive per mandatum: & ex tunc potest dicere absque omni remorsu: cum magna enim maturitate revelandum est alienum peccatum, etiam ubi non est annexum Confessionis sigillum. Et hæc postero rationabilior & securior videtur, & Iurisperiti in hanc magis consentiunt. Nec tantum Iurisperiti, sed etiam Theologi, ut superius annotavi.

Si objicias cap. Omnis utriusque 12. de Peccat. & remiss. ibi: Qui peccatum in penitentiali iudicio sibi detectum, praesumpserit revelare, non solum a sacerdotali officio deponendum &c.

Respondet D. Bonav. supra: Loquitur de revelatione peccati eatenus, quatenus per Confessionem scitum est. Quod tunc fiet in casu proposito, quando Confessarius propter Confessionem adderet aliquam certitudinem, vel circumstantiam.

Siquidem, ut bene notavit Malderus supra c. 10. per Confessionem penitentis peccatum certius quoad substantiam, & extentus & perfectus cognoscitur quoad animum, quo admissum est: quare etiam, quando aliunde scitis Confessarium de peccatis tuis scire, teneris nihilominus eadem in Confessione tripsum accusando ei dicere. Eset itaque fractio sigilli, si Sacerdos peccatum, quod utroque modo in Confessione, & extra eam novit, dicat se certo scire, malo animo admissum esse, quod videndo, aut audiendo, non potuit scire tam certo, quo animo sit admissum, nisi aliud accedat.

Consultum itaque valde est, etiam de talibus tacere Confessarium, quando ejusmodi periculis posset intrinseci facile de talibus loquendo. Nam & memoria falli potest, existimans se etiam extra Confessionem audivisse, quod in ea sola audivit, praesertim in praecipiti loquacitate. Potest etiam contingere facile, ut penitens audiens, tale quid narratum fuisse a Confessario, ignoret aliunde, quam ex Confessione sua, ipsi hoc innotuisse, atque ita graviter scandalizetur, & a Confessione sacramentali avertatur. Haec tenus Malderus.

Igitur consultum erit, ad evitandum scandalum, simul explicare alium modum scientiae, quem de tali re habet Confessarius, dicendo: Vidi hoc, vel, Audi vi a tali &c. Absolutè autem cavendum, ne addat, sicut habet Conclusio, majorem certitudinem, aut aliquam circumstantiam ex sola Confessione cognitam. V. g. Confessarius suspicatur ex aliquibus indicis, Petrum furatum esse res suas, tamen si jam hoc certo sciat ex Confessione, poterit nihilominus accusare eum, dummodò non alio modo accuset, ac si solum haberet suspicionem; neque addat aliquam circumstantiam, v. g. Petrum tempore furti fuisse in loco furti, quam ante Confessionem ignorabat.

Ex his facile solvuntur aliae objectiones Adversariorum. Nulla, inquit, Confessio est revelanda; hoc peccatum est Confessio, vel pars Confessionis, quod dupliciter novit: ergo &c.

Respondet S. Bonav. supra: Quod ibi est Sophisma secundum accidens pro eo, quod isti peccato, in quantum revelandum, extranea est Confessio; cum enim dupliciter sciatur, secundum unum modum

revelari potest, & debet, secundum alium verò minime. Igitur falsum est, quod non possit revelari hoc peccatum, quin reveletur Confessio.

Praeterea obijciunt: illae duae cognitiones habent oppositionem & gradum, nam per unam cognoscit ut Deus, per aliam autem ut homo; quodcumque autem opposita sunt circa idem, necesse est quod alterum vel utrumque cadat à sui proprietate; si ergo majus dominatur supra minus, & dominando vincit, & cognitio quae cognoscit per modum Dei, simpliciter major est; ergo videtur quod illam tenetur sequi, & ita celare.

Respondet S. Bonavent. supra: Quod verum est, quod gradum habent, sed tamen non habent oppositionem, pro eo, quod secundum diversas vias sunt: unde idem potest esse scitum & creditum: sic in proposito est intelligendum.

Obijciunt tertio: sigillum Confessionis ita arctè institutum est, propter scandalum, & ne mali Sacerdotes malignari possint, & fideles per hoc à Confessione retrahi. Sed si ita esset, quod posset aliquis revelare, quod per aliam viam novit, quilibet sub hoc praetextu posset omnia, vel pro magna parte revelare, dicens, se aliter nosse: & sic nullus malus posset convinci, nec in malitia deprehendi.

Respondet Doctor Seraphicus ibidem: Quod nunquam omnino potest malis claudi aditus male faciendi; nec adeo debet clauderi, quod ex hoc claudatur bonis via rectè agendi; nec debet claudi aditus tibi malo, ut aperiat alteri; & ideo ratio illa non concludit, quod illud, quod dupliciter est cognitum, necessarid oporteat celari.

Accedit, quod Confessario, juxta DD. communiter, incumbat probatio cognitionis aliunde acceptae, alioquin puniendus poena extraordinaria: ergo non est periculum, quod hoc praetextu omnia, vel pro magna parte revelabit, & facile erit malum Sacerdotem convincere, & in malitia sua deprehendere.

Obijciunt quarto: sigillum Confessionis ita annexum est Confessionis, ut quicumque Confessiones audit, hoc ipso, quod audit, se obligat ad secreti habitationem; sed si tu scires aliquid, & postmodum promitteres referenti illud, quod nunquam illud diceres, tenereris omnino celare: ergo &c.

Respondet D. Bonavent. supra: Ad illud, quod obijciunt, quod promittit habere secretum cum audit, verum est ipsam Confessionem, & illud eatenus, quatenus sic scitur: aliter non promittit. Si etiam promitteret, ubi veritas vel obedientia praeciperet revelari, quod per aliam viam sciret, quia illud solum revelari potest, promissio vel iuramentum nullum esset. Unde si viderem proximam peccantem tali peccato, quod tenor dicere Superiori, si virem sibi non dicere, non absolvo; immo dicere oportet, & faciendae est penitentia de perjurio pro eo, quod contra iustitiam iuravit. Et sic patet totum. Haec Doctor Seraphic.

Obiectio 8. de illa de remiss. de peccat. & remiss. de peccat. & remiss.

Malderus.

6. Consultum Confessarii ut taceat de peccatis quae audierit in Confessione, nisi aliunde sciat de eorum commotione.

7. Obiectio.

Solutio D. Bonavent.

8. Alia obiectio.

Respondet D. Bonav.

Terria obiectio.

Solutio à D. Bonav.

10. Obiectio 4.

Resp. ejusdem S. Doctoris.

Exemplò subjungens: Ex hoc autem, quòd dictum est, non debet Sacerdos sumere audaciam revelandi & loquendi de facili de eo, quòd per Confessionem novit, pro eo, quòd Confessionis sigillum adeò est custodiendum, ut non solum vitetur fractio, immò etiam dignum est, ut tollatur de hoc omnis suspicio, ne in contemptum veniat Sacramentum Confessionis.

Finio hanc controversiam, & dico cum Maldero suprâ c. 10. Etiam si certò præsciat Sacerdos, se à Iudice cogendum, ut ferat testimonium ex aliundè notis contra reum, non propterea debere se excusare ab audienda ejus Confessione; quàmvis justa sit causa, quando commodè id fieri potest, illâ vice subterfugendi ejus auditionem. Hactenus de prima parte Conclud.

11. Quid dicendum de Confessario, qui revelat peccatum non nominando personam.

Sed quid dicam de secunda, id est, de Confessario, qui revelat peccatum auditum in Confessione, non nominando personam? Quàmvis id per se non sit illicitum, magnâ tamen opus est cautelâ, ne aliquis auditorum, combinando unum dictum cum alio, veniat in cognitionem personæ.

Circumferitur quædam historiola, quæ sive vera sit, sive falsa, & ad Confessarios monendos & deterrendos conficta; rem tamen bene declarat. Est autem hæc: Confessarius quidam remoto satis loco ab eo, ubi Confessiones audierat, dixit: Prima persona; quam adivi confitentem, fuit adultera. Post aliquot annos dum in illam personam, marito præsentem, incidisset, oblitus jam prioris sui dicti, cum jubilo dixit eam salutans: Vestra dominatio fuit prima, cuius Confessionem in vita mea audivi. Maritus, qui & priorem, & hanc secundam propositionem Confessarii audiverat, Consequentiam facillè intulit, & suam uxorem, ut de adulterio à se clarè convictam, interfecit.

12. Per se loquendo non frangit sigillum juxta Scotum.

Hi fructus sunt (inquit Malderus suprâ c. 14.) nimis proclivium ad colloquendum familiariter, etiam in genere, de auditis in Confessione. Meritò ideo eos passim reprehendunt Doctores; quàmvis, etiam citra periculum revelationis, inhonestum sit & irreligiosum ad jocos adhibere aut recreationem, quæ ex isto Sanctuario accepta fuerint. Quare meritò id reprehendit Sotus Relect. de regendo secreto memb. 3. q. 4. & Hostiensis dixit, esse tales Confessarios, qui, quasi ridentes & jocantes conferunt inter sese Confessiones auditas, privandos facultate audiendi Confessiones. Certè partem mihi videntur habituri cum illis Babylonis, qui temulenti biberunt ex saceris vasis templi Dan. 5. Hæc ille. Quæ digna sunt consideratione.

Interim Conclusionem nostram docet Scotus 4. dist. 21. q. 2. n. 15. hisce verbis: Generaliter est verum. . . . quòd peccatum confitentis, non relatum, nec determinatum, ad personam confitentem, potest dici à Confessore, & utiliter, immò necessarid,

quando non est ira peritus, ut sciat ipse confiteri, & tunc potest utiliter & necessarid dicere catechizanti prudenti, qui seipsum confitetur sibi.

Quod eadem q. n. 6. probaverat ex iure Canonico c. Officii 9. de Pœnit. & reuill. ubi significasti quamdam mulierem in penitentiâ non fuisse confessam, quòd timens, ne vin possessio devolveretur ad alios, quarundam heredarum faciam paravit, & sic veniet eius intumuit, & intè gratiam se ostendens, sibi partem supposuit alienam, tuncq; maritum, non vult facinus ipsi attergere: qui prolem credit sine dubitatione qualibet esse suam. Hæc erat consultatio Card. S. Laur. in Lucina, in qua devogitur peccatum confessum, absque revelatione tamen, aut determinatione ad personam confitentem.

Et ideo Papa consultantem non redarguit de revelatione illa in universali, sed respondit qualiter sit tali personæ confitenti consulendum, dicens: Quoniam igitur postulas edoceri, utrum ei, hæc fraude durante, sit penitentia imputanda; Respondemus, quòd sicut mulier, qui ignorante marito de adulterio prolem suscepit, quàmvis id viro suo timeat confiteri, non est penitentia deneganda: ita nec illi debet penitentia denegari, maxime si per alios, intelligas alienos, ad quem tenet possessionem vini devolvi: sed competens satisfactio per discretum Sacerdotem ei debet imponi, Ita Leonent. III.

Hoc etiam patet (inquit Scotus suprâ n. 6.) ex communi usu Confessorum. Sive enim in communi sermone, sive in prædicatione aliquando dicunt, tali casus contigit, aliqua persona sic & sic peccavit. Habetur igitur illa propositio, quòd Confessor potest licitè extra Confessionem dicere peccatum sibi confessum, ita tamen, quòd nullo modo relatum ad personam confitentem, ut possit deveniri ad notitiam eius. Quæ est nostra Conclusio, non indiget aliâ probatione, sed explicatione quorundam casuum, in quibus ex revelatione illa in universali, potest deveniri in notitiam personæ confitentis.

Antequam autem illos casus explicem, generaliter Notò; peccare contra obligationem sigilli, illum, qui facit, ut etiam tantum in suspitionem veniat peccatum & peccator. Quippe omnis ille aliquatenus prodit peccatorem, quod sufficit etiam ad incurrendam penam cap. Omnis utriusque 12. de Pœnit. & reuill. ut patet ex his ejus verbis, in quibus continetur nostra doctrina: Caveat autem omnino, ne verbo, aut signo, aut alio quovis modo, aliquatenus prodat peccatorem: sed si prudenti consilio indiguerit, illud, absque ulla expressione personæ, cautè requirat: quoniam qui peccatum, in penitentiâ iudicio sibi detestatum, presumpserit revelare, non solum à sacerdotali officio deponendum decernimus, verum etiam &c.

Ubi in primis significat Concil. sigillum violari non solum verbis, sed etiam factis & actibus. Ratio est: quia non tantum verbis, sed

sed etiam factis & notibus potest peccator, & peccatum confessum exterius significari; adedque equalis fit injuria poenitenti, & Sacramento. Sicuti non minus peccat, qui factis aut notibus, quam qui verbis detrahit, seu crimen occultat, extra Confessionem cognitum, proculat.

Nec obstat, quod facta aut nutus non sint per se instituta ad significandos conceptus; sufficit namque, quod absolute significant peccatorem, & peccatum confessum, sive sint instituta ad hoc, sive non; cum equalis semper, ut dictum est, fiat prejudicium poenitenti, & Sacramento; quoniam aequè infamatur poenitens, ut clarum est, adeoque aequè redditur Sacramentum odiosum.

Secundò declarat ibi Concilium; neque licitum esse, indirectè revelare peccatorem & peccatum, dicit enim: *Aut alio quovis modo aliquatenus prodatur* &c. id est, directè vel indirectè; quoniam in moralibus ejusdem rationis est, aliquid indirectè velle, quando obiectum, seu effectus vel detrimentum, idem est, prout est in presenti casu.

Fit autem revelatio indirectè; quando non quidem expressis verbis, aut aliis signis prodatur peccator & peccatum; dicitur tamen, aut fit aliquid; ex quo audientes vel videntes, possunt peccatorem vel peccatum aliquo modo fundatè suspicari. Et ideo addidit Concil. *ly Cautè*, id est, non solum absque ulla directà expressione personæ, sed etiam absque ulla suspitione personæ.

Denique in illis verbis significatur; duo debere concurrere, ut sigillum violetur: unum est, ut peccatum vel peccata in Confessione detecta revelentur; alterum, ut persona, quæ confessa est, aliquo modo prodatur: *Caveat* (inquit Concil.) *ne aliquatenus prodatur peccatorem*. Et infra: *Quoniam quis peccatum præsumptè revelare*, sic videlicet, quod aliquotusque conjunctim prodatur ipse peccator.

Quando ergo dicitur, Sacerdos debere celare peccata contentis, intelligendum id est, conjunctim & non divisim, ita ut non possit dicere: *Talis est mihi confessus talia peccata*; quamvis dicere possit: *Talis est mihi confessus*, quando ex illis verbis, ne remotè quidem, aliquis potest suspicari ipsa peccata; vel etiam: *Talia peccata audiri in Confessione*, quando nemo ex eis, ne remotè quidem, potest suspicari personam contententem.

Appositè Greg. cap. 2. dist. 6. de Poenit. *Sacerdos ante omnia caveat, ne de his, qui ei confitentur, peccata alicui recitet*. Non recitat autem peccata de his, qui ei contententur, nisi conjunctim revelet peccata & peccatorem.

His præsuppositis, accedo ad casus particulares, in quibus indirectè revelatur peccatum & peccator conjunctim. Itaque

CONCLUSIO II.

Caveat sibi Sacerdos referre peccatum, quod ex paucis poenitentibus auditur. Et ne dixerit, poenitentem esse talis Religionis vel Monasterii; aut in tali Civitate, maximè si non est ampla, regnare sodomiam, usuram &c. Possent etiam occurrere tales circumstantiæ, ut dicens: *Talis mihi hodie confessus est*, frangeretur sigillum.

ECce casus aliqui particulares, in quibus indirectè frangitur sigillum. De primo casu patet veritas Conclusionis; quia singuli ex illa relatione patiuntur suspitionem contra se, ac proinde fit ipsis injuria, & Sacramento, quod redditur odiosum.

Eadem est ratio secundi casus; cum ex tali locutione redundet ignominia in totum Ordinem seu Monasterium, & consequenter in ipsum poenitentem, qui est pars Ordinis vel Monasterii.

De tertio casu est major ratio dubitandi, ed quod infamia unius civis, non ita redundet in infamiam totius civitatis vel concivium, sicut infamia unius Religiosi redundat in infamiam totius Ordinis, vel aliorum Religiosorum. Ratio disparitatis; quia Religiosi ob unius Instituti professionem incredibiliter sunt magis uniti & connexi, quam homines, qui tantum intra eosdem muros habitant, qui parum curant, si aliquis ex ipsis sit fur, & suspendatur publicè, quod tamen gravissimè tolleraretur in religioso Ordine.

Sed quamvis hoc verum sit, haud equidem idcirco recedendum à Conclusionè: nam certum est aliquam esse connexionem inter concives, ratione cujus constituunt unum aliquod corpus politicum; quod licet non reddatur infame propter unius vel alterius peccatum, tamen verè infame est, si in eo regnent sodomia, usura, & similia gravissima peccata, propter quæ meritò cives omnes haberentur suspecti; maximè, sicut habet Conclusio, si non est ampla civitas. Quidni ergo reddatur Confessio odiosa? Ita Multi docent, quos citat Diana part. 2. tract. 15. resol. 13. quibus adde Villalobos in Sum. tom. 1. tract. 9. dist. 73. n. 5. & alios Recentiores.

His tamen non obstantibus, non ignobilis (inquit Diana ibi) Auctores sentiunt in his casibus

17. Probatur 2. pars Concl.

Probatur 1. part.

18. Ratio dubitandi de 3. parte.

Probatur hac parte.

Diana. Villalobos.

19. Aliquibus casibus

Occurrunt objectioni.

15. Non licet etiam indirectè prodatur peccatum.

Quid si indirectè revelat.

16. Quomodo Sacerdos debet celare peccata contentis.

1. dist. 6. de Poenit.

licet op-
posita sen-
tentia.
Onuphrius.
Sylvius.

casibus (2. & 3.) Confessarium peccare, non tamen frangere sigillum. Ita Onuphrius Opus. de Sigill. Sect. 4. q. 4. §. Sequitur ultimo, & novissimè Sylvius in Addit. ad 2. p. q. 11. a. 3. quæsit. 2. ubi asserit: Qui solitus in aliquo loco excipere Confessiones, dicit, in eo committi gravia crimina, non quidem frangit sigillum; sed nihilominus, si absquæ spirituali utilitate, vel coram infirmioribus hoc dicat, existimantibus Confessionem tali sermone revelari, graviter peccat, tum contra Sacramentum, à quo sic alienari possunt, tum per scandalum. Hæc Sylvius. Et ante ipsum hoc idem docuerat Navar. in Manuali c. 8. n. 16. Vitalis in Candel. tract. de Sigill. n. 26. Megala in 1. p. l. 1. c. 16. n. 11. Henriquez in Sum. lib. 6. c. 21. n. 6. Hucusque Diana.

Navarrus.
Vitalis.
Megala.
Henriquez.

Sed tu tene nostram sententiam, quoniam omnis illa revelatio est contra sigillum, quæ nata est alienare peccatores ab ipso Sacramento; nam sigillum inductum est, ne homines alienarentur à Confessione; cum ergo, ut fatetur Sylvius, revelatio in illis casibus possit saltem infirmiores alienare à Confessione; quidni sit propriè peccatum contra sigillum? Præsertim cum non solum infirmiores, sed etiam multi viri docti existiment, Confessionem tali sermone revelari; proinde & ipsi poterunt ab illo Sacramento alienari, & scandalizabuntur audito tali sermone.

20.
An in tali
casu incur-
ratur pœna
cap. Omnis
utriusque.

Si autem queratur; an etiam talis Confessarius incurrat pœnam ordinariam cap. Omnis utriusque. Adverte, inquit Arriaga Disp. 45. n. 32. in fine, in hoc casu non incurri pœnas impositas à jure, contra revelantes Confessionem; quia hi non pœnitentis, sed civitatis vel Ordinis peccata manifestant. Hæc ille.

Negant Ar-
riaga &
Malderus.

Et Malderus supra cap. 12. postquam dixit, non licere Confessario dicere, quod in loco, ubi Confessiones audivit, gravia fiant peccata; nam etiam hoc, inquit, redundat in gravamen istius Communitatis, & posset Confessionem reddere odiosam, præsertim in Communitate, non admodum magna. Post hanc, inquam, doctrinam quærit præfatus Auctor, an violet Confessionis sigillum, qui dicit, in Ordine tali Religiosorum hoc aut illud peccatum fuisse admissum, quod ex sola Confessione novit: & respondet; talem graviter peccare, quàmvis (inquit) non possit puniri pœnâ ordinariâ Canonis Omnis utriusque. Eò autem magis peccat, quod magis in particulari dicit de hoc Ordine. Nugnus tamen excusat, & putat idem esse, ac si Religiosus dicat ex Confessione, inter sæculares Sacerdotes fieri ista peccata.

Verùm in his prudens judicabit: quàmvis enim non deregatur in particulari pœnitens, fieri tamen potest, ut in fama sua lædatur aliqua Communitas, vel Universitas, vel Ordo aliquis: quod per se est illicitum, & majus

peccatum, quando fit ex Confessione; præsertim cum etiam ex consensu pœnitentis non liceat Confessionem revelare; quando id cederet in infamiam alterius. Hæc tamen Malderus. Non satis explicans; an illa major malitia sit propriè fractio sigilli, an verò alia irreverentia respectu Sacramenti; nisi quod dicat, talem non posse puniri pœnâ ordinariâ; sine tamen aliqua probatione.

Et ego judico, probationem Arriagæ involam esse; non enim civitas vel Ordo peccat, sed cives vel Religiosi; adeoque revelans peccata civitatis vel Ordinis, revelat peccata civium vel Religiosorum: cur ergo non possit puniri pœna ordinariâ Canonis: Omnis utriusque? Quia, inquis, licet peccatum peccatoris revelet, non tamen ipsum peccatorem.

Sed responsio patet ex dictis: licet enim non prodatur peccatorem directè & perfectè, sic dicam, equidem indirectè & inchoatè remotè; quia reddit omnes, quorum unus est ipse peccator, suspectos; jam autem jus non aliud requirit, quàm ut quovis modo aliquatenus prodatur peccatorem.

Hinc etiam solvitur alia ratio, quæ præ adducit Dian. Nam, inquit, in illis loquendi modis nulli pœnitenti fit injuria, cum non sit periculum (ut suppono) quod illorum peccatorum cognoscatur.

Respondet; non est periculum, ut in particulari cognoscatur, Transeat; ergo non fit illi injuria, Neg. Conseq. sufficit enim ad hoc quod cognoscatur in confuso, & quod fit injuria toti civitati vel Ordini, cuius est pars. Et ideo judico probabilius, Confessarium in illis casibus non solum peccare propriè contra sigillum, sed etiam posse puniri pœnâ ordinariâ cap. Omnis utriusque.

Idem sit judicium de sequenti casu; in quo Confessarius dicit de aliquo Religioso, qui solet confiteri Confessario ordinario, nec potest alteri confiteri, sine licentia specialis Prælati: Talis mihi hodie fuit confessus, dum tamen aliunde audientes probè sciant, non debent illo die Confessarium ordinarium; maxime si hoc dicat, postquam petierat à Prælate facultatem absolvendi unum subditum à reclusivatis.

Ratio est; quia in illis circumstantiis implicite dicit; Talis confessus est mihi peccatum, quod reservatum: sicut ergo qui hoc diceret explicitè, ab omnibus haberetur fractor sigilli, & dignus pœnâ ordinariâ; pari ratione etiam ille, qui hoc diceret implicite, cum æqualiter fiat injuria, ut supra tactum est, per implicitam & explicitam revelationem.

Unde, inquit Lugo Disp. 23. n. 65. multò minus Prælati posset dicere: Titius petiit à me facultatem totam pro suo Confessario; per hoc enim magis declararetur vel indicaretur necessitas pœnitentis. Ita Eminent.

Verum non sufficit, quod magis declaratur necessitas, nisi declararetur ex Confessione. Unde qui negant, per illam petitionem in Prælo generari scientiam confessionalem; consequenter negant illam Consequentiam Lugonis, & rationem disparitatis darent, quod Prælatum non delectet necessitatem penitentis ex Confessione; secus Confessarius, qui audit peccatum reservatum in Confessione. Ut ergo Consequentia Lugonis valeat, debet supponi (de quo disputavimus Concluf. præced.) per petitionem illam penitentis generari in Prælo scientiam confessionalem, hoc est, illam petitionem esse inchoatam Confessionem;

Sed nunquid eadem est ratio Prælati, qui postquam dedit mihi potestatem, absolventi unum subditum à reservatis, casu invenit eum mihi confitentem? Putas, quia hic poterit dicere eidem subdito: Ego te inveni confitentem Confessario extraordinario, absque fractione sigilli? quid si aliquis tertius illum invenisset mihi confitentem, num tenebitur illud habere sub sigillo?

Videtur quod teneatur: quia dicere illum tali horâ mihi extraordinariè confessum, videtur æquivalenter esse dicere, quod ille confitebatur reservata, vel certè vehementem suspicionem de hoc ingerit. Sicut ergo esset contra sigillum dicere, quod ille confitebatur reservata, si aliquis casu audivisset, sic videtur esse contra sigillum, si dicas, confessum mihi fuisse tali horâ.

Ita docet Arriaga supra n. 34. in fine dicens: Omnibus ergo ponderatis judicarem illum, qui vidit ipsum confitentem, teneri eo sigillo ad secretum: & reverà est sigillo Confessionis non teneatur, tenebitur gravissimè sigillo naturali; loquor casu quo inde possit deveniri in suspicionem gravis peccati. Hec ille.

At verò Lugo supra n. 67. Credo, inquit, Prælatum imprudenter acturum, si de re illa loquatur ipsi subdito, vel ulli alteri; item tertium illum iniquè acturum, si manifestet, quod vidit illum confitentem; neutrum tamen credo esse violatorem sigilli sacramentalis: si enim ille Religiosus iret ad Pœnitentiarium Papæ in Basilica S. Petri, licet daret occasionem suspitioni de casu reservato non tenerentur ad sigillum omnes, qui illum ibi vident confitentem.

Ratio autem est; quia qui illum vident, non accipiunt illam notitiam ex notitia, quam penitens dat Confessario, sed ex notitia, quam per ipsam actionem dat omnibus, qui eum vident: notitia autem, quæ aliis datur, non est Confessio: ergo illa non affert obligationem sigilli, ut supra diximus de illo, qui vult adesse alios testes suæ Confessionis, non obligari testes ad sigillum, propter eandem rationem.

Aliud verò est de ipso Confessario, cum dicit mihi penitens, se velle mihi confiteri; illa enim est Confessio inchoata & notitia, quam incipit mihi dare ut Confessario, in ordine ad Absolutionem obtinendam; quare ego teneor ad sigillum: illi autem alii, qui vident illam actionem externam, quæ ex se est notitia ad alios, non tenentur ad sigillum; sed solum ad secretum, ne infament penitentem, dum illa actio est secreta, quæ actio, prout in ordine ad alios, non est Confessio, etiam inchoata, licet in ordine ad Confessarium sit talis, & ideo eam obliget ad sigillum. Hucusque Lugo.

Sed contra facit; quod Confessarius non tantum habeat notitiam Confessionis ex verbis penitentis, quibus dicit, se velle mihi confiteri, sed etiam ex visione illius actionis externæ; habet quippe oculos, sicut ille, qui casu transit, & videt penitentem genuflectentem ante Confessarium: sicut ergo ille, qui transit, ex illa visione accepit notitiam non sacramentalem, quæ proinde potest uti absque fractione sigilli, ut vult Eminens, quidni etiam Confessarius?

Vel si notitia, quam accipit Confessarius ex illa visione est sacramentalis, quæ proinde non possit uti sine fractione sigilli; quidni etiam notitia, quam transtiens accipit ex simili visione? Nonne notitia, quam transtiens accipit ex auditione Confessionis est sacramentalis? Ergo similiter quam accipit ex visione; si verum est, quod notitia Sacerdotis sit talis.

Putas, quia Pœnitentiarius Papæ, in exemplo supra posito, potius teneatur ad sigillum, quam alii, qui vident Religiosum confitentem? Hi autem non tenentur; quoniam qui it ad eum locum publicum, jam eo ipso exponit se omnibus, ut videatur, dum confitetur; ac proinde non potest velle esse sub secreto, quod sit confessus: sicut qui, advocatis testibus, diceret sua peccata, non tenerentur illi ad sigillum, neque Confessarius, qui hoc ipso habet duplicem scientiam, unam confessionalem; aliam communem cum cæteris, hæc autem quare non possit uti sicuti cæteri? Vide dicta Seç. præced. Concluf. 3.

At verò qui secretò confitetur (ut supra ponitur in casu) intendit directè hoc ipsum occultare, ac proinde debet hoc esse sub secreto. Ita Argumentatur Arriaga supra n. 34.

Verum hoc argumentum non videtur generaliter concludere, sed tunc solum, quando talis Religiosus possit secretò confiteri si vellet, vadit tamen ad locum publicum ad majorem sui humiliationem. Nam si aliquis non possit confiteri, nisi audientibus aliis, v. g. in navi tempore naufragii, certum est, omnes audientes teneri ad sigillum. Ergo si ita

Q q obli-

25. Alius casus de Prælo etiam dicitur.

26. Secreta Arriaga, non obligant sigillo.

Oppositum tenet Lugo.

27. Arriaga.

28. Arguendum in contrarium.

29. quod non videtur generaliter concludere.

29. quod non videtur generaliter concludere.

29. quod non videtur generaliter concludere.

obligat visio in casu proposito, sicuti auditio, sequitur manifestè, omnes qui vident aliquem publicè confitentem, quando secretò non potest confiteri, obligari ad sigillum.

Ecce fundamenta utriusque sententiæ, elige magis favorabilem Sacramento, & non errabis in Fide aut bonis moribus. Ad alios casus festinat calamus; & quærit, quomodo possit & debeat respondere Confessarius, quando interrogatur de auditis in Confessione?

CONCLUSIO III.

Interrogatus de peccato confesso, quâcumque restrictione additâ, licetè affirmat, etiam cum juramento, se nescire. Interrogatus, an talem absolverit, si non absolvit, dicat, se functum fuisse suo officio, vel, *Quid ad te?* Poterit tali casu schedulam Confessionis negare pœnitenti; &, si est peccator publicus, etiam Communionem.

30.
Confessarius, simpli-
citer inter-
rogatus de
peccato confesso,
debet illud
negare.

Quando non additur ad interrogationem aliqua restrictio, sed simpliciter quæritur à Confessario; num sciat, Petrum v. g. occidisse Paulum, vel, an Petrus occiderit Paulum; potest secundum omnes respondere, se nescire; immo si diceret, se scire, non solum iniret, sed directissimè violaret sigillum Confessionis, ut clarum est.

Perinde autem est, si dicat, se nescire, si dicat, se nescire, subintelligitur, aut certè ab omnibus subintelligi debet, tali scientiâ, quæ subservire potest ad illud revelandum; nam hic est sensus interrogationis: ergo responsio negativa de huiusmodi scientia ab omnibus debet intelligi. Et reverà talem scientiam non habet Confessarius ex sola Confessione.

Idem est, si dicat, Petrum non occidisse Paulum; subintelligitur quippe, aut certè ab omnibus subintelligi debet, ita ut possim, aut debeat tibi hoc revelare; ille enim est sensus interrogationis: ergo similiter responsio: ergo nullum hinc intervenit mendacium; quia non est restrictio purè mentalis, sed quæ ex circumstantiis ab omnibus prudentibus facile percipitur, aut percipi potest. Cumque juramentum sequatur significationem verbo-

etiam eum
juramento.

rum; quam hic & nunc habent, liquet profectò, Confessarium in illis circumstantiis posse jurare, se nescire, Petrum occidisse Paulum, vel, Petrum non occidisse Paulum, vel etiam; se non audivisse, Petrum occidisse Paulum.

Quod ultimum addo: quia Aliqui affingunt Soto, quòd dixerit 4. dist. 18. q. 4. a. 5. illa verba: *Non scio*, faciliùs posse excusari, quam illa: *Non audivi*. Sed meliùs dicitur cum communi DD. eodem modo posse excusari, quia sicut hæc: *Non scio*, restringuntur ex intentione loquentis & aliis circumstantiis ad scientiam, de qua interrogatio fit, vel fieri debet; pari ratione etiam illa: *Non audivi*, restringuntur ad illam auditionem, de qua interrogatio fit, vel fieri debet, id est, auditione extra Sacramentum, sive in ordine ad rem auditam alteri manifestandam.

Dixi: *Affingunt Soto*; quia reverà id non docet, ut patet ex ejus verbis, quæ subscribere. Quid autem, si Sacerdos interrogetur: *Num audisti Petrum hoc crimen patrassè?* Tunc enim non admitteretur responsio per, *Nescio*, quia inepta esset: nam licet quis nesciat illud esse factum, quod auditivè factum esse, scit tamen audivisse. Respondetur, optimè possit respondere: *Non memini*: Nam idem est dicere: *Nescio*, ut dicam, quòd: *Non memini*, ut dicam, meminisse enim scire est. Sed præterea, si iudicetur suspicio, optimè etiam respondere potest: *Non audivi*: quoniam cum audire ad scientiam quoque pertineat, eundem recipit sensum, scilicet: *Non audivi*, tamquam homo, ut dicam, sed ut Deus, ut non dicam. Ita Soto.

Hoc ergo suppono tamquam factis certum, & tutum in praxi. Quæro autem; an idem sit dicendum, quando Iudex v. g. licet inquisitor, expressè tamen excludit illam restrictionem, interrogans Confessarium, an in Confessione, & ut minister Dei, audiverit tale peccatum, v. g. Petrum occidisse Paulum; quæro, inquam, an tali casu possit Confessarius dicere adque mendacio: *Non audivi*, & jurare sine perjurio, se non audivisse.

Ante omnia (inquit Dicastillo Disput. 21. n. 125.) rejiciendus est error Gabriel. in 4. dist. 21. q. 1. a. 3. dub. 1. casu 3. dicentis, Confessarium interrogatum sub juramento, & coactum ad respondendum, debere revelare Confessionem; ne sit perjurus. Ita Dicastillo.

Sed nobis ante omnia rejiciendus est error Dicastillonis, qui, ut manifestè patet, non legit Gabriellem propriis oculis; sed cæcus, eos secutus fuit, & ideo in foveam cecidit. Quod ne gratis dicere videar, subscribo verba Gabrielis. Tertius casus est: Si celatio Confessionis cederet in peccatum Confessoris, ut si Confessor produceretur in testem contra confitentem,

fitentem, accusatum de crimine; & compulsus iurasset dicere veritatem: si non diceret, mentiretur, interrogatus per iuramentum, non dicendo: immo perjurium incideret, non respondendo: quia iuravit dicere veritatem in inquisitis: si diceret, se ignorare, mentiretur: ergo tenetur dicere veritatem, & per consequens revelare secretum, puta Confessionem: plus enim tenetur cavere peccatum in seipso, quam famam in proximo. Hæc ille.

Sed nunquid ex propria sententia? Minimè. Nam infra sic respondet ad hunc casum. Ad argumentum in tertio casu, dicunt communiter DD. imitantes Alex. Tho. Bona. Rich. Pe. de Pal. quod in casu argumenti potest Sacerdos securè jurare, aut dicere sub iuramento, se nescire, quæ novit per Confessionem; quoniam illa non novit ut homo, sed ut Deus. Et respondendo Iudici, respondet ut homo, non ut Deus: nam eadem persona verè affirmare potest aliquid in persona alterius loquens, quod verè negat loquens in propria persona &c. Contra hæc arguit Scotus, probando, quod ea, quæ novit Confessor in Confessione, non novit ut Deus, sed ut homo minister Dei. Vide Sect. præced. Concl. i.

Ideo (inquit Gabriel) ad rationem aliter respondetur; quod in casu, quo Confessor producit in testem, & iurat respondere veritatem de interrogatis; si queritur de aliquo, quod non novit, nisi ex Confessione, non debet respondere: nec, Scio, neque, Nescio: nec non respondendo est transgressor iuramenti; quia iuramentum intelligi debet de interrogatis, ad quæ potest licitè respondere, licet sonet generaliter: alioquin si generaliter intelligeretur, esset iuramentum temerarium & illicitum, & per consequens non obligaret: unde posset Confessor respondere in casu: *In his, in quibus possum perhibere testimonium, nihil scio*, vel simili modo. Neque Iudex ultra debet, nec potest compellere: sicut in simili, productus in testem, non debet manifestare ea, quæ sub secreto sibi commendata recepit; sic enim manifestando ageret contra legem naturæ, ad quod nemo compelli debet.

Sed diceret; tacendo, & non respondendo, generat suspicionem in animis audientium, quod talia, de quibus agitur, commissa sunt per N. & quod ipse noverit per Confessionem, & ita facto revelat Confessionem.

Respondendum; quod tacere, est signum de se indifferens, ad aliquid esse confessum, vel non confessum; & ideo de se & ex sui natura non est signum Confessionis revelativum; sed magis clausivum. Si verò aliqui voluerint hoc, quod est tacere, accipere ut signum revelativum ex suis phantasias, nihil hoc ad Confessorem, & ideo non erit illicitum Confessori tacere: etiam per Confessoris taciturnitatem nihil probari potest contra eum,

contra quem producitur in testem. Hucusque Gabriel.

Ergo dicit hic Auctor, Confessarium interrogatum sub iuramento, & coactum ad respondendum, debere revelare Confessionem, ne sit perjurus: Qualis Consequentia! Immo contrarium dicit, ostendens illam taciturnitatem, ad quam, secundum ipsum, tenetur, non esse revelationem Confessionis.

Et sanè, ut dicam, quod sentio; valde difficulter Dicastillo; aut alius quilibet probare poterit contrarium, si verum est illa verba: *Quid ad te?* non esse revelationem; nam etiam ex his verbis audientes poterunt suspicari, peccatum dictum in Confessione, neque minus fundatè, quam ex taciturnitate; & tamen communis sententia est, Confessarium posse uti illis verbis, quando interrogatur, an aliquem non absolverit. Itaque sententia Gab. non est error.

Nisi etiam errorem dixeris sententiam Soti 4. dist. 18. q. 4. a. 5. ubi sic ait: Dubium autem, quod urgentius premittitur, est; quid si vel infidelis Tyrannus; vel improbissimus Christianus, peculiariter à Sacerdote exquireret, utrum audierit in Confessione, Petrum hoc fecisse? Profectò non licebit respondere: *Non audiui in Confessione*; nam responsio hæc non recipit moderationem illam: *Non audiui ut dicam*: quia totum exprimitur in interrogatione, scilicet, *Utrum audivisti, ut non dicat; aut ut Deus*; & ideo responsio: *Non audiui ut Deus*, est mendacium, quod quidem dicere nulla de causa licet.

Igitur in tali casu, si Tyrannus est infidelis, respondendum est illi, tamquam Sacramentum vituperanti, Religionem Christianam præcipere, de sacramentali Confessione in neutram partem quidquam esse loquendum. Et multò efficacius respondendum esset reprobissimo Christiano tamquam sacrilego: *Non est fas, ut tibi ad istam tuam sacrilegam interrogationem quidquam respondeatur*. Et in utroque casu, si mortem illi Tyranni Sacerdoti comminantur, illa potius esset oppetenda, quam verbum ullum proferendum, quod in revelationem Sacramenti Confessionis vergeret. Hucusque Sotus.

Iam autem quid interest, seu quæ est differentia inter hanc sententiam, & sententiam Gabr. ? Sanè nulla, si verum est, quod ait Dicast. Gabrielem loqui de illo casu, in quo queritur à Confessario, an in Confessione audiverit peccatum. An autem loquatur de hoc casu, non satis compertum habeo. Ut ut sit, si ita liceat loqui cum Soto, quando excluditur restrictio, nulla est ratio, quare non liceat similiter loqui cum Gabriele, quando non excluditur restrictio; cum illa locutio seu taciturnitas non sit major revelatio Confessionis in uno casu, quam in alio.

Sententia Gabr. non est error.

38. Sententia Soti de hac controversia.

Non videtur differre à sententia Gabr.

Q9 à Interim

34. Sententia Eboensis, ubi casus eadem est.

35. Obiectio.

Interim.

37.
Communis
sententia
est. tali casu
Confessa-
rium abso-
lutè posse
negare pec-
catum.

Interim communis sententia est, etiam in casu, quo interrogans excludit, quantum potest, omnem restrictionem, Confessarium posse absolutè negare peccatum, quod solum novit ex Confessione, absque peccato mendacii: quia nimirum interrogans facere non potest, ut verba illa; *Non scio; Non audivi*, & similia, quæ imposita sunt ad significandam scientiam vel auditionem talem, qualis requiritur ad licitè respondendum, ut illam, inquam, non significant in casu proposito; cum non possit facere, ut licitè ipsi respondeam, me scire, vel, me audivisse.

Probatur à
Simili.

Sicuti, quia vox *Canis* æquivoca est, imposita ad significandum tam canem terrestrem, quam marinum, licet aliquis me interroget, an viderim canem terrestrem, possum absque mendacio respondere: *Non vidi canem*, subintelligendo marinum. Ergo similiter, si quis interroget Confessarium, an sciat scientiâ Confessionis, seu aliâs inutili ad respondendum, Petrum occidisse Paulum, poterit absque mendacio dicere: *Non scio Petrum occidisse Paulum*, vel etiam: *Scio Petrum non occidisse Paulum*, subintelligendo, ut illud tibi dicam, vel, dicere debeam, eodem modo, quo ipse Petrus posset respondere Iudici, illegitimè interroganti; *Scio me non occidisse Paulum*, ita videlicet, ut debeam tibi hoc dicere; quæ non est restrictio merè mentalis, sed exterius satis patens, & ab omnibus prudentibus perceptibilis.

Unde tamen si Iudex interrogaret Petrum, an occultè occidisset Paulum, vel, an sciat se ita occidisse, ut tamen non teneatur crimen fateri, posset adhuc Petrus dicere absque mendacio: *Non occidi occultè: Non scio me ita occidisse, ut non teneam crimen fateri*, subintelligendo semper, ut debeam tibi hoc dicere. Ergo similiter Confessarius, qui non habet majorem, immo habet minorem obligationem respondendi ad intentionem interrogantis, quam ipse Petrus.

38.
In illo casu
Confessa-
rius respon-
det ad in-
tentionem
quam inter-
rogans de-
bet habere.

Quare in illis casibus Petrus, & ejus Confessarius respondent non secundum intentionem, quam Iudex habet, sed quam Iudex deberet habere, quod sufficit, ut non mentiantur: sive voces immediatè significant conceptus, sive potius res ipsas, quæ est quæstio logica, parùm utilis ad præsentem controversiam, & ideo non inhæreo; videri possunt Arriaga Disput. 46, n. 3. & 4. & Dicast. suprâ n. 129, ubi contra Lugonem docent, voces immediatè significare non conceptus loquentis, sed ipsas res; quod etiam mihi apparet verius; sed, sicut dixi, nolo hic immorari illi quæstioni, quia impertinens est ad propositam difficultatè.

Pro qua bene observat Arriaga suprâ n. 5. ut ille stultè interrogat, admittens me habere scientiam, ex qua non possum loqui, & simul volens me cogere ad loquendum; ita è contrario, ego illi respondeo prudenter, admisso

priori sensu, *Me non scire, etiam scientiâ inutili ad loquendum*: in quo haud dubiè verum dicitur. Nam si ea scientia est inutilis ad loquendum, ergo quod per eam scio, non scio ad loquendum; sed potius ad taceendum. Hæc ille.

Si inferas: ergo quando aliquis interrogat me, an viderim canem terrestrem, possum respondere: *Non vidi*, vel etiam: *Non vidi canem terrestrem*, etsi à parte rei viderim; quia possum subintelligere, ut tibi dicam, vel, debeam dicere. Ergo restrictio purè mentalis est licita.

Respondeo; restrictionem purè mentalem esse purissimum mendacium, quidquid aliter in contrarium allerant; & ideo dico, restrictionem in casu proposito non esse licitam, nisi ex circumstantiis aliquo modo possit colligi: sicut potest colligi, quando interrogatur Sacerdos de peccatis; auditus in Confessione, & reus interrogatur à Iudice de peccato occulto, vel aliâs illegitimè, ita ut in conscientia non teneatur respondere: fecus si ita interrogatur, ut in conscientia teneatur respondere; tunc enim, si neget crimen commissum, & juret desuper, dico, eum mentiri, & esse perjurum, tamen si in mente restringat sua verba: *Non scio, scilicet, ut dicam tibi*; quia tunc illa restrictio est purè mentalis, quam nemo prudens percipit, aut potest percipere ex circumstantiis, quoniam circumstantiæ tales sunt, ut teneatur Iudici interroganti aperire veritatem: unde tali casu sic fecit peccatum, ut debeat Iudici dicere; ergo mentitur si dicat: *Non scio*, quamvis subintelligat, ut dicam tibi, vel, ut debeam dicere tibi; quia reverà debet dicere, & scit se debere dicere; ergo loquitur contra mentem; ergo mentitur, cum mendacium non sit aliud, quam locutio contra mentem.

Et quoniam Confessarius, sive interrogatus, sive non interrogatus, nequit revelare peccatum, quod novit ex sola Confessione; hoc potest, etiam non interrogatus, absque mendacio dicere, se nescire Petrum v. g. occidisse Paulum, vel, se scire Petrum hoc non fecisse, quia quilibet prudens subintelligit: *Ita ut possim homicidium revelare*; quod cum veritatum sit, liquet, quod non loquatur contra suam mentem, adeoque non mentitur.

Solum oblatè videtur; quòd dum Confessarius interrogatur, an aliquem absolverit, si reverà non absolvit, non possit dicere: *Ego eum absolvi*; ergo similiter, quando interrogatur, an audiverit tale peccatum, non poterit dicere: *Scio me non audivisse*, vel, *Non audivi*.

Respondeo disparitatem esse; quòd hæc propositio: *Ego eum absolvi*, habeat pro obiecto affirmato aliquid positivum, scilicet absolutionem; ergo ut propositio sit vera, debet hæc existere, vel aliquando extitisse aliquo saltem modo intelligibili ab audientibus; cum autem in casu proposito supponitur nunquam extitisse tali modo, aut de facto extitisse; ergo absolutè

absolutè est falsa, & per consequens mendacium; quia difformis, non tantùm suo objecto, sed etiam menti loquentis, exterius aliquo modo expressæ. At verò hæc propositio: Scio me non audivisse, vel, Non audivi, pro objecto habet negationem, quæ aliquo modo intelligibili ab audientibus existit; quod enim re ipsa existit, potest in ordine ad aliquos effectus reputari, ac si non esset, ideòque verè potest dici: Audivi, quia à parte rei auditio extitit, & etiam potest verè dici: Non audivi, hoc scilicet sensu; Vt possim tibi dicere, ut patet ex dictis.

Si autem à me quæritur; quid ergo faciendum Confessario, qui non absolvit pœnitentem, propter indispositionem suam, casu quo interrogetur: Absolvisti hunc? Respondeo; dicat: Sanctus fui meo officio, vel, Quid ad te? Hic est optimus modus respondendi, ut fatentur omnes Doctores.

Si non absolvit (inquit Cajet. in Sum. verb. Confessori necessaria) & oporteat respondere interrogantibus, debet dicere: Ego feci officium meum, vel aliquid hujusmodi. Si tamen diceret: Ego illum non absolvi, non esset de juris rigore revelator Confessionis; quia ista negatio nullum manifestat peccatum confitentis, quia potest ex pluribus causis provenire. Ex parte quidem Confessionis; putà, quia Confessio non est completa; ut contingit in producendis unam Confessionem per multos dies, & ex aliis causis. Ex parte verò Confessoris; quia noluit absolvere, ut contingit iis, qui proprii capitis sunt. Ex parte quoque pœnitentis; quia pœnitenti non satisfacit Confessor; & ex pluribus aliis causis. Quia tamen suspicio non irrationalis impœnitentiæ confitentis, ex his verbis quandoque generatur: non est dicendum: Ego illum non absolvi; sed, Ego feci officium meum.

Nullò autem modo excusari posset, si diceret causam, putà, non absolvi; quia non vult restituere; quia est impœnitens seu obstinatus; quia non vult relinquere concubinam. Hoc enim, manifestè Confessionem revelat. Hæc ille.

Sed si verum est (ut puto) ex illis verbis: Ego illum non absolvi, quandoque generari rationabilem suspicionem impœnitentiæ confitentis, consequenter dicendum videtur, quòd qui ita responderet, de rigore juris foret revelator Confessionis; cum jus nihil aliud requirat, ut supra vidimus, quàm ut aliquo modo aliquatenus prodar peccatorem & peccatum ejus, quod in casu nostro fieret.

Si ergo velit respondere Confessarius: Ego illum non absolvi, addat expressè aliquam causam, propter quam non absolvit; v. g. quia non habebat materiam Absolutionis; quia non perfecerat Confessionem generalem; quia interruptus fuit & vocatus ad alium, & quando rediit, non invenit illum.

Namquid etiam; quia erat capitosus & amicus suæ sententiæ; cujus contrariam ego teneo? Aliqui dicunt; non esse sacrilegium; Alii id admittunt, si addat, eum non habere peccatum mortale; sed propositum rei, quæ reverà est immortalis, licet ipse putet esse licitam.

Sed nec cum ea limitatione placet, inquit Lugo Disp. 23. n. 85. quia Absolutio non negatur; nisi propter indispositionem pœnitentis: quare si negata est, quia volebat acquiescere sententiæ Confessarii, supponitur, quòd debebat et acquiescere, & per consequens non faciebat id, ad quod sub peccato tenebatur.

Sed contra: Absolutio aliquando negatur ex capitositate, ut sic loquar, ipsius Confessarii, qui innixus propria sententiæ, & præoccupatus; non satis attendit ad fundamenta oppositæ sententiæ, quam pœnitens sequitur, nolens acquiescere Confessario, quia judicat suam sententiam probabiliorè, aut saltem æquè probabilem; in quo nullatenus peccat; adeòque tali casu non negatur Absolutio propter indispositionem, quia pœnitens verè dispositus est: ergo saltem tali casu poterit id dicere Confessarius ad excusandum pœnitentem, qui aliunde scitur non fuisse absolutus.

Respondeo: illum non esse casum; de quo quæritur. Quis ergo? Quando pœnitens debebat se conformare sententiæ Confessarii, & noluit; ideòque passus est repulsam; quo casu si non revelatur peccatum, saltem revelatur illis verbis moralis aliquis defectus, cogitatus ex, seu in sola Confessione; quod supra diximus illicitum; maxime quando propterea negatur Absolutio.

Dubitant hic Aliqui; an Confessarius, qui audivit Confessionem publici peccatoris, possit dicere: Ego eum non absolvi; quia non egerat publicam pœnitentiam.

Cajet. supra sic ait: Curatus quum ad communicandum concubinos, usurarios & hujusmodi vocatur, non petat à Confessore; si est absolutus: sed etiam si ipsemet illius Confessionem audisset, & non absolvisset, habeat se tamquam si nihil in Confessione sciret & dicat: Quia iste hactenus fuit; & est quantum apparet in tali peccato publico; & peccatum publicum debet publicè pœnitentià apud homines purgari, propter scandalum: ideo nisi publicè constet de vel illum reliquisse peccatum, nolo Communionem dare, nec ad Ecclesiasticam sepulturam admittere, & sic absque hoc, quòd ipse revelet Confessionem, negabit Communionem &c. iuste & sanctè.

Si quoque diceret: Ego non possum aut potui eum absolvere, quia non video pœnitentiam publicam de peccato publici concubinatus, apostasia, usura, &c. non revelat Confessionem: quia nihil dicit, quod sciat per Confessionem, sed quod tam ipsi, quàm alii vident, scilicet non pœnitere publicè de peccato publico; quum debeat publica pœnitentià præcedere Absolutionem, si pec-

43. An possit dicere: Quia erat capitosus &c.

Negat Lugo.

44. Contra dicitur.

Responsio.

45. Quid dicendum de Confessione, qui non absolvit publicum peccatorem.

Sententiæ Cajetani.

si peccatum est publicum; ita quod saltem debeat pœnitens publicè satisfacere publico Ecclesiæ scandalo, docendo publicè, quod reliquit concubinam; quod restituit &c.

Aliud quippe est dicere: *Iste non facit aut fecit pœnitentiam publicè*, & aliud est dicere: *Iste non vult pœnitere, iste est obduratus in peccato suo*; hoc enim Confessor per Confessionem scit, quia ille dixit confitendo: *Ego nolo relinquere statum meum malum*: illud verò Confessor videt sicut cæteri, & ideo hoc tacendum, & illud dicendum est. Hæcenus Cajet.

Hoc tamen, inquit Lugo suprà n. 85. Aliis meritò displicet: quia si erat dispositus, non erat privandus Absolutione.

Prorsus non erat privandus; sed cum indispositio, propter quam meritò privatus fuit, publicè constet Confessario, sicut & aliis adstantibus; quidni ipse possit dicere: *Propter talem causam, quam omnes oculis nostris videmus, eum non absolvi*? Suppono enim, illam causam per se solam sufficere, ad negandam Absolutionem.

Unde immeritò displicet Aliis sententia Cajet. sic intellecta. Meritò autem, si intelligatur de illo casu, in quo absque pœnitentia publica, si alioquin erat dispositus, poterat absolvi, v. g. si pœnitentia publica erat ei moraliter impossibilis; nam tunc dicendo: *Non absolvi eum, quia non egerat pœnitentiam publicam*, significat Confessarius aliquam aliam indispositionem, cognitam ex sola Confessione, v. g. propositum non faciendi pœnitentiam publicam, tamen si possibilis foret, quod indubie est contra sigillum Confessionis.

Cæterum consultius semper erit, & optimus modus respondendi, si Confessarius absolverit, siue non, siue sit publicus peccator, siue occultus, & qualicumque fuerit causa non absolvendi, respondendi, inquam, ut habetur in Conclus. *Ego functus sum meo officio; feci quod debui*; sic enim perfectissimè tollitur omnis suspicio indispositionis. Enimverò si quando re ipsa absolvi, dico: *Absolvi*, sicuti dicere possum, & quando non absolvi, nihil aliud dico, quam: *Functus sum meo officio*, periculum est, ne hoc ipso aliqui audientes iudicent, eum non esse absolutum; alioquin (dicent illi) falsus fuisset sincerè, se eum absolvisse.

Si inferas: ergo Confessarius tenetur semper dicere: *Functus sum meo officio*. Resp. Neg. Conseq. quia ille discursus non est imputandus verbis Confessarii, quæ id non denotant; sicuti dum Confessarius dicit, se nescire id, de quo interrogatur, possunt aliqui suspicari, eum scire; negare tamen, quia obligatur ad hoc per sigillum.

Non ergo requiritur, ut ego positivè ab illis auferam omnem suspensionem; sed ne dem illis meis verbis aut factis ullam occasionem,

unde ipsi deprehendant quidquam de peccato ex Confessione noto; quod si aliunde ipsi argumentati fuerint, ipsi viderint.

Daret autem occasionem, si dum pœnitens falso jactat, se fuisse absolutum, Confessarius id negaret; unde tunc solum potest dicere, se functum fuisse suo officio. Pater; quia id negando, simpliciter asserit, pœnitentem non fuisse absolutum; illud autem dat occasionem suspicandi indispositionem, nisi alia causa addatur, ut suprà diximus.

Sed quid si ipse pœnitens audiente Confessario dicat, se non fuisse absolutum propter indispositionem, numquid idem poterit affirmare Confessarius? Aliqui, inquit Lugo suprà n. 85, dicunt posse. Sed est omnino falsum, quia nec peccata ipsa publica, audita in Confessione, possunt revelari. Immo, nec placet, quod Aliqui addunt, posse Confessarium dicere: *Ipse dicit, quod ego eum non absolvi*; hoc enim ipsum videtur approbare veritatem negatæ Absolutionis, nisi aliquo modo conlect, Confessarium illud non approbare. Hæc ille.

Sed contrà: Confessarius potest uti scientiâ præcedente vel subsequente Confessione, revelando peccata dicta in Confessione, et non tamquam dicta in Confessione, ut suprà diximus: jam autem per illa verba pœnitentis accipit Confessarius, sicuti cæteri audientes, scientiam subsequentem Confessionem, siue non sacramentalem; cur ergo ipse non poterit eam uti sicut cæteri? Non video disparitatem, dummodo non addat aliquam certitudinem vel circumstantiam ex scientiâ Confessionali juxta superius dicta.

Quapropter caveat omnino Sacerdos, si dum absolvit publicum peccatorem, quia eum bene dispositum invenit, dicat: *Ego eum absolvi à tali peccato publico*; quia per illa verba adderet aliquam certitudinem ex Confessione, ut suprà ostendimus, & ipsam circumstantiam Confessionis, sed ad summum dicat: *Confessus est mihi sua peccata cum magno dolore & Contritione; & ego eum absolvi prout debebam*.

Restat hic questio; quid faciendum sit cum pœnitente, cui Absolutionem negavi, & nihilominus peti schedulam Confessionis, vel etiam Communionis.

Respondet ultima pars Conclus. *Pœnitens Confessarius schedulam Confessionis negat, & non est peccator publicus, etiam Communionem*. Sed numquid tenetur? Respondeo; tenetur negare Communionem, nisi aliquid aliud obstat, alioquin cooperabitur peccato indignæ Communionis, utpote quam commode poterit impedire, & ex officio tenebatur impedire.

Quod si dicat pœnitens: *Confessus sum tibi, & tu me absolvisi*. Respondeat: *Ego in occulto & secreto Confessionis facio iuxta ea, que tibi narraui; in publico autem, seu extra illud forum inter te & publicum peccatorem, & non debeat, immo non potest*

46.
quam Lugo
putat Aliis
meritò dis-
plicere.

47.
Auctor exi-
stimat quod
immeritò,
tento modo
intellecta.

Optimus
modus res-
pondendi in
casu propo-
sito, & aliis
semper.

48.
qui tamen
non semper
obligat.

sine satisfactione publica dare tibi in publico sacramenta. Vel dicat: De Confessione tua mihi scio, sed scio te esse publicum peccatorem, & ideo te repello a Communione. Non itaque repellit ipsum Confessarius ex noticia Confessionis; sed ex noticia publica peccatorum, quorum non ostendit emendationem.

Nam illum hic voco peccatorem publicum, quem publicè constat, post Confessionem mihi factam, adhuc permanere in pristinis peccatis, v. g. in concubinato, in usuris &c. Quod si publicè constaret de emendatione, esset propter indispositionem non absolvissim eum, admittendus equidem foret in publico ad Communionem; alioquin repelleretur ex noticia Confessionis, ut patet; quia jam amplius non est peccator publicus.

Quantum ad schedulam Confessionis; certum in primis est, non posse Confessarium dare talem schedulam in qua dicitur: *Audivi & absolvi*, sic enim mentiretur, cum, ut supponitur, non absolvetur. Quæstio ergo tantum est de schedula, in qua solum dicitur: *Audivi Confessionem*, sive, *Confessus est*, quod verum est; tametsi pœnitens propter indispositionem non fuerit absolutus.

Quod autem hujusmodi schedulam possit Confessarius negare absque fractione sigilli, est communis sententia. Confessarius enim nihil dicit, sed solum non approbat testimonio positivo illam Confessionem, ad quod non tenetur, inquit Lugo supra n. 87. quid enim si usus esset, in schedula dicere: *Audivi & absolvi* &c.? Quod quidem absque mendacio dicere non posset de eo, quem non absolvit. Item, numquid publicæ meretrici, perseveranti in suo statu, deberet dare schedulam Confessionis? Sibi ergo imputet pœnitens, si Confessarius non vult positivè eum defendere, nec etiam condemnare. Hæc ille.

Sed contra; hoc est quod queritur; an, supposito, quod Confessarius possit dare talem schedulam, an, inquam, pœnitens non habeat jus illam exigendi, & per consequens Confessarius obligationem illam dandi; nam pœnitens non aliud exigit, quam testimonium ejus, quod à parte rei fecit, id est, Confessionis; & aliunde fieri posset, ut si illud testimonium non afferat, patiatur grave aliquod damnum.

Deinde argumentor sic: illa negatio schedulæ æquivalere his vocibus: *Ego ipsum non absolvi*. Probat; quia omnes, qui sciunt eum esse confessum, & non habere schedulam, suspicabuntur non fuisse absolutum propter indispositionem, saltem in illo casu, in quo omnibus solet dari talis schedula: ergo sicut in nullo casu licet dicere: *Ego ipsum non absolvi*, sine fractione sigilli, ita neque in eisdem circumstantiis erit licitum negare talem schedulam, etiam ad evitanda gravissima aliàs inconvenientia.

Respondetur ad primum; si Confessarius possit dare schedulam, in qua diceret: *Petrus confessus mihi fuit, sed eum non absolvi*; transeat, quod tunc Confessarius teneretur eam dare: verum enim verò cum hoc non liceat, ut liquidd constat, & per schedulam, quæ Confessarius testatur solam Confessionem, homines ordinariè apprehendant etiam Absolutionem, quam tamen pœnitens ex sua culpa non accepit, non videtur quod jus ipse habeat ad talem schedulam, per quam decipit Parochum, decipit dominos suos sub specie virtutis, existimantes eum absolutum & liberum à peccatis, qui tamen manet & perseverat in illis.

Et verò quod jus potest habere publica meretrici, ut ego dem illi testimonium Confessionis cum scandalo totius populi, qui merito suspicabitur, me talem personam absolvisse, quam tamen constat esse indignam Absolutione? Hercule in illis circumstantiis, id est, quando petitur schedula ad decipiendum Parochum, vel dominum, aut cum periculo scandali, non solum non tenetur Confessarius eam dare, sed etiam non potest eam dare, ut docet Bonacina Disp. 5. q. 6. Sect. 5. punct. 4. n. 7. quem sequitur Lugo supra.

Possit tamen (inquit Eminent.) alicui, qui per accidens debet differri Absolutio ad breve tempus, & sperat rediturum, dare illud testimonium, ne interim incurrat iram Domini vel Principis. Idem dicerem de illo, cui ex justa causa imponitur à Confessario in Paschate, ut præparet se per aliquot dies ad Confessionem generalem faciendam, cui etiam posset dari interim schedula, quando speratur reditus & profectus. Hæc ille.

Quid ergo ad secundum argumentum? Respondetur primo; fortè propter istud, contrarium fore practicandum, etiam in his casibus, in quibus sequitur aliquis abusus, quia sequitur per accidens; eo semper salvo, ut talis fuerit Confessio, ex qua oritur sigillum.

Audiamus Malderum supra cap. 12. Duodecimo, inquit, non rectè Confessarios, qui dant frequenter testimonia confessis, in quorundam testimonio addere, quod eos absolverint; in aliorum solum, quod sibi sint confessi. Hinc enim fit, ut qui de Absolutione sibi impensa testimonium non habent, præsumantur vel malè fuisse dispositi, vel casum reservatum habuisse. Præstaret ergo solum dare testimonium Confessionis factæ, & tale dare etiam indispositis ad Absolutionem, ne prodatur eorum indispositio. Ita sentit Coninck Disp. 9. dub. 1. n. 14. à quo immeritò recedit Bonacina Disp. 5. q. 6. Sect. 5. punct. 4. n. 7.

Si enim ponamus casum, quem ponit Coninck, Patremfamilias velle, ut famuli afferant schedulam, quæ sibi constet, ipsos esse confessos, si cui hæc schedula negetur, statim oritur

53.
Responsio ad primum.

Bonacina. Lugo.

54.
Responsio ad secundum.

Malderus.

Coninck. Bonacina.

55.

Qui hic vocatur peccator publicus.

§ 1. An possit Confessarius dare schedulam.

Probat an possit negare.

§ 2. Contra an possit primum.

Argumentum.

oritur suspicio, quod non fuerit dispositus ad Absolutionem; sicut alii, qui simul eidem confessi sunt, & hunc contentem viderunt. Credo tamen, posse dari casum, ubi posset negari talis schedula confessio, male disposito, quando nimirum cessaret etiam indirecta revelatio secreti, ut si nemo sciret; præter Sacerdotem, hunc esse confessum, & ipse confessus veller ludificare hoc testimonio Parochum in Paschate.

In quo graviter peccant Sacerdotes, si schedulam hoc casu dent, quod non advertant, ipsam Confessionem fieri in ludibrium, ita ut non sit, nisi ficta, eo modo, quo cap. 8. diximus, fictam non obligare ad sigillum. Quales Confessiones fieri constat; ubi qui Catholici non sunt, fide contententur timore alicujus humanæ pœnæ. Quando ergo novit Confessarius, pœnitentem esse hæreticum, aut ex Confessione id advertit; cavere debet, ne det ei testimonium ullum factæ Confessionis, quo Superiores fallat, ne communicet ejus sacrilegio.

Expedit etiam talibus non credi, etiam si optimum etiam Absolutionis habeant testimonium; nisi testimonio insertum sit, Confessarium personam ex nomine probè novisse: quia solent eâ fraude uti, ut testimonio Confessionis inseratur nomen non illius, qui confessus est; sed alterius hæretici, qui vult eo testimonio apud Superiores abuti. Hucusque Malderus.

Sed, pœce ejus, casus, quem ponit, non est ad propositum: nam de tali hæretico posset omnibus dici, non fuisse absolutum propter indispositionem; cum supponitur, ex ejus Confessione non oritur sigillum: nemo ergo potest dubitare, an liceat ei negare schedulam, sive solus Sacerdos sciat, eum fuisse confessum, sive totus populus; dummodo satis possit probari, eum non fuisse confessum sacramentaliter, sed in ludibrium Sacramenti.

Quod ergo queritur, est: an suppositâ Confessione sacramentali, ex qua oritur sigillum, Confessarius absque fractione sigilli possit negare schedulam, est ex carentia schedulæ aliqui suspicentur, non fuisse datam Absolutionem. Quod affirmat Bonacina supra, & videtur negare Malderus jam citatus. Nobis magis placet sententia affirmativa. Unde ad argumentum superius propositum,

Respondetur secundo: hoc argumentum, nimirum probaret, & ideo nihil probat. Ostenditur; quia sequeretur, quod Confessarius deberet dare schedulam, in qua dicitur: *Confessus est, & absolvi*, ubi moris esset, talem schedulam dare legitime absolutis; etenim nisi hoc fiat, generatur suspicio, quod non sit absolutus propter indispositionem: ergo Confessarius tali casu deberet vel mentiri, vel frangere sigillum, quod est manifestè absurdum.

Dicendum itaque, illam negationem, seu carentiam schedulæ, nequaquam æquivalere istis verbis: *Ego non absolvi eum propter indispositionem*; sed potius æquivaleret taciturnitati, dum Confessarius interrogatus, an talem absolverit; nec negat, nec affirmat; sed vel absolute nihil dicit, vel respondet: *Quod ad te? aut simili modo, quod licet, docet Gabriel supra.*

Sicut ergo Sacerdos interrogatus, non tenetur dicere: *Ego eum absolvi*, vel, *Non absolvi*, sed potest tacere, vel respondere: *Quod ad te?* pari ratione non tenetur dare schedulam Confessionis; hoc enim solum est ipsum non defendere: quod autem defendere debeat, unde probatur? Ut proinde ipse pœnitens sit, qui tali casu suam indispositionem propat, non adferendo schedulam, quam asserere posset, si veller se disponere.

Si inferas: ergo etiam tali casu Confessarius interrogatus poterit respondere, se pœnitentem non absolvisse, cum & pœnitens tali casu sit causa non Absolutionis. Resp. Neg. Confessarius disparitatem do; quod pœnitens tunc nihil faciat, ex quo illa non Absolutio possit colligi, sicut in alio casu non asserendo testimonium.

Fatemur itaque, ex negatione illius schedulæ posse oriri aliquam suspensionem non datæ Absolutionis, sive propter indispositionem, sive ex alia causa; sicut etiam oriri potest ex his verbis: *Ego sum summius officio meo*, vel, *Quod ad te?* Equidem quia hoc per accidens est ad illa verba, exclusivè taliter loquentem, etiam ab indirecta revelatione sigilli: ergo similiter, quia illa suspicio per accidens est ad negationem schedulæ; oportet ipsam excludere, etiam ab indirecta revelatione secreti; quod quid præ existimet Malderus, à quo in hoc passim, quia nimis scrupulosus, recedimus; ne Confessarius, seu munus ipsorum, nimium aggravemus & odiosum reddamus, cum homines nimis facile aliquando suspicentur sua peccata revelari ex Confessione.

Profectò si Confessor Monialium, qui illis diebus tenetur eisdem Verbum Dei proponere, vitia & virtutes annuntiare, pœnam & gloriam, cum brevitate sermonis, si inquam talis Confessarius obligetur evitare omnes, etiam remotissimas suspiciones, & plane temerarias revelatæ Confessionis, onus foret intolerabile, & munus plenum scrupulis & anxietatibus conscientiæ; cum tamen hodie videamus, multos parùm ab illo munere abhorretere. Signum, quod non sit illa obligatio, quæ, sicut dixi, foret intolerabilis.

Sed relinquamus Confessores Monialium cum suis Monialibus in pace, & prosequendo materiam nostram, videamus, si liceat Confessario revelare pœnitentiam à se impostam, & de puero, de quo dubitatur, an sit capax ulus rationis dicere: *Confessus mihi fui peccata*.

Casus in quo potest negari schedula confessio male disposito.

56. Sed non est ad propositum.

57. Secunda responsio ad argumentum supra propositum.

venialia. Item, si cum paucos audierit, pura duos vel tres, liceat ei dicere, unum ex illis designando: *Hic solum habuit venialia.*

CONCLUSIO IV.

Confessarius nequit revelare penitentiam extraordinariam. Potest dicere de puero, de quo dubitatur, an sit capax usus rationis, sibi confessum peccata venialia. Caveat autem omnino, ne, dum duos tantum aut tres audivit, unum designando dicat: *Hic solum confessus fuit venialia.* Similiter ne dicat penitentem fuisse confessum nova peccata venialia.

peccata in Confessione audivisse, ut patet ex dictis Sect. preced. pari quoque ratione illicitè diceret, se illam penitentiam in Confessione imposuisse; nam hoc ipso diceret, illa peccata se audivisse in Confessione.

Quantum ad penitentiam ordinariam, quæ solet imponi pro peccato veniali non aced gravi, patet nullum esse peccatum illam manifestare, sicut nullum est peccatum dicere, penitentem confessum fuisse peccatum veniale in genere. Quæ autem sint leves penitentia dicerem, nisi omnibus satis essent notæ; unum *Pater & Ave, Salve Regina, vel quid simile.*

Dia. 5. part. tract. 11. reit. 31. pro exemplis allegat unum *Miserere*, quinque *Pater & Ave.* Sed hæc exempla non placent Dicastilloni Disp. 12. n. 122. Solet enim, inquit ille, sciri & constare (praesertim in communitaribus Religiosis) aliquem communem multorum Religiosorum Confessarium, non solere iungere pro ordinariis & frequentissimis Confessionibus, nisi unum *Pater & Ave, unum Salve Regina, vel quid simile;* at quando paulò plures defectus afferantur, etiam solum veniales, vel quando fit Confessio longioris temporis (ut sunt semestres Confessiones generales in nostra Societate; quæ ex Regula praescripto fieri solent) cogitat apud alios, qui id experti sunt, solere iungere unum *Miserere*, aut, quinque *Pater & Ave.*

Si talis Confessarius in una ordinaria Confessione, quæ singulis hebdomadibus aut etiam bis aut ter fieri solet in eadem hebdomada, dicat, se illi injunxisse *Miserere*, aut quinque *Pater & Ave*; profectò non parvam anam præbebit aliis suspicandi, quòd ille penitens illà vice sordidam venialium peccatorum sarcinulam paulò graviorem, sive numero, sive specie in ea Confessione deponendam attulerit, quod revelare aut indicare non licet, perinde atque non licet speciem aut determinatum numerum. Nec, seclusà inadvertentiâ, aut ineptissimâ ignorantia, facillè excusarem talem Confessarium à culpa gravi, nec putò in hoc dissenturos Dianam & Alios. Hucusque Dicastillo.

Nec ego putò, dummodo verum sit, quòd penitentia illa significet sordidam venialium peccatorum sarcinulam paulò graviorem sive numero, sive specie; in hac autem veritate putò dissenturos Dianam & Alios, quia dicent, aliqui Confessarii tam facillè imponunt *Miserere*, aut quinque *Pater & Ave*, quàm alii pro eisdem peccatis unum *Pater & Ave*, aut, *Salve Regina*: ubi ergo contrarium non constat ex usu, etiam seclusà inadvertentiâ & ineptissimâ ignorantia, facillè ipsi excusarent talem Confessarium à culpa gravi, quia non præbet satis magnam anam aliis suspicandi, quòd ille penitens illà vice sordidam venialium peccatorum sarcinulam paulò graviorem sive numero,

R r five

62. Revelare ordinariam penitentiam nullum est peccatum.

Quæ sit ordinaria penitentia.

Diana.

Dicastillo.

60. Confessarius non potest revelare penitentiam extraordinariam, & quæ hæc sit.

Per penitentiam extraordinariam, de qua fit mentio in prima parte Conclusionis, intelligo penitentiam, quæ non solet imponi, nisi pro peccatis mortalibus, aut aliquibus gravioribus vel determinatis peccatis venialibus. Sicut ergo nequit Confessarius absque fractione sigilli dicere: *Hic confessus fuit peccatum mortale, vel, graviora venialia, aut mendacium iocofum;* ita etiam fractor erit sigilli, si dicat: *Imposui isti ieiunium;* quia hoc ipso implicitè dicit: Talis confessus fuit peccatum mortale, aut certè graviora, & plura venialia, cum talis penitentia non solet imponi, nisi pro huiusmodi peccatis.

Unde non bene fecit quidam Confessarius, qui, cum cuidam ob gravia, sed ignota peccata, injunxisset in Confessione, longo tempore publicè audire solemne Sacrum Collegiale flexis genibus, indicavit eis, qui hoc observaverant, à se id profectum esse.

Est quidem verum, Concil. Trid. sess. 24. c. 8. de Refor. statuisse in hunc modum: *Quando igitur ab aliquo publicè & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, unde alios scandalo offensus, commotusq; fuisse non sit dubitandum; huic condignam pro modo culpa penitentiam publicè iungendè oportet; ut quos exemplo suo ad malos mores provocet vitam. Sed quid tum? Etenim tali casu non ipse Confessarius revelat penitentiam, sed potius penitens, qui voluntariè eam suscipit & implet, ut latius diximus in materia de Satisfactione.*

Unde sicuti, non obstante, quòd peccata sint publica, pro quibus imponitur publica penitentia, Confessarius nequit dicere se ea

63.

An unum Miserere, si non sufficiat graviora peccata venialia.

61. Occurrunt objectioni de impo. ex Trident.

sive specie, in ea Confessione deponendam at-
tulerit.

64. Confessur
tis, ut ac
minimam
quidem pœ
nitentiam
tevent.

Interim placeat consilium meum, ut ne mi-
nimam quidem pœnitentiam reveles, tunc im-
maculatus eris, & emundaberis à delicto
etiam minimo. Et siquidem homines possent
refranare linguas suas, & recordarentur illius
communis dicti: *Audi, vide, tace, si vis vivere
in pace*, non esset opus tempus suum terere, &
chartam implere tot quæstionibus examinan-
dis & resolvendis.

Iac. 2.

Sed quid dicit Scriptura? *Lingua constitui-
tur in membris nostris, quæ maculat totum cor-
pus, & inflamat rotam nativitatæ nostræ inflama-
ta à gehenna. Omnis enim natura bestiarum,
& volucrum, & serpentium & ceterorum domantur,
& domita sunt à natura humana; linguam autem
nullus hominum domare potest: inquietum malum,
plena veneno mortifero.* Iac. c. 3. v. 6. 7. & 8.

Et ideo in eodem cap. v. 2. dicitur: *Si quis
in verbo non offendit, hic perfectus est vir. Potest
enim freno circumducere corpus suum.* Sed quo-
niam pauci tales viri inveniuntur, ne saltem
graviter in verbo Confessionis offendamus,
operæpretium erit reliquas quæstiones exa-
minare & resolvere.

65. Confessa-
rius potest
dicere, pœ-
nitentem esse
capacem
rationis.

Prima sit: Aliquis confitetur, de quo du-
bitatur, an sit capax rationis, nunquid licitum
erit Confessario dicere: *Talis confessus fuit mihi
peccatum veniale?* Affirmat secunda pars Con-
clusionis; alioquin Confessarius non posset
dicere: *Talis est capax rationis*, quod est contra
communem sensum fidelium, quandoquidem
ex Confessione Confessarius judicat, an puer
v. g. sit capax Extremæ Unctionis, Viatici aut
sepulturæ adulti, an pro eo offerenda sint
suffragia &c.

Ratio à priori est: quia puer v.g. non dicit
usum rationis suæ Confessario, solum sub se-
creto; sed illum cognoscit Confessarius ex di-
scursu & factis pueri. Neque vituperabile est
per se loquendo uti ratione, sed potius valde
laudabile: sicut ergo Confessarius potest reve-
lare virtutes pœnitentis, patriam, statum, no-
men & alias circumstantias non odiosas, co-
gnitas in sola Confessione, ut dictum est Sect.
præced. Conclus. ultimâ; quidni etiam possit
per se loquendo revelare usum rationis, id est,
ingenium, capacitatem & iudicium pœnitentis?

66. Per acci-
dens potest
esse illicitum.

Dico; *Per se loquendo*; quia si aliquis vel ob
mortificationem, vel ob interesse aliquod tem-
porale, fingeret se fatuum & amentem, atque
hoc ipsum in Confessione manifestaret, ut sua
peccata confiteri posset: tunc crederem (in-
quit Lugo suprà n. 91.) sub sigillo contineri
illud secretum sapientiæ & statûs sui, quod
manifestavit Confessario, narrando illud ad
declaranda peccata, & committendo illud sub
eodem sigillo.

Idem ego crederem; nam tali casu iudi-
cium seu usum rationis est circumstantia odiosa,

cujus revelatio redderet Sacramentum on-
rosam.

Nec dixeris; etiam odiosum est pœni-
tentiæ, quod homines jam certò sciant ipsum peccatum
venialiter, de quo antea erant incerti, propter
incertitudinem usûs rationis.

Nam facilè respondetur; hoc non magis
odiosum esse, quàm quod homines certò sciant
me esse confessum, de quo antea erant in-
certi: quis autem dixerit, Confessarium, inter-
rogatum à Superiore, dubitante de Confessio-
ne alicujus Religiosi, non posse dicere, eum
fuisse confessum, quando nullum aliud malum
timetur, quàm certa notitia peccati venialis
in genere?

Cur ergo similiter, Confessarius non po-
terit dicere de puero, quod fuerit confessus?
Et per consequens, quod fuerit confessus alio
quod peccatum veniale? Sanè non vides, quæ
ratione illa certitudo peccati venialis possit
reddere Confessionem odiosam & onerosam.
Nam puer quantum est ex se, accedendo ad
Confessarium sufficientem dat rationem suspi-
candi peccatum veniale; immo factò suo quod-
dammodo dicit, se habere peccatum veniale.
Unde omnes videntes, & aliunde non ha-
bentes rationem dubitandi de usu rationis,
ita prudenter judicarent. Quod ergo hic
odium, quod potest avertere à Confessione?
Nullum omnino.

Sed nonquid, interrogat quispiam, reddi-
tur Confessio odiosa, quando Confessarius de
eo, qui frequentius confitetur, revela, con-
fessum fuisse hodie novum peccatum veniale?
Sufficit quippe ad validam Confessionem
peccatum veniale antiquum: ergo Confessari-
us, qui dicit, illum confessum fuisse novum
peccatum, jam revelat plus, quàm ipse actus
Confessionis dicat: ergo hoc ipso facit con-
tra sigillum, estò aliunde constaret, ipsum ha-
buisse novum peccatum. Sicuti facit contra si-
gillum, qui de publico heretico converso di-
cit: *Confessus est mihi suam hæresim*, quandoquid-
dem vix sit æquè notum aliunde, hunc com-
mississe novum peccatum, quàm sit notum il-
lum alterum fuisse hæreticum. Et ideo Con-
clusionem nostram docet, tamquam probabili-
orem, Arriga Disp. 46. n. 10.

At verò Lugo suprà n. 90. distinguendum
putat; nam, inquit, si breve sit tempus ab
ultima Confessione, id credo illicitum: qui
brevis illo tempore potuit non committere
aliqua, saltem clara & certa. Si verò tem-
pus longius intercessit, non videtur esse con-
tra sigillum, cum certum sit eo tempore ali-
qua committi, quæ diligens pœnitens primo
loco confitetur, & in eorum defectum confi-
tetur antiqua. Hæc ille.

Sed responso patet ex dictis; nam quan-
tumcumque longum tempus intercesserit, &
dato quòd plura nova venialia fecisset, quidem
non

non tenetur ea confiteri, sed potest velle solum confiteri peccatum antiquum.

Quo argumento etiam rejicitur distinctio Dicastillonis Disp. 12. n. 123. qui putat non esse contra sigillum, si reveletur novum peccatum veniale, intelligendo peccatum, quod de novo occurrit, non quod de novo factum est; hæc, inquam, distinctio eodem argumento rejicitur: nam etsi novum peccatum occurrat, & hoc clarè omnibus constet, tamen potest pœnitens non velle confiteri illud novum peccatum, sed solum antiquum, quod immediatè antè confessus fuit. Interim bene dicit hic Auctor: Absolutè tamen oportet tacere, & sic loquentes Confessarii, ab iis, quibus incumbit, seridè compescendi essent.

Si inferas; ergo non licebit simpliciter dicere: *Confessus est veniale*. Neg. Conseq. quia eo ipso quòd ille accedit ad Confessionem, & non curat sciri, se esse confessum, jam prodit se habere aliquid veniale, quia alioquin Confessionem non posset facere; ideòque qui dicit, illum habuisse veniale, nihil penitèntis plus revelat, quàm ipse pœnitens revelet, dum vult confiteri. Hæc de ultima parte Conclusionis.

Restat penultima, quam docet Malderus suprâ cap. 12. cum Aliis quos citat. Ratio est: quia suspicio oritur inde, quòd alii confessi sint mortalia. Immo expedit planè, ut à tali laude omnino abtineat Confessarius, estò plures pœnitentes audierit; ne dum unum extollit, alios indirectè gravet, de quibus similia non dicit. De personis confessis (inquit Gerson Alphab. 41. lit. H.) expedit magis tacere, quàm aliquid dicere, vel laudando vel vituperando in genere vel specie. Et Alphabet. 18. lit. I. de laudantibus pœnitentes suos dicit, quòd dent occasionem malè suspicandi de aliis, quos non laudant; & mendaciter constendi, ut videlicet etiam laudentur.

Ad hoc propositum allegant DD. quod Gregor. Homil. 18. in Euang. (agens de calumnia Iudæorum: *Nonne bene dicimus, quia Samaritanus es tu, & demonium habes?*) ait: Duo quippe ei illata fuerunt, unum negavit, alterum tacendo concessit. Quod refertur cap. Nonne 5. de Præsumpt. Et cap. Qualis 4. distinct. 25. (quòd est Gregor. Dialog. lib. 4. cap. 39.) sic lego: *Quod de uno negatur, consequens intellectus patet, quia de quibusdam conceditur.*

Est paradigma huc pertinens apud Ludovicum de Beia, Respons. p. 3. casu 15. ubi duarum sororum Confessarius juniorem laudans, quòd virgo sit, & sine crimine, efficit, ut seniore relicta, ejus matrimonium adolescens quidam expetat. Meritò, inquit Malderus suprâ, Confessarium istum damnat, ut revelatorem Confessionis senioris sororis.

Ne tamen (subjungit idem Auctor) quis putet hinc consequens esse, ut numquam liceat Confessario, præsertim Parocho, qui omnes suos audit Parochianos; unum ex illis ex Confessione laudate, monet idem Beia, etiam ex Confessione posse quempiam laudari præ alio, quando res, de qua agitur, non est talis, ut putetur aliunde, quàm ex Confessione non posse sciri, & non agitur de personis ita conjunctis, ut quod de una affirmatur, de altera negari intelligatur. Quare violat secretum Confessionis, si dicat, in sua Parochia solum Innoam esse virginem aut castam. Ita Malderus. Et quis audeat contradicere?

Hic ergo erit finis hujus Conclusionis; sed nondam statim Sectionis: nam restant duæ celebres quæstiones, Prima; An sigillum solvatur per consensum pœnitentis? Altera; Quomodo Confessarius possit uti, vel non uti scientiâ Confessionis? De prima instituitur

CONCLUSIO V.

Non solvitur sigillum per expressum consensum pœnitentis, nedum per præsumptum.

Prima pars videtur esse Scoti 4. dist. 21. q. 2. ubi quærit: *Verum Confessor in quocumque casu teneatur celare peccatum sibi in Confessione detectum?* Et n. 1. ait: *Videtur quod non, quia licitum est unicuique renuntiare iuri suo: ergo consentienti, cum ius suum sit, peccatum suum celari, licet huic iuri renuntiare, licentiando Confessorem, ut non teneatur illud celare.*

Respondet autem ad hoc argumentum n. 18. *Quòd peccatum confessum debere celari, non est tantum ius consentientis, sed ius communitatis; quia ex opposito, scilicet revelatione, sequeretur continua perturbatio in communitate, quia passim quilibet reputaret alium abominabilem: & non licet isti renuntiare iuri communitatis, licet suo.*

Aliter potest dici; estò etiam, quòd tantum esset ius istius, id est, in favorem istius indulti, non licet isti renuntiare quoad hoc, quòd Confessor sit liber ad revelandum; quia Confessor tunc tenetur multiplex iure, natura scilicet & positivo, quorum nullius revocatio est in potestate consentientis.

Rogas Doct. Subt. Quid igitur faciet Confessor; confesso volente peccatum suum prodigi? Respondet ibidem: *Quòd consentiens potest postea peccatum suum extra Confessionem dicere; & si sit secretum, adhuc licentia sequens non absolvit Confessorem à lege natura, quin teneatur celare;*

R r 2

72.
Prima pars
Concl. videtur esse Scoti

73.
Quid faciet
Confessor,
quando
consentiens
vult alia
Confessionem suam
dici.

Ubi etiam
distinctio
Dica.

Solventibus
Solutio.

70.
Probat
penultima
pars Concl.
que est Malderus.

Solm.

71.
Paradigma
huc pertinens
apud
Lud. de
Beia.

Malderus.

sed si dicit, ut non habeatur secretum, & maximè apud aliam personam, vel apud alias certas, quibus fortè licet propter aliquem bonum finem, qui potest sequi ex revelatione istis facta, vel illi: tunc Confessor potest dicere illud, tanquam sibi publicè dictum extra omne secretum.

Quæris rursus: Numquid potest tunc dicere; *Audivi hoc in Confessione?* Respondet Doctor n. 19. Dicitur, quòd hæc sola verba: *Audivi hoc peccatum, & hujus personæ in Confessione, includunt peccatum mortale; quia includunt revelationem huius ut cogniti, eo modo, quo non licet revelari.* Vnde cui post Confessionem revelatur extra omne secretum, caveat in modo narrandi, ne hoc narret, tanquam sibi dictum modo, quo non licet revelari.

74. **Objectio ex** **Scoto.** *Contra hoc: Licet hoc narratum extra Confessionem dicere, quibus ille vult, & non est narratio specialis per hoc, quòd dicit, hoc esse sibi confessum: hoc igitur dicere est sibi licitum.*

Solvitur. Hanc objectionem lego apud Scotum, sed solutionem non invenio. Fortè eam Doctor omisit, quia satis notum erat aliter narrare peccatum, qui dicit: *Petrus commisit homicidium, aliter qui dicit: Petrus confessus est mihi homicidium.* Quippe prima narratio pro objecto suo solum habet homicidium, abstrahens omnino ab eius Confessione; secunda autem narratio, præter homicidium, pro objecto suo habet actum Confessionis. Et ideo supra diximus, licitum esse Confessario revelare peccatum publicum, abstrahendo à Confessione; illicitum autem illud revelare tanquam dictum in Confessione.

75. **Hiquæus** **putat eam** **non esse** **Scoti.** Interim Hiquæus in suo Comment. ad illum locum Scoti n. 38. Hæc, inquit, objectio non est Doctoris, neque cohæret suæ litteræ, ut patet ex tota responsione ad argumentum hoc, & ex doctrina: quia si per eum nullo modo licet, etiam de voluntate pœnitentis, revelare Confessionem; & ad effectum revelandi peccatum confessum, exigit, ut extra Confessionem & secretum ei dicatur; sequitur, neque Confessarium dando causam scientiæ, posse allegare Confessionem; & huc omnes rationes ejus tendunt. Notatur etiam ut additio in secunda correctione Mauriti. Unde vel est ipse Mauriti vel Antonii Tarvisini, non autem Doctoris. Hæc ille.

76. **Contra at-** **exit auctor,** **existimans** **eam esse** **Scoti.** Respondeo; me summè mirari, si additio est, eam ut talem non notari ab Hugone Cavello, qui novissimè recognovit quæstiones Scoti in 3. & 4. Sententiarum, & habitâ collatione cum selectioribus antiquis editionibus, ac vetustissimo Codice manuscripto, ab innumeris mendis & vitiis, quibus ubique scatebant, castigavit. Præsertim cum alias additiones, quæ veræ additiones sunt, noter.

Deinde, quod ait hic Auctor; omnes rationes Scoti hæc tendere, ut probet, Confessarium, dando causam scientiæ, non posse alle-

gare Confessionem, porius probat, illam esse objectionem Scoti, qui nolit dissimulatio, sicut Aliqui hodie faciunt, vel minimam difficultatem, oppositam suæ litteræ: unde hæc objectio optimè cohæret suæ litteræ eo modo, quo objectiones debent cohære, id est, repugnat litteræ suæ, & ideo ait: *Contra hoc.* Ut ut sit de Auctore hujus objectionis, soluta est, quod sufficit.

Nihilominus maxima pars Doctorum existimat, Confessarium de consensu expresso pœnitentis posse revelare audita in Confessione, hoc fundamentum, quasi unico, quod per talem revelationem non reddatur Sacramentum odiosum. Unde, inquit, pœnitens tali casu non dispensat aut relaxat jus naturale, divinum vel Ecclesiasticum; sed ponit conditionem, quæ posita jus non obligat; quia solum obligat non revelandum, absque expressa licentia pœnitentis: quoniam hæc sola revelatio potest reddere Sacramentum odiosum, propter quod odium evitandum, inducta est obligatio.

Igitur tali casu cessat ratio legis adæquatæ, idque in universalibus: ergo cessat ipsa lex, seu peccatum, ab initio talis casus non fuit lege illa comprehensus. Sicuti non comprehenditur lege secreti naturalis, casus in quo aliquis revelatur de licentia ejus, qui commiserat secretum.

Verùm hæc ratio nimium probat, & ideo nihil; quod sic declaro: secretum naturale non potest solvi de licentia committentis, ut nullus omnino maneat obligatio vel in eo, qui revelat, vel in altero, cui secretum revelatur ergo similiter ita posset solvi sigillum de licentia pœnitentis, ut non maneret amplius obligatio sigilli in Confessario; neque in tertio, cui de licentia pœnitentis peccatum revelatur quod tamen non videntur Lugo & alii Auctores, quos citat supra n. 133. admittere.

Sic enim ait Eminent. Secunda sententia communis affirmat, pœnitentem, non solum posse ea, quæ dixit in Confessione, extra Confessionem dicere, de quo non est dubium, sed etiam dare licentiam, ut manente sigillo Confessionis, possit Confessarius ad talem vel talem effectum uti illâ scientiâ, vel illam alteri communicare sub eodem sigillo. Ita S. Thomas dist. 21. q. 3. a. 2. Bonaventura, Richardus, Palud. Adria. Henricus, Sylvestri. uterque Soto, Ioan. Med. Antonio. Navarr. Covarr. & alii, quos afferunt & sequuntur Suarez dictâ Sectione 5. n. 6. & Vasquez q. 93. a. 4. dub. 5. n. 2. & alii Recentiores communiter.

Est autem magna differentia inter hunc modum licentiæ, & illum alium: nam si pœnitens primo modo procedat, dicendo extra Confessionem; quod prius in Confessione dixerat, jam nec Sacerdos, nec il, quibus ipse diceret, obligantur ad secretum sigilli Confessionis, sed ad secretum naturale pro qualitate materiæ: quare in multis casibus

posset illud absque alia licentia manifestare ad aliquod damnum vitandum; secus vero, quando licentia datur hoc secundo modo, retinendo sigillum Confessionis, & non dando aliam notitiam extra Confessionem, sed licentiam utendi notitiâ Confessionis ad talem vel talem effectum: tunc enim omnes ii, ad quos transit ea notitia, obligantur eodem Confessionis sigillo. Hactenus Lugo.

Ergo secundum ipsum & alios Auctores, quos citat, tali casu non solvitur sigillum, sed solum extenditur ad pauciores, vel plures juxta beneplacitum penitentis. Idem docet Malderus supra c. 4. dicens: Istud facile admittitur, non nisi ex legitima causa, utili & honorifica contenti, immo satis necessaria, utendum esse hâc praxi; & etiam ipsum, cui de consensu penitentis fit revelatio, teneri secreto sigilli.

Sed numquid Scotus contrarium docet? Minime, ut patet ex his ejus verbis, supra relatis: Quia ex opposito, scilicet ex revelatione, sequeretur continua perturbatio in communitate; quæ non sequitur ex revelatione sigillata (ut sic loquar) sive extensione tantum sigilli ad aliquem tertium.

Unde non est verisimile, Scotum voluisse improbare illam extensionem, v. g. ad interpretem, consiliarium &c. sed tantum solutionem sigilli, id est, talem revelationem, ut nec Confessarius, nec alii, quibus fit revelatio, teneantur sigillo, sed possint de illis peccatis loqui, etiam ut dictis in Confessione, sicut de aliis peccatis publicis vel occultis, nunquam confessis.

Et verò Scotum meritiò improbasse talem revelationem, patet: quia est dedecus Sacramenti, quòd Sacerdos & alii ita utantur ejus notitiâ (ut sic loquar) ac si non esset Sacramentum; unde & redditur odiosum, si non ipsi penitenti, qui dedit licentiam, saltem aliis, qui nesciunt licentiam datam; & quàmvis eam scirent, tamen cogitant Confessarium facile posse excedere ob volubilitatem linguæ, & inconsiderationem seu inadvertentiam; ac proinde non rarò contingere, ut ea narret, quæ aliàs non deberet narrare. Vide quæ de hac re diximus Disp. præced. Sect. 9. concl. 4. ubi de revelatione complicitatis, & ejus correctione ex scientia confessionali tractatur.

Sanè nemo, arbitrò, negare potest, sic magis consuli honori & reverentiæ debite huic Sacramento; ergo verisimile est, Christum sic instituisse hoc Sacramentum; ut Confessarius, ne quidem de licentia penitentis, possit uti notitiâ confessionali, ac si talis non esset; præsertim cum talis usus nec necessarius, nec utilis esse possit; nam unico verbo potest dare scientiam extra Sacramentum, dicendo: *Quæ tibi dixi in Confessione, dico nunc extra Confessionem, ut est communis sententia DD. quidquid*

Aliqui pauci sine fundamento reclamant, postulantes novam declarationem peccatorum in particulari.

Et quàmvis hæc necessaria foret (quod non) haud equidem difficilis iis, qui sua peccata volunt aliis manifestare per Confessarium absque ulla obligatione sigilli: ergo nulla est necessitas, vel utilitas utendi notitiâ sacramentali, quasi non esset sacramentalis, quæ est aliqua irreverentia Sacramenti, sicut statim dixi.

Probatur à simili; quia est aliqua irreverentia & dedecus status Ecclesiastici, quòd persona Ecclesiastica seu Clericus, etiam volens, trahatur ad tribunal laicum, instar alcerius laici, cum reversus sit Clericus.

Et ideo sic scriptum habes esp. Si diligenti 12. de foro competenti: Cum igitur hoc ius in Milevitaniensi & Carthaginensi Ecclesia sit specialiter promulgatum, ne Clerici Clericos relicto suo Pontifice, ad iudicia publica pertrahant; alioquin causam perdant, & à communione habeantur extranei, & tam Episcopi, quàm Diaconi, seu quilibet Clerici in criminali seu in civili negotio, si derelicto Ecclesiastico iudicio, publicis iudicibus se purgare voluerint, etiam si pro eis sit lata sententia, locum suum amittant, & hoc in criminali actione; in civili vero perdant, quod petierint, si locum suum maluerint obtinere. Manifestè probatur, quòd non solum in iuris, sed etiam voluntarii, pacifici non possunt, ut secularia iudicia subeant, cum non sit beneficium hoc personale, cui renuntiare valeat, sed potius, totum collegium Ecclesiasticum publicè sit indultum: cui privatorum pacis derogare non potest.

Si dixeris cum Maldero supra; hic casus non est similis, quia læditur jus Prælati Ecclesiastici, qui est iudex competens, quando Clericus renuntiat privilegio fori.

Respondeo; etiam hic læditur jus Prælati Ecclesiastici sive ipsius Ecclesiæ, quod habet, ne aliquis utatur rebus sacramentalibus instar rerum profanarum & secularium. Deinde similitudo est, quòd sicut privilegium seu beneficium exemptionis non est personale, sed potius toti collegio Ecclesiastico publicè indultum; ita quoque privilegium sigilli non sit privilegium personale, sed potius toti collegio penitentium, seu toti Ecclesiæ publicè indultum, ad majorem reverentiam & amorem Sacramento adeò difficili conciliandum, cui proinde privatorum licentia non potest derogare.

Nam quod Adversarii dicunt, obligatio sigilli pendet ex voluntate penitentis; verba sunt, & nihil aliud, nisi sic intelligas; quòd penitens eadem peccata, quæ sub sigillo dixit, possit de novo dicere extra Sacramentum, & per consequens extra sigillum; quæ proinde sic dicta poterunt aliis revelari: at verò quòd penitens possit facere, ut peccata sigillata, seu dicta in Confessione, ut talia possint revelari à Confessario, quasi non essent dicta in Confessione,

R r 3

Malderus.

80.

Scotus non...

Maldus...

81.

82. Probatio à simili.

12. de Foro competenti.

83. Obiectio es Maldero.

Solvitur.

84. etiam sic dicitur.

fessione, hoc est quod quaritur, & nemo hætenus satis probavit, & ideo à Scoto & Aliis rectè negatur.

84. **Celatio Confessionis per se primò concernit favorem publicum, contra Adrianum & Malderum.**
Perperam autem observat Adrianus, & post ipsum Malderus suprà, relationem Confessionis per se primò solùm esse in favorem confidentium; quàmvis ex consequenti concernat favorem publicum; nam contrarium verum est, scilicet, relationem Confessionis per se primò concernere favorem publicum, scilicet favorem Sacramenti, quod publicum est; id est, pro communitate fidelium institutum, quàmvis ex consequenti concernat favorem singulorum pœnitentium, eo modo, quo beneficium exemptionis Clericorum, per se primò est in favorem totius collegii Ecclesiastici, quàmvis ex consequenti concernat singulos Clericos in particulari.

Distinctio inter secretum naturale & sacramentale.

Hinc non est eadem ratio secreti naturalis & secreti sacramentalis, quidquid Adrianus & Malderus suprà dicant; quia constat secretum naturale per se primò solùm esse in favorem ejus, qui secretum commisit, eùm ab ipsius voluntate dependeat; secus secretum sacramentale, quod inductum est à Christo Institute Sacramenti, & ab Ecclesia, ut constat ex antè dictis, etiam pro tali casu, quo pœnitens, quia sacrilegè constitetur, nullum meretur favorem. Porro inductum esse sub illa conditione, nisi pœnitens consenserit, dicitur quidem, sed non probatur.

85.

Audiamus Atriagam Disp. 46. n. 47. Dices: Notitia antiqua est sacramentalis: ergo nisi nova detur, semper manebit sub sigillo.

Argumentum Atriagam pro communi sententia.

Respondeo Primò; totum hoc sigillum esse juxta voluntatem pœnitentis; si ergo dicat: Ego do tibi licentiam, ut narres hoc quibus velis, & illi, quibus velint, sine ulla prorsus ulteriori obligatione, sine dubio jam manebunt omnes liberi ab obligatione: sicut enim potuit, non narrando de novo historiam, pœnitens licentiam dare, ut diceret Sacerdos duobus, potuit & quatuor; quo casu exceptis illis quatuor non posset res ulterius narrari; potuit ergo & sex; potuit & omnibus, quia eadem est ratio: eo autem ipso, quòd omnibus, jam ex integro abstulit, non narrando de novo peccata, obligationem sigilli, & reduxit totaliter rem ad notitiam habitam extra Confessionem. Hæc ille.

86. **Responsio Auctoris.**

Sed si ipse asserendo probavit, ego negando reprobavi. Nego itaque eo ipso, quòd pœnitens dedit licentiam omnibus dicendi, jam ex integro abstulisse, non narrando de novo peccata, obligationem sigilli, & reduxisse totaliter rem ad notitiam habitam extra Confessionem. Et probo adhuc manere posse obligationem sigilli ex eodem Auctore n. 46. ubi sic ait: Hoc secretum totum quantum, est in favorem Confessionis, ne ea reddatur odiosa pœnitentibus, ideoque est dependens à vo-

luntate pœnitentis; ex eo autem quòd ipse dare possit licentiam, ut Confessarius loquatur cum hoc aut cum illo, non redditur odiosa Confessio, immo magis appetibilis; cum ita pœnitens sit dominus ejus secreti, ut possit pro libitu dare, vel negare licentiam, vel eam ad duos, tres, quatuorve, vel etiam ad plures extendere: quo casu omnes, ad quos ex ea licentia notitia illa peccati devenit, teneantur sigillo ad non propalandum illud peccatum, ultra quàm licentia pœnitentis extenditur. Ita hic Auctor.

Infero ego: ergo si pœnitens dedisset licentiam Sacerdoti dicendi omnibus, omnes, ad quos ex ea licentia notitia illa peccati devenisset, tenerentur sigillo ad non propalandum illud peccatum; cur enim magis teneantur duo, tres, quatuorve, vel etiam plures, quàm omnes? Quòd autem omnes possint obligari, liquet: quia si omnes casu, vel ex malitia dividissent meam Confessionem, omnes obligarentur, nec possent mutuo loqui de peccato auditis in illa Confessione.

Ergo hoc ipso, quòd pœnitens dat licentiam Sacerdoti dicendi omnibus, non narrando de novo peccata, minimè ex integro abstulit obligationem sigilli, & reduxit totaliter rem ad notitiam habitam extra Confessionem. Ergo per illam licentiam non solvitur sigillum, sed tantùm extenditur. Ergo nisi de novo peccata narrentur, non reducitur res ad notitiam habitam extra Confessionem.

Et quidem optimum ac securissimum erit, repetere extra Confessionem omnia peccata singillatim, sicut si Confessarius nihil fecerit, tamen etiam securum est, si dicat Confessario: Quod in Confessione dixi, id totum dico tibi nunc extra Confessionem, ut possis facilius ea notitia uti. Sicut enim pœnitens dat notitiam confessionalem seu in Confessione, si dicat: Accipite me de illo peccato, quod extra Confessionem tibi dico, nec oportet aliam novam scientiam dare Confessario per repetitionem historiarum; pari utique ratione videtur dare notitiam non confessionalem, seu extra Confessionem, dicendo: Peccatum, quod dixi in Confessione, dico tibi extra Confessionem, non dando aliam novam scientiam per repetitionem historiarum.

Itaque in utroque casu, illa notitia breviter & compendiosa, æquivaleret notitiae distinctè prius datæ; atque ideo in casu nostro accipit virtualiter & æquivalenter extra Confessionem totam illam notitiam, sicut in alio casu accipit totam illam notitiam virtualiter & æquivalenter intra Confessionem. Ac proinde in nostro casu non utitur extra Confessionem notitiâ, acceptâ in Confessione, magis, quàm in alio casu utitur in Confessione notitiâ, acceptâ extra Confessionem.

Quæ cum ita sint, dico iterum, Non solvitur sigillum per expressam confessionem pœnitentis.

penitentis, sed tantum extenditur. Sed nec extenditur quidem per consensum tantum presumptum, ut communiter docent Theologi.

Ratio est: quia facile Confessarii fingerent sibi potius, quam rationabiliter praefererent consensum penitentis, per quod indubie redderent Confessionem odiosam, revelando peccata contra veram voluntatem penitentis. Unde tamen tibi certum sit, penitentem debere rationabiliter consentire in revelationem alicujus peccati, sive ad impediendum proprium damnum, sive ad averendum damnum alienum, privatum aut commune; caveas tamen ne absque expressa & formali licentia peccatum reveles; quia fieri potest, ut nolit consentire, etsi hic & nunc deberet consentire.

Et dato, quod consentiret, si interrogaretur, & hoc tibi constaret; tamen fieri potest, ut nolit consentire, neque consentiat, nisi actu interrogetur; & rationabilis est talis voluntas, & merito presumitur propter abusus, qui aliis in materia tam odiosa facile contingerent. Non sufficit ergo consensus presumptus vel interpretativus, sed requiritur consensus aliquo modo expressus & formalis.

Dico: Aliquo modo; quia non semper requiritur ut dicat expressis verbis: *Do tibi licentiam loquendi de peccatis auditis in Confessione*; sed sufficit, quod penitens v. g. interroget, vel loquatur cum Confessario de aliquo, quod dixit in Confessione; hoc ipso enim censetur dare licentiam respondendi & loquendi de tali re, cum alioquin frustra interrogaret.

Quare, inquit Lugo supra n. 131. nimia videtur esse cautela Aliquorum, qui ad ostendam magis fidelitatem & observantiam sigilli, tunc etiam expressam licentiam peti volunt.

Meo judicio, nimia cautela non nocet; unde quamvis non sit obligatoria, tamen consultitur, quando commodè potest adhiberi, ne forte penitens sit in contraria opinione, & putet frangi sigillum, quando Confessarius absque alia pravia licentia responderet.

Alius casus esse potest, quando mortui proximus mandat Confessario, ut post ejus mortem dicat hæredibus, ut hoc vel illud restituant, quod ipse aliis debebat ex delicto: quaeritur, an si Confessarius non possit exequi mandatum, nisi cum revelatione vel suspitione delicti, debeat exequi.

Grassius Decif. lib. 1. c. 23. n. 14. sic ait: Constat tunc tantum confessionem revelari posse de licentia penitentis, quando cedit in ejus utilitatem; immo hoc procedit, etiam si non expressa, sed tacita fuerit concessa facultas revelandi. Hinc Confessarius justè revelare potest hæredibus, cujus ipse Confessionem audivit, sibi que mandavit, ut post ejus obitum diceret eis, ut illud restituerent, quod ipse

aliis debebat: cum per tale mandatum, saltem tacita potestas revelandi, justa de causa concedatur arg. c. *Prætere* de Offic. deleg. Navarr. in Manu. c. 12. n. 23. Hæc ille.

Verum Navarrus loco citato nihil simile scribit. In jure autem allegato sic habetur in fine: *Quia eo, quod causa sibi committitur, super omnibus, qua ad causam ipsam spectare noscuntur plenariam recipit potestatem*. Ex quibus verbis probabilis apparet sententia Grassii, ex hypothesi, quod non possit aliter Confessarius exequi mandatum, nisi revelando delictum, & hoc probè noverit mandans, quando mandatum dedit: hæc tamen licentia tacita, est aliquo modo expressa in ipso mandato.

Sed Grassius dispiciet Maldero supra, ubi sic ait: Neque verum existimo quod dixit Grassius Decif. l. 1. c. 23. n. 14. ex tacito consensu penitentis posse ejus revelari Confessionem, quando cedit in ipsius confitentis utilitatem. Itaque si mortui proximus habeat occultum debitum ex delicto, & petat à Sacerdote restitutionem injungi hæredibus, non poterit Sacerdos dicere, hoc ex delicto deberi, sed solum quod talibus hoc dari voluerit; & fatius esset suadere moribundo, ut secreto suo Codicillo talia inferat hæredibus injungenda. Si tamen ex sola executione mandati oriatur suspicio delicti, Sacerdos mandatarius excusatur, ut bene Reginaldus.

Quod ergo Grassius dixit, esse casum, quo sufficiat tacitus consensus penitentis, ut Confessarius peccatum ejus revelet, per abusum est dictum; cum potius dicere debuisset, & fortè, ut arguit exemplum, quod adducit, voluerit dari casum, ubi ex actione Confessarii, in quam penitens apertè consensit, tacitè sequatur revelatio peccati. Sanè multum differunt, tacitum esse consensum, & esse consensum in tacitam revelationem. Hucusque Malderus.

Ego autem existimo, quod Grassius dixit, per abusum non esse dictum: nam apertè consentire in actionem Confessarii, ex qua sive directè, sive indirectè sequitur necessariò revelatio peccati, est tacitè consentire in revelationem peccati. Sicuti quando Superior expressè seu apertè consentit in peregrinationem v. g. & non prohibet aliquid recipere, eo ipso tacitè concedit potestatem recipiendi ea, quæ aliis prudenter, & cum decencia religiosa recipi possunt.

Similiter, quia Superior vult convenienter & in commodum suæ Religionis administrare munus suum, ideo tacitè censetur velle, ut quando ipse est absens, vel facillè conveniri non potest, & est periculum in mora, subditus possit aliquid accipere, absque alia expressa licentia. Prætere, expressa licentia generalis aliqua certa recipiendi, est tacita licentia singulorum actuum in particulari.

Breviter, tacita licentia est, quæ in aliquo actu

91.
Sententia
Malderi
contra Grassium

Reginaldus

92.
Defensio
Grassii

Quid sit
licentia tacita

non extenditur per consensum tantum presumptum

89.
Non tenetur per requirere expressis verbis dicat de rebus

89.

90.
Quid facit mortuum si infirmus mandat Confessario, ut post mortem hoc vel illud restituat.

deprehendisset, hunc esse, qui commiserat ea peccata.

Respondet Arriaga supra n. 39. concedendo totum, quantum ad interpretem; etenim, inquit, neque quidpiam novi ipsi penitenti eveniret, neque alioquin magis odiosum: quam quando idem Confessarius ex prima Confessione monet in secunda.

Si dixeris, duo Confessarii, successivè audientes eadem peccata, non possunt sibi mutuò de illis loqui. Respondet, id esse planè extra propositum; quia illi inter se non loquerentur in Sacramento, neque si dum sibi invicem confiterentur, id dicerent, loquerentur in Sacramento cum eo, cujus peccata sibi narrant: quomodo ergo, quæso, hinc quidpiam inferatur ad casum propositum, ubi collocutio est cum ipso penitente, de ipsius peccatis, intrà Confessionem?

Quod ad Confiliarium attinet, & eum; qui casu audivit confitentem, respectu horum, inquit Arriaga, mihi non videtur ullum dubium, quin ea locutio sit contra sigillum: his enim duobus à penitente non sunt dicta peccata, ac proinde, si hi; etiam in Confessione, ea dicerent penitenti, ei aliquid novum & valde ingratum dicerent, scilicet se audivisse ea peccata, id quod penitens ignorabat. Secundò, Confiliarius ostenderet sibi ea dicta à Confessario; & licet posset se excusare, quòd non fuissent dicta nominando personam, tamen id difficultè crederet penitens, inducereturque primus Confessarius in gravem culpæ suspensionem; & ipsi penitenti hoc esset ingratißimum, quòd ita de suis peccatis locutus fuerit, ut facile postea deprehendi poterit se esse eorum Auctorem. Hæc ille.

Sed quæro ego; quid ergo dicendum, si ego audivissem eum confitentem, & ipse hoc probè nosset? Quid si confiliarius fuisset, quem Confessarius consulerat, habitâ licentiâ personam nominandi? Profectò tunc cessant omnes rationes, propter quas Arriaga non dubitat, quin ea locutio sit contra sigillum: erigit tunc ea locutio non erit contra sigillum.

Imò si verum est, quòd sigillum solùm respiciat forum externum, nunquam ea locutio erit contra sigillum, quia semper est in foro interno seu sacramentali. Et inde multùm reddetur probabilis sententia, quæ asserit in aliquo casu licitum, unam Confessionem in alia revelare.

Exempli gratiâ: Sacerdos accessit ad sororem, ignorantia vincibili ignorans esse sororem, & hæc postea confitetur fratri, se esse illam, ad quam accesserat. Et Sacerdos non potest confiteri nisi alii, qui scit unicam illi esse sororem, tenebitur nihilominus confiteri illi circumstantiam incestus.

Idem est de Sacerdote, qui inter audiendam Confessionem errante clave peccavit, absolvendo v. g. alterum Sacerdotem à peccato cui erat annexa excommunicatio & irregularitas; ob cujus errorem alter excommunicatus celebrat; si non sit, nisi alius tertius Sacerdos, cui iste confiteatur, debet suum confiteri errorem, cum manifesto periculo, quòd audiens intelliget, quisnam sit ille Sacerdos male absolutus.

Hæc, inquam, sententia, quæ communiter rejicitur, multùm redderetur probabilis, si sigillum non respiceret nisi forum externum. Immo non tantùm in illis duobus casibus, sed nunquam foret contra sigillum, quæ in una Confessione audiuntur, in alia sic explicare, ut venire queat Sacerdos in notitiam personæ, quod tamen negat Sotus; tamen alioquin admittat duos priores casus, ut suo loco videbimus.

Itaque sigillum respicit tam forum externum, quàm internum seu sacramentale, ita ut Confessarius de peccatis dictis in præcedenti Confessione, nequeat loqui in sequenti Confessione, nisi de licentiâ penitentis, quam censetur dare, quando solet aliquem Confessarium frequentare, & ad Confessionem accedit; ut ab ipso juvetur in statu animæ suæ.

Ita docet Malderus supra cap. 22. dicens: Potest Sacerdos uti scientiâ prioris Confessionis, quatenus opus est ad directionem penitentis in præsentis Confessione, & eo ipso quòd ad Confessionem accedit, satis ad hoc censetur confensus: vult enim juvari in statu animæ suæ, & res scitur fore secretissima propter sigillum. Sanè sicuti quando extra Confessionem de peccato, quod confessus est, consulit Confessarium, jam satis ei dat licentiâ de eo loquendi, immo hoc ipsum requirit ab eo: ita similiter, quando statum animæ suæ exponit, & de eo iudicari & tractari vult in secunda Confessione, satis censetur, de necessariis ad bonam Confessionis directionem, Confessario tractandi secum potestatem facere.

Quod magis locum habet, quando peccata prioris Confessionis, sunt aliquo modo circumstantiâ peccatorum in secunda Confessione expressorum. Ita Henriquez lib. 3. de Penit. c. 2. n. 7. Quando ergo narrat penitens peccata ejusdem rationis cum illis, quæ eidem Sacerdoti pridem est confessus, potest reprehendere Confessarius ipsum de suo lapsu, sæpius factò in eadem peccata, ut bene observat Bonacina Disp. 5. q. 6. Sect. 5. p. 4. n. 8. qui pro eadem Alios citat, Onuphrium, Sanchezium, & Navarrum. Hucusque Mald.

Verùm ego absolutè (inquit Dia. p. 5. tract. 11. resol. 20. in fine) his non obstantibus, existimo cum Fagundez pr. 2. lib. 6. c. 4. n. 36.

non

89. Sigillum respicit tam forum externum, quàm sacramentale.

Malderus;

100. An Confessarius possit penitentem reprehendere de peccatis auditis in præcedenti Confessione. Henriquez, Bonacina, Onuphrius, Sanchezius, Navarrus.

Sententiæ Dianæ & Fagundez.

Solutio

97. Regula solvitur.

Quid dicendum de Confessione, & eo qui casu audivit Confessionem? Sententiâ Arriagæ.

98. Quam eximitur Auctor.

An una Confessio possit referri in alia Confessione.

non posse Confessarium loqui cum pœnitente in secunda Confessione, nisi de illis tantum peccatis confessis in prima, quæ ipse pœnitens tangit, ac confitetur in secunda; non autem de omnibus, nisi de licentia expressa illius, quam poterit facile petere, si opus fuerit, quia aliàs erit virtualis exprobratio aliorum peccatorum, & fortè id agrè ferent pœnitentes, & molestam reddent exosamque Confessionem. Deinde, oportet, ut pœnitentes sint certi de fidelitate Confessorum in sigillo. Et denique; quia prima Confessio jam fuit perfecta & consummata, & in ea expiravit auctoritas Confessarii quoad peccata, in illa confessis: oportet ergo habere novam licentiam expressè concessam, non in confuso. Hæcenus Dia.

101.
Iudicium
Auctoris.

Et quidem licentia expressa indubiè tutior est & consulenda, quando commodè peti potest; interim confusa, quidni sufficiat, & tuta sit in praxi? Hæc autem non habetur pro omnibus peccatis, sed pro illis tantum, quorum mentio necessaria est ad rectè & convenienter ac utiliter administrandum secundum Sacramentum, quo casu non erit virtualis exprobratio; neque id agrè ferent pœnitentes, aut molestam reddent exosamque Confessionem; sed potiùs in spiritu exultabunt, & tantò promptiùs talem Confessarium frequentabunt, quantò vident se ab eo meliùs dirigi in viam salutis.

Deinde, satis certi sunt de fidelitate Confessorum in sigillo, quando audiunt solùm ea referri, quæ sunt necessaria aut valde utilia ad ipsorum directionem.

Et denique, licet prima Confessio jam fuerit perfecta & consummata, & in ea expiraverit auctoritas Confessarii quoad peccata, in illa confessis, ita ut amplius non sint materia necessaria Confessionis; non sic tamen, quin aliquando eorum memoria sit necessaria, aut certè valde utilis ad convenienter administrandum Sacramentum, & pœnitentem dirigendum in viam salutis aeternæ; cur ergo tali casu non posset cum pœnitente in Confessione de iis loqui? Ita Multi sentiunt & præcitant sinè ullo serupulo conscientia, ut in principio Conclus. dixi, quam praxim damnare non audeo.

102.
Sententia
Puteani.

Immo Puteanus in 3. part. Divi Thomæ par. 2. q. ult. dub. ult. Conclus. 3. notab. 2. existimat licitum sinè licentia pœnitentis cum eo loqui, etiam extra Confessionem, ad procurandum seu promovendum ejus bonum spirituale.

Rejicitur.

Sed hoc ab omnibus unanimiter rejicitur, & meritò; quia sic posset ei exprobrare peccata, ad promovendam v. g. humilitatem, quod cederet in maximum onus pœnitentis, & indubiè redderet Confessionem molestam & exosam, quare nullatenus practicandum,

quando illa allocutio fieret omnino extra Sacramentum.

Quod addo; quia si feret statim post Absolutionem, antequam pœnitens recesserit à sede confessionalis, præsertim si adhuc durat peccata, probabilitè licet, ut habet sequens pars Conclus. Quæ probatur, quia tunc moraliter adhuc durat Confessio, quandoquidem satisfactio sit pars integralis Sacramenti; aliàs neque liceret imponere extraordinariam pœnitentiam, cum illa impositio significet gravia peccata.

Confirmatur; quia si Confessarius post Absolutionem imposuisset tria jejunia, & incontinenti revocaret & diceret, sufficit unum jejunium, violaret sigillum, quod nullus exheret; idque, quia moraliter censetur adhuc durare impositio pœnitentiæ. Ergo committitur poterit adhuc monete & iudicare ea, quæ utilia & necessaria sunt pro evitacione peccati, quia moraliter censetur adhuc durare idem iudicium.

Veluti; si quis die jejunii absolvisset prandium, etiam animo amplius non comedendum, si tamen incontinenti afferatur aliqui cibi, potest comedere absque fractione jejunii, efficiendo moraliter unum prandium cum priori.

Item; qui sollicitat feminam immediatè post Confessionem, antequam recesserit à sede confessionalis, censetur sollicitare quodammodo in ipsa Confessione; unde, secundum communiorè sententiam, talis sollicitudo est casus reservatus non minùs, quàm si ferat ante Absolutionem.

Tertiò; si Sacerdos adveniat defectum in aliqua specie consecrationis, tenetur defectum supplere, si nondum ab altari recesserit, quia tunc efficitur unum sacrificium cum precedenti consecratione; secùs si jam sit in Sacristia.

Quartò; non requiritur coexistentia physica materiae & formæ v. g. Baptismi; sed sufficit moralis; ergo etiam quæ dicuntur immediatè post Absolutionem & impositio nem pœnitentiæ, possunt & debent esse pertinere ad actum illum iudicii præcedentem. Secùs si longior mora intercesserit, v. g. si jam recesserit à sede confessionalis, cum neque tali casu posset imponere satisfactionem extraordinariam, eò quod amplius non censetur moraliter durare idem iudicium seu prius Sacramentum.

Hanc sententiam docet Henriquez lib. 3. de Pœnit. c. 21. n. 2. ubi sic ait: Data Absolutione non prohibetur de rebus, ad Confessionem pertinentibus, agere statim cum pœnitente, si quid oblitus est monere: aliis omnino. Eiusdem opinionis est Prepositus in 3. p. q. 11. de Sigillo dub. 5. n. 4. Quia

Quia, inquit, morali iudicio id non censetur fieri extra idem forum, sed censetur pertinere ad actus complementum. Hoc ipsum ob eandem rationem approbat Lugo supra n. 129. Dicastillo Disp. 12. n. 95. Arriaga supra n. 41. & Alii Recentiores.

Contrarium mordicus tenet Fagundez pr. 2. l. 6. c. 4. n. 33. ubi ita ait: Aferant Aliqui, si statim post finitam Confessionem, & datam Absolutionem, occurrat error emendandus, posse Confessarium loqui cum ipso pœnitente de Confessione & errore corrigendo, absque prædicta licentia, in quo profectò miris bene docent; tum, quia scandalo fortè erit pœnitenti; tum, quia est contra doctrinam, quam tradunt DD. qui omnes absolutè dicunt, post finitam Confessionem non licere Confessario loqui cum pœnitente de rebus confessis, nisi de licentia expressa pœnitentis.

Sicuti enim finitâ Confessione, si statim peccatum aliud constitendum pœnitenti occurrat, tenetur illud Confessor audire, & novam dare Absolutionem, propterea, quod est nova Confessio, & novum Sacramentum, quia per primam Absolutionem finitum fuit prius Sacramentum: sic etiam in nostro casu expira vit auctoritas Confessarii, quam solùm habebat ad loquendum de rebus confessis in ipsam Confessionem; unde est finitâ, requiritur licentia expressa ipsius pœnitentis, ut sæpè diximus; nam, si post perfectam Confessionem liceret Confessori loqui cum pœnitente de rebus, in Confessione auditis, sine eius licentia, profectò id per se loquendo esset valde onerosum pœnitenti, & rubore suffunderetur vehementer, pudoreque afficeretur; quòd sine dubio redundaret in injuriam Sacramenti: ergo &c.

Respondeo; id per se loquendo non est magis onerosum pœnitenti, nec magis verecundum, quàm si, post Absolutionem datam, imponeretur pœnitentià proportionata gravibus peccatis; & tamen licet imponere, secundùm omnes Doctores. Quando ergo omnes Doctores dicunt, post finitam Confessionem non licere Confessario loqui cum pœnitente de rebus confessis, intellige post finitam Confessionem tam physicè, quàm moraliter, cum plurimi Doctores teneant oppositam sententiam, ut vidimus.

Fateor, finitâ Confessione, etiam ante impostam pœnitentiam, si statim peccatum aliud constitendum pœnitenti occurrat, tenetur illud Confessor audire, & novam dare Absolutionem, propterea quòd est nova Confessio & novum Sacramentum: ergo per primam Absolutionem finitum fuit prius Sacramentum; distinguo Consequens, physicè, Concedo; moraliter, Nego. Quia autem moralis permanentia non sufficit, ad directam remissionem peccatorum quoad culpam (nemo quippe directè

absolvit ab ignotis, sed à peccatis confessis) ideo requiritur nova Absolutio. Porro ut imponatur satisfactio; & fiat mentio peccatorum, satis est, quòd moraliter adhuc homo censetur durare in eo iudicio; tandiu enim censetur manere licentia loquendi de iis, quæ ad iudicium istud spectant.

Et quamvis secundùm omnes DD. finitâ omnino Confessione tam physicè, quàm moraliter, ut pœnitens admonetur de defectu commisso, planè necessarium sit petere novam licentiam; ut pœnitens, inquam, admonetur extra sequentem Confessionem; at tamen disputatur, an sufficiat licentia petita; & non obtenta. Suarius Disput. 33. Sect. 5. n. 3. Si verò; inquit, renuat, dicat nihilominus, si commodè possit, quia tunc jam verè non loquitur extra Confessionem, sed supplet & perficit eam, quæ inchoata & imperfecta manserat; & pœnitens tunc est irrationabiliter invitus.

Pro hac sententia Dia. p. 2. tract. 1. Miscell. resol. 12. citat Nugnum in Addit. ad 3. p. to. 2. q. 11. a. 1. & Filiucium in q. mor. to. 12. tract. 7. cap. 11. q. 5. n. 324. Suarium autem citat pro opposita sententia; cum tamen hanc in terminis doceat, ut patet ex ejus verbis, mox relatis. Quem errorem correxit p. 3. tract. 4. resol. 87. ibique suam opinionem manifestavit dicens:

Sed mihi summo pere displicet, viros doctos hæc docuisse, & ideo hanc sententiam Fagundez p. 2. l. 6. c. 4. n. 33. improbabilem putat; quia ex illa daretur casus, in quo, absque licentia pœnitentis expressa, loqui possit Confessarius cum ipso pœnitente de rebus, sibi confessis, quòd est absurdum; & omnes Doctores negant, & taliter facere erit exprobrare pœnitenti peccata confessa, & exolam reddere Confessionem, & injuriam facere Sacramento.

Unde in casu proposito, quando Confessor commisit aliquem errorem in Confessione, quia v. g. absolvit non subditam, vel excommunicatum, vel à casu reservato, vel non injunxit obligationem restitutionis, non potest loqui cum pœnitente de supradicto errore, sed petat licentiam ab illo; & si negat, culpa, quæ fuerat Confessarii, eo ipso in pœnitentem transfertur, & Confessarius liber ab omni obligatione manet. Vide Sylvium in Addit. ad 3. p. q. 8. a. 5. q. 8. conclus. 2. & Alios communiter. Hucusque Diana.

Ex quo satis evidens est ultima pars nostræ Conclusionis, quæ est magis communis & conformis communi sensui fidelium, qui judicarent talem frangere sigillum, cum, ut supponitur, prius Sacramentum moraliter fuerit completum.

Et quævis in aliquibus casibus, jure humano sic disponente, sufficiat licentia petita, etsi non obtenta, ut patet in Religioso petente licentiam

107. An sufficiat licentia petita, & non obtenta, ut Confessor pœnitentem admoneat de defectu commisso.

Afirmat Suarez & Alii.

108. Negant Diana & Fagundez.

Sylvius

109.

Occurrat objectioni

105. Oppositum tenet Fagundez.

106. Responso ad eum probatorem.

rep. 18. de
Regul.

tiam transeundi ad strictiorem Religionem cap. Licet 18. de Regul. ibi: Talis ergo postquam à Prelato suo transeundi licentiam postulaverit, ex lege privata (qua publica legi præinducatur) absolutus, liberè potest sanctioris vite propositum adimplere: non obstante protèrva mæcreti contradictione Prelati: quia privilegium meretur amittere, qui concessâ sibi abutitur potestate.

Quàmvis, inquam, hoc verum sit; equidem quia est casus particularis, & in positivis non valet communiter argumentum à paritate rationis, ideo non bene hic casus trahitur in consequentiam, & hæc dispositio juris non rectè extenditur ad omnem aliam licentiam petitam, & non obtentam, ut patet in licentia ad absolvendum à casibus reservatis, quæ petita, tametsi à Superiore irrationabiliter negetur, haud equidem propterea valet, ut diximus suo loco, & similia plura exempla possent afferri. Ergo similiter non valet hæc illatio: sufficit licentia petita, etsi non obtenta, ut Religiosus transeat ad strictiorem Religionem; ergo etiam valet licentia petita, etsi non obtenta, ut Confessarius loquatur cum pœnitente extra Confessionem de defectu, commisso in Confessione.

110.
Confirmatur hæc licentia ad hominem
et Lugonis.

Et confirmari potest ad hominem, inquit Lugo suprâ n. 140. quia Auctores contrariæ sententiæ dicunt, petendam esse prius licentiam: si autem sigillum non obligat ad non loquendum cum pœnitente de Confessione in eo casu, non video necessitatem petendi licentiam, nisi causâ urbanitatis: nam licentia pœnitentis non requiritur, nisi propter obstaculum sigilli: si ergo non obstat sigillum, non requiritur petitio licentiæ, sed posset ex abrupto Confessarius dicere quod volebat; consequens autem non conceditur ab iis Auctoribus, hæc credo facillè illud concessuros. Ita Eminent.

111.
Objectio.

Sed contra, inquis; hæc confirmatio parvam habet vim, quippe Auctores contrariæ sententiæ posset dicere, in hoc casu obligare sigillum, sic tamen, ut sufficiat licentia petita, etsi non obtenta. Unde non requiritur petitio licentiæ tantùm urbanitatis causâ, sed propter obligationem sigilli, ita ut sit conditio planè necessaria ad licitè loquendum.

Sicuti in exemplo, suprâ allato, Religiosus obligatur permanere in Religione, quam professus est, sic tamen, ut sufficiat licentia petita, etsi non obtenta, ut licitè transeat ad strictiorem Religionem. Ergo nulla est necessitas petendi licentiam, nisi causâ urbanitatis, & posset ex abrupto Religiosus transire ad strictiorem Religionem; Neg. Conseq. sed requiritur petitio licentiæ, tamquam conditio prorsùs necessaria ad licitè transeundum.

Nec solum urbanitatis causâ, sed ne bonum obedientiæ contemnere videatur, ut loquitur jus suprâ citatum, ibi: Quocirca noverint uni-

versi, quibus huiusmodi privilegium est concessum, ad concedendam licentiam transeundi ratiè postulantis, de iure teneri: quia sicut subditur à Prelato cum humilitate & pœnitenti debet transeundi licentiam postulare, ne bonum obedientiæ contemnere videatur: sic profecto Prelatus subditus, sine difficultate & pravitate quælibet, debet transeundi licentiam indulgere, ne videatur propositum impedire divinitus inspiratum. Ita Innoc. III. Priori & Conventui Dimolienfi.

Cùm igitur pœnitens in casu proposito habeat privilegium & jus, ne aliquis ei loquatur de auditis in Confessione extra Confessionem, quid mirum, si Confessarius debeat licentiam postulare, ne illud privilegium seu jus contemnere videatur? Adeoque etsi Confessarius posset loqui cum pœnitente, sive hic det licentiam, sive non; haud equidem propterea posset iudicari petitio licentiæ pura ceremonia, ut perperam existimat Arriaga suprâ n. 47.

Respondeo Concedendo totum. Ergo confirmatio Lugonis parvam habet vim; Neg. Conseq. quia Auctores, quod forte posset dicere, hoc non dicunt; sed asserunt, sigillum tali casu non obligare, ut patet ex ratione Suarii, suprâ allegata: Quia tunc jam verè non loquitur extra Confessionem, sed supplet & perficit eam, quæ inchoata & imperfecta permanerat; jam autem sigillum non obligat ad tacendum intrâ eandem Confessionem, ad quid ergo necessaria petitio licentiæ?

Igitur, vel non requiritur licentia petita, vel non sufficit petita, & non obtenta; quia revera loquitur Confessarius extra Confessionem; quàmvis hæc enim à parte rei permanferit imperfecta, sive essentialiter, quia Absolutio defectu jurisdictionis fuit invalida, sive integraliter, quia non fuit imposta pœnitentiæ; sive accidentaliter, defectu debite admonitionis: at tamen secundùm æstimationem pœnitentis fuit Confessio perfecta, quod sufficit.

Immo tametsi non fuisset sic perfecta, v. g. quando pœnitens scivit, propter suam indispositionem fuisse negatam Absolutionem; quis propterea dixerit, Confessarium, postquam pœnitens à sede confessionalis recessisset, posse eum admonere & exhortari ad debitam dispositionem, ut eâ ratione possit Sacramentum perficere, quod antea fuerat inchoatum? Nemo hæcenus id asseruit, nec asseri potest, salvo sigillo.

Hinc contra Suarium argumentatur Eminent. suprâ n. 141. dicens: Si hæc occasio perficiendi, quod defuit, posset Confessarius continuare per totam vitam eandem Confessionem, sigillum certè prorsùs corrumpere: nam ad Confessarium pro suo munere spectat, non solum monere, sed corrigere etiam pœnitentem: quare posset per totam vitam corrigere, & objurare pœnitentem propter illa peccata, quod

quod totum diceret, se intrā Confessionem facere, quam quoad actum corrigendi & ob- jurgandi vult magis perficere, quia non satis reprehendit pro merito peccatorem; quod certē Confessionem redderet intolerabilem, & fideles omnes gravissimē scandalizarentur quasi de sigillo omnino violato. Hæc ille.

Huic tamen rationi (inquit Arriaga suprà n. 49.) facile responderet Suarez, se, non nisi pro defectu præcedentis Confessionis supple- do, eam concedere licentiam, qualis v. g. esset, pœnitentiam imponere, monere de obligatio- ne restituendi &c. At postea ob nova peccata eum corrigere ac monere, non spectat ad Con- fessionem præcedentem; ideoque eâ occasione non posset loqui ampliùs de Confessione præ- cedente; nec indè lequi, fore, ut id per totam vitam liceat.

Sed contrā; non dicit Lugo: Ob nova pec- cata, sed; *Propter illa peccata*, scilicet quæ con- fessus fuit, supposito quod non satis ea repre- hendisset.

Hinc meliùs ad hoc argumentum respondet Dicastillo Disp. 12. n. 82. Quando oppositæ sententiæ Auctores dicunt, posse monere, non loquuntur de quovis defectu, qui tunc inter- venerit, quando Confessio fiebat; præsertim, si solum fuerit omisio alicujus utilis quidem, sed non necessariæ advertentiæ aut instructio- nis; sed de defectu gravi, juxta prudentem æstimationem, & necessariò vitando à Con- fessario sub gravi obligatione id procurandi, ita ut si advertisset, debuisset non deesse in ea parte suo officio, aut si fortè sufficienter advertit, aut culpabiliter non expendit, aut omisit, gra- viter peccasset.

Atque, ut uno verbo dicam, loquuntur de iis casibus, in quibus, qui contra Suarium sentiunt, dicunt, etiam esse obligationem pe- tendi (si fieri moraliter possit) facultatem à pœnitente (quam etiam Suarius dicit esse pe- tendam) differt verò una sententia ab altera, quòd Suarii & Aliorum sententia doceat, peti- tà facultate, si neget pœnitens, adhuc etiam possit pergere Confessarius & monere; altera verò sententia docet, quod si neget, non debet ampliùs pergere; sed relinquere pœnitentem, quia obligationi suæ sic abundè satisfacit, & tantum doleat de peccato à se commissio, quando administravit Sacramentum. Utraque ergo sententia admittit esse petendam faculta- tem à pœnitente.

Jam ergo quero ab Eminentissimo & Aliis nostræ communis sententiæ, an possit aut de- beat Confessarius per totam vitam ire ad pœ- nitentes, quos magis instruere potuisset, aut meliùs fuisset, si diutius instruxisset, aut etiam objurgasset & reprehendisset aut monuisset tempore, quo audivit illos confitentes, an, inquam, possit aut debeat ab iis postea per to- tam vitam petere facultatem illos monendi,

instruendi, objurgandi &c.

Procul dubio negabunt, sed dicent, tantum debere fieri in casibus certis & gravibus, in quibus recta ratio & prudentia dicat, per tale medium esse occurrendum illi malo, juxta re- gulas generales pro diversitate materiæ, & alia- rum circumstantiarum. Hoc ergo ipsum respon- debunt oppositæ sententiæ Auctores, nempe in illis ipsis casibus, & non aliis, sufficere licen- tiam petitam, et si non obtentam. Non ergo sequitur (inquit præfatus Auctor) magis in una sententia, quàm in altera, semper & per to- tam vitam esse petendam facultatem, ut eâ concessâ vel negatâ procedendum sit ad eam admonitionem, vel ab illa abstinendum.

Igitur argumentum istud Lugonis parum aut nihil probat; sed non ideo recedendum à communi sententia, quæ satis probatur ex ge- nerali illo principio; quòd Confessarius extra Confessionem non possit loqui, etiam cum ipso pœnitente, de auditis in Confessione, absque licentia. Jam autem licentia petita tan- tum, & non obtenta, non est vera licentia, sed potius negatio licentiæ, nisi jus commune, aut particulare, consensum suppleat.

Et aliunde nullum hic est jus supplens, ne- que aliqua ratio sufficiens, ad excipiendum hunc casum à communi illo principio; præ- sertim accedente, ut suprà dixi, communi sensu, seu æstimatione fracti sigilli; qui utri- que sensus & æstimatio in hac re est maximi momenti, & urgens motivum, ut homines ab- sterreantur à Confessione. Nam asperitatis, quæ est in præcepto hujus Sacramenti, ut est magnum lenimentum strictissimi observatio- nis sigilli, ita non parvum est terribulum, si sciant, modo prædicto posse Confessarium loqui. Ita Dicast. sup. n. 83. cum quo finio hanc Con- clusionem. Sequitur

CONCLUSIO VII.

Usus scientiæ sacramentalis, non ingratus pœnitenti (v.g. osten- sio vultus benignioris, declina- tio infidiarum, studium ca- sium conscientiæ &c.) licet, secluso periculo revelationis.

Ille usus dicitur gratus, seu non ingratus pœnitenti, qui nullo modo redundat in gravamen pœnitentis, sive ex quo non affici- tur pudore, aut aliquod aliud detrimentum patitur in fama, honore, divitiis &c. Hunc autem usum esse licitum, probatur; quia non reddit, per se loquendo, Confessionem odio- sam; immo quandoque magis appetibilem, ut

117.
Probat
communi
sententia.

118.

Quis usus
scientiæ sa-
cramen talis
dicitur gra-
tus pœni-
tenti.

114.
Respon-
sio Arriagæ

115.

116.
Alia respon-
sio Dicastil-
li.

116.
Argumen-
tum contra
sequentes
sententiam
communi-
tam.

fic loquar : quis enim non libenter confiteatur ei, qui post peractam Confessionem ostendit vultum benigniorem, & particularem affectum amicitiae ? Aut quis ægrè ferte potest, immo non magis appetit & desiderat studium casuum conscientiarum, quo ipse melius à Confessario dirigatur in statu animæ suæ ? Et verò declinationem insidiarum, ex qua ponitens nec rubore suffunditur, nec aliud lentit incommodum, Confessarius autem maximum commodum, quis non ex animo exoptet ? Ut proinde potius alliciat ad Confessionem, quàm ab ea avertat. Itaque tales actiones licitæ sunt, tamen si pœnitens cognosceret, eas procedere ex scientia confessionali, ut docet Lugo supra n. 102.

Probat
hic ut sit
licitus.

119.
Obiectio.

Dilatatur à
Lugo.

Si objicias; talis actio est locutio indirecta de peccatis cum ipso pœnitente : ergo est contra sigillum.

Respondet Eminent. n. 103. omnem quidem revelationem, etiam indirectam, peccati vel Confessionem, esse contra sigillum, quia omnis hujusmodi revelatio, etiam considerata ut licite possibilis, reddit onerosam & difficilem Confessionem : non tamen omnem locutionem indirectam, quæ non fit revelatio, esse contra sigillum; sed illam, cujus licentia redderet difficilem & gravem Confessionem. Reddit autem eam gravem & difficilem omnis exprobratio peccati, etiam indirecta: item omnis usus in damnum pœnitentis, aut ei ingratus; non tamen reddit difficilem Confessionem, quod Confessarius possit ex tali noticia pœnitentem diligere, & peculiaribus benevolentia signis prosequi. Hæc ille.

120.
Quando
proprie re-
velatur Con-
fessio.

Malden.

Ex quo confestim colligitur, quare adiderim illam particulam in Conclusionem: *Secluso periculo revelationis*. Tunc autem proprie revelatur Confessio, quando alicui ejus noticia datur, qui antea eam non habebat: quod illicitum est, etiam si peccator id non curaret, vel etiam pridem mortuus esset, ut docet Malden supra c. 14. Quia licet hic aut ille non curet; alii tamen curant, & ita fieri posset, ut Confessarius revelaret Confessionem, existimans pœnitentem non curare, cum tamen oppido curaret; nisi ergo accedat expressa licentia, caveat sibi omnino ab hujusmodi revelatione directa vel indirecta.

Non licet
post mor-
tem pœni-
tentis pec-
cata revela-
re.

121.

Et idem dicendum est de mortuo; quamvis enim mortuus non afficiatur aliquo pudore, nec ipsi amplius per hoc fiat Confessio onerosa; quia tamen etiam mortuis cura est de bono nomine, ita ut peccet vero peccato distractionis, qui ejus peccata occulta propalat, sine justa causa; merito viventes retraherentur & averterentur à Confessione, si post mortem liceret Confessionem revelare.

Ex dictis oritur quæstio: Aliqui condixerunt interficere Sacerdotem in tali nemore, qui Sacerdos cum eis est viator; unus ante in-

gressum nemoris pœnitet; & confitetur eidem Sacerdoti hoc peccatum; censet, quia Sacerdos possit non ingredi nemus, sed ab illis declinare, esse inde alii colligant, ipsum hoc facere ex scientia confessionali?

Respondet Scotus 4. dist. 21. q. 2. n. 20. *Potest dici, quod Sacerdos iste multiplicem occasionem potest habere non intrandi nemus, aliam ab ista malicia latronum sibi decreta; & ad minus multiplicem aliam potest cogitare, & dicere coram illis, utpote, volo hoc & illud facere, ad illum & illum locum declinare, antequam procedam ulterius. Et si ex tali occasione allegata videatur divertere, nec verbo nec facto revelat Confessionem. Si autem non possit ex aliqua occasione divertere, quin appareat illis aliis, quod propter Confessionem diverteret, & in hoc facto revelaret Confessionem; dicit quidam (Richardus præfati dist. 2. q. 2.) quod reveretur intrare, & si exponit se morti; hoc est, pro causa iusta, ut scilicet servet legem Dei de sigillo Confessionis, & per consequens si moritur; Martyr est.*

Sed aliter potest dici (ergo non loquitur hic Doctor omnino assertivè): quod facta possunt esse signa equivoca, quia diversimodè à diversis concepti possunt, ad hoc scilicet, vel ad illud factum; igitur non debet reputari revelativum Confessionis, nisi ex natura sua prodatur peccatum confessum; sed divertere à nemore, non sic ducit, quia si illi alii non fuissent prius collocuti de illa interfectione, nunquam per hoc, quod ille diverteret, cognoscerent illum esse confessum de voluntate occidendi ipsum. Si tamen divertere, ex ratione sui est signum æquivocum in notitiam talis peccati confisi, duceret quoscunque in hoc, & istos, æquè si non fuissent collocuti, sicut si fuissent collocuti. Generaliter igitur dici potest, quod signum, quod est de se indifferens, ad hoc, quod est tale peccatum esse confessum, vel non esse, licet sit aliquibus magis signum determinatum ex aliquo supposito, non est signum revelativum Confessionis, nec per consequens simpliciter illicitum Confessori.

Hanc sententiam Coniunct. Disp. 9. de Sigillo Conf. n. 54. credit esse veriorē, saltem quando ex eo factio Sacerdotis nullum aliud notabile incommodum nascitur, nisi quod foetii colligent; Pœnitentem hoc peccatum esse confessum. Immo probabile videtur, inquit ille, Sacerdotem eo casu non modo posse, sed etiam teneri fugere mortem, præsertim quando agitur de consecrando & sumendo vino infecto veneno; quia & hoc fieret cum magna reverentia Sacramenti, & Sacerdos positive se occideret, quod illicitum est, quoties evitari potest.

Prorsus, inquit, illicitum est, quoties evitari potest; sed Adversarii contendunt, tali casu evitari non posse, causantes fractionem sigilli, seu revelationem Confessionis peccati in specie, scilicet conspirationis, quam Confessionem socii ignorabant, & ex illa fuga cognoscunt. Igitur tali casu non potest fugere, sed tenetur consecrare & sumere vinum veneno

infectum, non obstante manifesto periculo mortis & irreverentiâ, quæ aliàs fieret Sacramento, consecrando tale vinum sine justa causa, quia in aliis multis casibus necessitas excusat irreverentiam, & facit ut potius sit reverentia, quod aliàs foret irreverentia.

Deinde cum eo casu, ut suppono, sit ei moraliter impossibile abstinere ab eo potu, eum bibendo non censetur Sacerdos moraliter cooperari suæ neci; sed ob justam causam ac bonum finem facere aliquid, ex quo mors ejus sequitur, sicut facit is, qui suffodit hostilem turrim, cujus casu scit se obruendum.

Ita ipse Coninck supra excusat Sacerdotem à peccato propriæ occisionis, quando recusando vinum, daret rei ignavis occasionem suspicandi, pœnitentem miscuisse venenum.

Quomodo autem eum excusaret Lessius, docens lib. 2. de Just. & Jure c. 9. n. 25. qui venenum sumit, seipsum directè occidere; quomodo, inquam, hic Auctor excusaret talem Sacerdotem à peccato propriæ occisionis, relinquo Aliis dispiciendum: fortè dicendo, tali casu propriam occisionem esse licitam, tamquam minus peccatum, quod præeligendum, quando alterutrum est necessarium.

Vel certè cum Suario Disp. 33. Sect. 7. n. 7. In eo casu non est moralis occisio activa sui ipsius, quia non utitur Sacerdos in illo actu notitiâ Confessionis, sed scientiâ humanâ. Item non tenetur credere pœnitenti extra illud forum: nam licet Confessor debeat credere pœnitenti ad gubernandum illum, non verò ad gubernandum se, nec ad dirigendas actiones: ergo ex hac parte illa actio non est mala moraliter, nec obligatur ille Sacerdos ad non bibendum calicem propter dictum pœnitentis, nec etiam ad conservandam vitam fugiendo. Aliunde autem instat bonum Sacramenti, ratione cujus detrimentum corporalis vitæ postponendum est. Ita Suarius.

Sed hoc non satis capio (inquit Coninck sup.) Primò, quia non video, quomodo sine ullo probabili motivo sibi persuadere possit, pœnitentem mentiri, & nullum esse venenum in calice. Secundò, quia Confessarius, nisi ei evidenter de contrario constet, tenetur pœnitenti credere tam contra se, quam pro se dicenti; quomodo ergo sine ullo probabili argumento poterit credere, eum falsò confiteri, se fecisse illud peccatum, sive cum aliis venenum vino miscuisse? Hæc ille.

Quibus ego addo; impertinens esse ad hoc, ut occisio illa sit moralis, quâ scientiâ utatur, vel non utatur Sacerdos in illo actu; alioquin neque erit moralis occisio, tametsi posset non sumere calicem absque aliqua revelatione Confessionis. Probatur; quia non utetur scientiâ humanâ, sed solâ scientiâ confessionali, cum, ut supponitur, non sciat extra Confessionem, venenum fuisse mixtum, sed in sola Confessio-

ne. Puto autem, quòd Suarius non admitte- ret illam Consequentiam.

Aliud ergo est, exponere se periculo mortis, quod in multis casibus licet, immo quandoque obligatorium est; adeoque non dubito, quin etiam liceat, immo obligatorium sit, quando alioquin sigillum foret revelandum; aliud verò est, directè seipsum occidere, quod nullo casu licet, secusâ divinâ dispensatione.

An autem sumere venenum, sit directè seipsum occidere, disputari posset. Lessius supra affirmat: quia qui venenum sumit, intromittit rem, quæ non minus directè extinguit, quam ignis vel gladius vel plumbum liquidum. Ita hic Auctor.

Sed oppositum probatur hæc ratione: sumptio ista ex se præcisè non infert mortem, sed retentio veneni; quæ non videtur inseparabiliter conjuncta, quia per antidotum posset fortassis liberari, nisi ab eo fumendo impediretur. Specialiter autem notandum in nostro casu, quòd mors, quæ sequitur, non intendatur, neque ut finis, neque ut medium; nam ut vitetur revelatio Confessionis, sufficit sumptio, tametsi per accidens mors impediatur.

Sed mittamus ista, & accedamus ad controversiam, quæ hic est propria, scilicet; an in casu proposito non sumptio calicis, vel deviatio aut declinatio consortii, sit reverà revelatio indirecta Confessionis, quando soli conspiratores possunt suspicari, quòd id fiat ex scientia confessionali.

Docet Scotus supra, id posse negari, quem sequitur Gabriel ibid. q. 1. a. 3. dub. 1. ad 4. Sylvest. Confessio 3. q. 19. Henriquez lib. 6. cap. 24. n. 5. citans Majorem, Palacios, Paludanum & Alios plurimos, quos sequitur Malderus supra cap. 14. Coninck sup. Tho. Tamb. l. 5. c. 6. n. 4. & novissimè Herincx Disp. 8. de Sigil. n. 42.

Oppositum tenent Suarez supra n. 6. Vafquez. q. 93. a. 4. dub. 10. n. 4. & Alii multi, quos sequitur Lugo Disp. 23. n. 110. Arriaga Disp. 46. n. 26. Dicast. Disp. 12. n. 157. & novissimè Bonæ Spei tract. 5. de Pœnit. Disp. 13. n. 57.

Probatur, inquit hic Auctor: quia (præterquam quòd fugâ suâ, aut non consecratione, virtualiter & interpretativè peccatum in Confessione auditum pœnitenti suo objiceret) conlociis significaret, alterum eorum esse tale peccatum confessum, & sic ejus Confessionem; non quidem in genere quasi diceret: Est mihi confessus, ut malè putat Herincx; sed illius peccati in particulari, propter quod fugeret &c. eis revelaret: atqui hoc est directè contra sigilli obligationem, haud secus quàm si Confessarius conlociis diceret; Socius vester mihi confessus est peccatum, propter quod scitis me fugere debere &c. ergo &c.

Respondetur; fugam illam nequidem significare

Aliud est exponere se periculo mortis, aliud directè seipsum occidere.

126. An sumere venenum sit directè seipsum occidere. Lessius.

127. An in casu proposito non sumptio calicis sit indirecta violatio sigilli.

128. Probatur opinio affirmativa ex Bonæ Spei.

129.

Coninck.

124. Lessius.

Quomodo possit excusari in eo casu qui venenum sumit, seipsum occidere, quomodo, inquam, hic Auctor excusaret talem Sacerdotem à peccato propriæ occisionis, relinquo Aliis dispiciendum.

125. Contra dicitur arguit Coninck.

Ubi & Auctor.

Rejicitur
primò.

ficare Confessionem, multò minùs Confessionem illius peccati in particulari, propter quod fugeret. Probatur; quia potuit extra Confessionem accepisse notitiam conspiracy, ac proinde focii non suspicantur Confessionem illius conspiracy ex illa fuga, vel abstinencia à consecratione; sed quia viderunt focium consistentem, & aliunde sciunt illam conspiracy.

Unde si non vidissent focium consistentem, quis eorum diceret; *Sacerdos abstinet à consecratione, quia novit, ex Confessione vinum veneno infectum?* Et consimiliter, nisi essent focii conspiracy, tametsi vidissent eum consistentem, numquam tamen ex illa fuga vel abstinencia possent colligere Confessionem peccati conspiracy.

Quid simile reperitur in illis verbis: *Socius vester mihi confessus est peccatum, propter quod scitis me fugere debere?* Nam per ista directissimè proditur Confessio focii, qui ipsum non viderunt consistentem, nec aliunde sciunt confessum; sed & ipsum peccatum conspiracy, aut simile confessum, etiam iis, qui aliunde non habent ejus notitiam, quod indubiè est contra obligationem sigilli.

130.
Rejicitur.

Alioquin quæro; quid si Sacerdos extra Confessionem noverit insidias paratas, nunquid quia unus sociorum aliis scientibus ei confitetur, non poterit amplius fugere, sicut potuisset, si non fuisset confessus? Communis sententia est, posse fugere.

Quæro rursum; Putas, quia talis Confessarius possit dicere confocis: *Socius vester mihi confessus est peccatum, propter quod scitis me fugere debere?* Scio, quia non putas. Ergo non bene argumentatur Bonæ Spei ab his verbis, ad fugam seu abstinencia à consecratione; cum hæc possit esse licita in aliquibus circumstantiis, in quibus tamen non licent ista verba absque violatione sigilli; scilicet, quando vel ante, vel post Confessionem, ab ipso pœnitente, vel ab alio, Confessarius accepit notitiam conspiracy.

Objicitur.

Omitto, fieri posse, ut jam Confessarius ex alio motivo decreverit fugere vel abstinere, antequam ex Confessione intelligat conspiracy, quis negaverit, audità Confessione posse eum fugere ex eodem motivo? Et quis affirmaverit, posse proferre ista verba?

131.
Occurritur
objectioni.

Nec obstat; quòd in casu proposito supponatur fugere vel abstinere ex notitia confessionali, & quòd focii suspicentur, quod à parte rei est; quia insuper requiritur, quòd actio Confessarii sit per se significativa illius notitiæ, ita ut saltè non planè temerariè alij possint suspicari, illam actionem procedere ex hac notitia. Jam autem ex illa fuga vel abstinencia non nisi planè temerariè suspicantur focii, Confessarium uti notitià confessionali; cum facilè possit habere notitiam extra Con-

fessionem, & nemo præsumendus sit violare sigillum, quando contrarium potest præsumi.

Dices; saltè ipse pœnitens novit, Confessarium non habere aliam notitiam; ergo potest rationabiliter præsumere ipsum uti tali notitià. Esto, quid tum, si nullum ei inde sequatur detrimentum? Neque enim locutio cum pœnitente semper est illicita, ut supra diximus ex Lugone; sed tunc ad summum, quando indè afficitur pudore, aut patitur aliquod aliud detrimentum; atqui fieri potest in hoc casu, ut nec pœnitens afficiatur pudore, nec patiatur aliud detrimentum; quia & ipse fugit cum Sacerdote, vel focii, quàmvis sciant aliquem ex ipsis confessum, nesciunt tamen quis fuerit; ergo tali causa sua fuga Sacerdos nullatenus objicit pœnitenti peccatum, auditum in Confessione, id est, loquitur cum pœnitente de peccato, auditò in Confessione, cum aliquo ejus incommodo.

Quid autem faciendum sit, si ex illa fuga, vel abstinencia à consecratione, pœnitens suffunderetur rubore, aut incurreret periculum vitæ, vel aliud incommodum, infra dicam. Priùs subscribo verba Mald. confirmata huic doctrinæ. Sic ait hic Auctor suprà.

Quàmvis sæpè ejusmodi casus potius sint metaphysici, quàm morales, & quàm dexteritate semper prætexi dolo possint; Confessario alia causa sui discelsus; posito tamen, quòd hi impœnitentes viderint aliquos ex suis conspiratoribus Sacerdoti consistentes, quos in executione vident abesse, & simul Sacerdotem, cui insidiabantur, sese absentem; certissimo nihilominus, excusari Sacerdotem; quia hæc ejus actio nemini est onerosa, & non retrahit quemquam à Confessione, neque revolat Confessionem; præsertim cum, ut certè taceam, facilè suspicari possint hi latrones, etiam extra Confessionem amicè ipsum motum esse hujus periculi, & ad fugam impulsam. Itaque talis in facto suo usus fuerit pœnitenti suo.

Accedit; quòd tales casus tam sint enormes & rari, ut indè nemo facile sit avertendus à Confessionis Sacramento; sed quilibet potius sit judicaturus, prudenter fecisse Confessarium, ut bene observat Nugnus in Supplem. c. 11. §. 1. a. 1. Scoti tamen ratio videtur paulò generatior, & posse in praxi interdum habere periculum: quàmvis enim ex eo solo, quòd Sacerdos facit, non coniciat audiens id, aut videns, peccatum confelsi, sed alio adminiculo, utatur; puto tamen, hoc non semper excusare, sed solum, quando Sacerdos utitur jure (cui non fuit præjudicatum per Confessionem), quod habet tuendi propriam vitam, aut famam, & actus ejus per se nihil indicat de Confessione. Aliàs quando jus simile non est, vel actus per se determinatè cooperatur ad revelandum secretum, etiam si opus sit advertentium admi-

adminiculo; existimo quando coram talibus agit, teneri abstinere Sacerdotem à tali facto, prodituro Confessionem, ne Confessio fiat odiosa.

Quare non recipio, quod Adri. in 4. de hoc casu dicit, frustra in eo laborari, quia hic non ducit in notitiam criminis confessi Sacerdos, cum crimen isti socii prius satis noverint, verum in notitiam penitentia: hoc, inquam, non placet; quia non licet Confessario apud illos loqui de crimine penitentis, qui illud prius noverunt, neque potest de penitentia ejus loqui, quando ea conjunctam habet indicationem criminis. Hucusque Malderus.

135. Sed advertere debuisset ad ultima verba Scoti, supra relata: Non est signum revelativum Confessionis, nec per consequens simpliciter illicitum Confessori, id est, illicitum in omni prorsus casu, sicuti est illicita fractio sigilli. Igitur ratio Scoti solum probat, signum seu actum de se indifferentem, id est, qui per se nihil indicat de Confessione, simpliciter & propriè non esse illicitum sigilli, & ideo simpliciter non esse illicitum, sed aliquo casu posse cohonestari & esse licitum.

Quantum ad id, quod dicit Adrianus, & quod postea dixit Coninck supra n. 53. & Alii, ipsum secuti, nec ego recipio; sed dico; fugam, vel non consecrationem in casu proposito, aut significare Confessionem spirationis, aut certè nequidem significare ipsam Confessionem in genere.

136. Et quidem non significare Confessionem in genere supra dixi, & iterum dico; quia nisi vidissent eum confitentem, numquam ex fuga, aut non consecratione, suspicari fuissent, talem determinatè, Confessionem; quandoquidem extra Confessionem possit conspiratio detegi. Ergo Sacerdos suà fugà non significat, ipsum esse confessum, nec alii propterea suspicantur, eum confessum, sed quia oculis suis viderunt ipsum confitentem; & quàmvis Sacerdos non fugeret, equidem adhuc suspicari merito possent, ipsum confessum fuisse spirationem; cum sciant ipsum teneri ad hujusmodi Confessionem, & merito suspicari possint, eum voluisse ritè confiteri.

Ergo fuga Sacerdotis præcisè non significat Confessionem in genere; neque Confessionem spirationis. Quid igitur? Potius ipsa Confessio, oculis inspecta, significat Confessionem spirationis, ut proinde non tam Confessarius fugiens, quàm ipse penitens, confitens in eorum conspectu, censetur prodere suam spirationem seu Confessionem spirationis.

137. Interim si fuga aliquid significet, id erit Confessio spirationis; non enim propter Confessionem in genere fugit, sed propter Confessionem spirationis, seu propter con-

spirationem. Verumtamen cum Sacerdos possit fugere ob alias rationes, & possit fugere ob conspirationem, cognitam extra Confessionem; ut supra diximus; iterum dico, talem fugam, vel non consecrationem, non esse signum ex natura sua revelativum Confessionis, & ideo simpliciter non esse illicitam, sed licitam in casu proposito, quidquid dicat Bonæ Spei supra n. 59. ibi:

Nec certè probare possum id, quod post Tamburinum P. Herinx hic disp. 8. n. 47. docet: Simulato aliquo pretextu facere, seu omittere aliquid, ex quo alii, aliunde peccatum sciunt, sumant occasionem suspicandi peccatum esse confessum, esse licitum aliquando, immo non rarò debitum; cum, inquit, non sit ulla detectio, nec verbo nec facto exhibita. Quis hoc sibi persuadeat; cum fuga illa sit nata sequi revelationem istius peccati, uti boni appetitus naturam, nec verbum expressum consociis plus significaret; ac proinde ibi est detectio peccati facto expresso, & verbo impresso; ergo &c. Hæc ille.

Sed responsio patet ex dictis, videlicet, ibi non esse detectionem peccati, nec facto expresso, cum possit fugere ob alias rationes, vel ob revelationem factam extra Sacramentum; nec verbo impresso, quia verbum expressum plus significaret sociis, scilicet determinatè Confessionem istius peccati, ita ut etiam prius omnino illud ignorassent, jam haberent plenam & determinatam ejus notitiam, id est, jam scirent illud peccatum fuisse confessum à tali penitente.

Hoc bene notavit Lugo disp. 23. n. 110. experientiam tot secularum ostendere, nunquam revelationem directam vel indirectam Confessionis fuisse necessariam, ad ea pericula fugienda; cum vel ex licentia penitentis, vel aliis modis, obviari iis facile possit absque fractioe sigilli. Hoc, inquam; bene notavit Eminent. Sed quod hic queritur, est; an unus ex illis modis sit, fugere vel non consecrare in casu proposito; & sententia Scoti videtur nobis satis probabilis, saltem, quando penitens indè nullam patitur damnum.

139. Sin autem propterea à confociis occidendus foret, Respondet Rëgius supra primò; valde laudabile fore, tali casu potius fortiter sustinere mortem, quàm penitentem illo periculo exponere. Respondet secundò; absolute tamen loquendo probabilius videri, Sacerdotem ad hoc non teneri; quia etiam laudabile sit vitam suam pro aliis exponere, tamen ad hoc non tenemur, nisi quando proximi æterna salus est in extremo periculo: aut quando quis ratione officii aut pacis singulariter ad illud obligatur, qualis hic nulla obligatio occurrit. Quare cum Sacerdos ita fugiendo non revelet sigillum, non video quare absolute obligetur non fugere. Ita Coninck.

Bonæ Spei improbat doctrinam P. Herinx.

138. Improbatio rejicitur.

Lugo.

139. Quid si penitens à confociis occidendus foret? Secundum Rëgius potest Sacerdos fugere.

T; Et

140.
Occurritur
objectioni.

Et occurrens communi objectioni, profertur n. 57. Quod autem per illam licentiam possint tales sicarii averti, ne in talibus circumstantiis suum factum confiteantur; cum hic casus, ut dixi, sit ferè metaphysicus, non sufficit, ut ideo possit dici Confessio reddi onerosa: aut ut Sacerdos ideo debeat subire mortem.

Probatur
à simili.

Sicut si quidam ex famulis heri hæretici, Sacerdoti, infcio domino, confiteretur, & postea dominus suspicans aliquem ex famulis suis ei confessum esse, nesciens tamen quis esset, minaretur Sacerdoti mortem, nisi eum aperiret; absolutè loquendo posset Sacerdos, si aliter non posset evadere mortem, nominare eum, qui sibi esset confessus, etiamsi sciret, eum postea à domino occidendum, & alios aliquando avertendos, ne in tali occasione confiterentur. Nam per hæc non redditur Confessio odiosa secundum se (quod cavet lex sigilli) sed solum prout facta in talibus circumstantiis: atque ita homines per ea non avertuntur simpliciter à Confessione, sed ne in talibus circumstantiis confiteantur; quæ longè diversa sunt. Hactenus Coninck.

141.
Responsio
Lugonis ad
simile.

Respondet autem ad hoc simile Lugo supra n. 114. ea difficultas non provenit ex Confessione, ut Confessio est; sed est communis omnibus operibus religiosis, quæ omnia odio habentur ab improbis, & afferunt secum pericula: omnes enim, qui volunt piè vivere, perfectionem patiuntur. Neque ideo oportuit, ob hanc difficultatem communem, imponere omnibus obligationem occultandi adeo strictam: quia difficultas hæc, & hæc pericula non arcent homines communiter ab exercitio eorum operum, ut experientia constat: imò regulariter & in plurimum gaudent homines, quod sciant alii, eos exercuisse opera pietatis: per accidens autem aliquando patiuntur ea de causa, & tunc ipsum pati gloriosum est. In Confessione autem oportebat secretum strictissimum imponi: quia in ea non deteguntur bona opera, sed crimina, quorum notitia infamat hominem, & propter quæ pati vel puniri gloriosum non est, sed indecorum. Non est ergo ad rem argumentum, quod ab exemplo petitur adeo dissimili. Ita Eminent.

142.
Contra re-
sponsum
arguitur
Aur.
flor.

Sed contrà; in nostro casu confessus non occiditur à sociis, propter crimen confessum; sed propter Confessionem criminis, propter quam pati vel puniri gloriosum est & decorum æquè, atque in simili à Coninck allato. Et aliunde fieri posset, ut mors infligeretur illi sero propter Confessionem, quæ Confessio est, & non præcisè quæ est opus bonum; v. g. si herus nullum aliud opus bonum puniret morte, præter Confessionem.

Quod autem hæc difficultas, & hoc periculum, non arceret servos ab exercitio Confes-

sionis, haud constat experientia; quin immo constat experientia, sæpè homines omittunt opera bona, ob solam aliorum obloquutionem, & aliqualem derisionem, quanto magis omittent ob periculum mortis, aut alterius simili mali?

Est igitur ad rem argumentum, quod ab exemplo petitur adeo simili, quo proinde hæc sententia, saltem speculative, ostenditur probabilis; quamvis contraria sit magis communis, & pro majori reverentia Sacramenti prædicanda; eo semper salvo, ut poenitent venerit animo verè confitendi, & non potius animo iniquo ligandi Confessarium archetypico sigillo, ne audeat fugere, ob metum violandi sigillum; quo casu non tenetur ad secretum, ut patet ex ante dictis, atque hæc intentio ex circumstantiis potest bene deprehendi.

Hinc si poenitens dicat Confessario; Ego volo te occidere, & petat gladium, quem habet apud ipsum depositum, nec velit dare licentiam fugiendi, signum manifestum est, quod non venerit animo verè confitendi, sed potius ligandi Sacerdotem ut fugeret, & ut ita commocione posset ipsum occidere: & ideo tali casu Sacerdos potest negare gladium & fugere. Immoposito casu, quod venisset animo confitendi, hæc in aliquo casu posset negare gladium & fugere. Similiter si petissem à Petro, ut auferret meam Confessionem, & ipse statim conferretur mihi, se, cum Sacerdos non sit, Confessiones audire, possem in aliquo casu, ob eam Confessionis notitiam, illi non conferri.

Ita insinuat Sanchez lib. 3. de Matrimonio disp. 16. n. 5. ubi respondens ad duos istos casus, sic ait: Ad 4. dic in neutro casu sequi confessionem poenitenti, nec ejus honori præjudicari, aut bono alicui temporali, quod homines æstimant, & esse hujusmodi casus metaphysicos, qui moraliter nunquam accidunt, quare hæc admittamus, posse Confessorem uti Confessionis scientia in iis casibus, ut sibi constet: nullo modo reddi Confessionem odiosam, nec fore, ut ideo ab illa peccatores retrahantur.

Idem in primo casu sentit Arriaga supra n. 28. dicens: Quod se abscondat Sacerdos, non esse actionem, quæ vergat in odium Petri, & in ejus ruborem, vel in diminutionem honoris &c. sed esse potius quasi occultam liberationem ipsius à gravi periculo homicidii.

Consimiliter loquitur de secundo casu. S. inquit, aliquis, cui ego confiteri soleo, mihi confiteatur, dicatque se non esse Sacerdotem, & non possem illum vitare, nisi inde aliquod dedecus in eum redundaret, non possem illum relinquare; deberem ergo eo casu alteri confiteri secretò, & illi propter formam, vel com-

sola intentione conditionata obtinendi Absolutionem ; si est Sacerdos. Quod si tamen ipse solus posset advertere, me ea de causa ad illum non accedere ; iudico cum Patre Tho. Sanchez n. 5. sine sigilli violatione posse me eum deservere, quia actio hæc non videtur esse odiosa pœnitenti, ideoque nec usus scientiæ Confessionis per illam, reddit difficiliorem Confessionem; immo fortasse ille gaudebit, quod subtraham ipsi occasionem novi peccati, sacrilegii gravissimi committendi, dum me audit. Hæc ille n. 33.

Aliter posset responderi ad primum casum, voluntatem illam occidendi non esse materiam Confessionis, sed peccatum ibi commissum, quod non cadit sub sigillum, ut patet ex antecedentibus : quidni ergo Sacerdos possit negare gladium depositum, & fugere, etiam cum rubore aut alio damno pœnitentis? Et sicut potest fugere, ita etiam postea vocatus poterit non redire propter eandem causam absque ulla violatione sigilli. Ita docet Lugo supra n. 116.

Quantum ad secundum casum, si verum est, quod supra diximus ex Coninck, Sacerdotem posse abstinere à consecratione, cum periculo mortis pœnitentis ; quidni etiam posset relinquere fictum Confessarium, etsi inde aliquod dedecus in eum redundaret? Quippe illa derelictio, quæ ob varias causas potest fieri, non magis significat peccatum confessum, quam non consecratio in alio casu.

Et idem, salvo meliori, dici posset de Sacerdote, qui vocatus ad audiendam Confessionem, renuit audire, timens periculum animæ suæ, vel molestias prius expertas in illa Confessione ejusdem pœnitentis ; quia etiam illa non auditio fieri potest ob alias causas non pertinentes ad Confessionem præteritam, adeoque tam est signum de se indifferens, quam non consecratio, & per consequens non magis revelativum Confessionis ; cur ergo minus liceat unum signum, quam aliud?

Interim communis sententia, à qua non est recedendum in praxi, docet, illam non auditionem esse illicitam, quando vel solus pœnitens, cum aliquo suo dedecore, aut alio damno, posset suspicari, quod à parte rei subest, scilicet eam procedere ex scientia confessionali, v. g. quia prius fuit confessus turpia valde peccata, aut nimis intricata.

Quid ergo, inquis, faciet Confessarius, cognoscens proximum periculum, proprii peccati? Respondetur; petat à Deo confidentiùs auxilium, ad superandum illud periculum, qui non deerit in se sperantibus, & exponentibus se illi periculo propter reverentiam Sacramenti. Et ita fiet, ut jam non censeatur periculum proximum, etiam si alioquin in aliis similibus occasionibus expertus fuisset ruinam.

Atque ut censeatur adhuc proximum, istud tunc, secundum Multorum sententiam (de qua

egimus Disp. præced. Sect. 4. Concl. 10.) solum dicitur jus naturæ vitandum, quando commode vitari potest, id est, quando nulla justa causa subest, exponendi se illi periculo ; alioquin existente justâ causâ, non censeatur Confessarius velle peccatum; sed alium effectum bonum, æquè immediatum, v. g. Absolutionem talis personæ, aut certè observationem sigilli Confessionis, quod nullo casu licet violare.

Cæterum putat Lugo supra n. 116. & Alii post ipsum, vix posse fingi casum ; in quo propter sigillum obligetur, ut eat ad audiendam Confessionem, in qua scandalum timet ; quia vel illud scandalum oritur ab ipsomet Confessario, qui propter suam fragilitatē v. g. tentatur graviter à propria concupiscentia, dum audit talem personam, & tunc nihil facit contra sigillum, ut constat, non eundo ad illam audiendam. Vel scandalum oritur à pœnitente, qui Confessarium provocat ad malum ; & nec tunc facit contra sigillum, ut constat, quia provocatio illa ad malum non est sub sigillo, cum non sit peccatum, quod pœnitens confitetur, sed quod committit in ipsa Confessione. Posset alius casus esse, si ex eo, quod pœnitens confitetur plura & extraordinaria peccata carnis, Confessarius sentiat vehementiores carnis stimulos ; quam tentationem & periculum non videtur posse explicare postea propter connexionem, quam habet cum peccato pœnitentis. Ita Emin.

Respondeo ; si non possit postea explicare, taceat ; neque enim tenetur suum peccatum explicare, si non possit sine explicatione peccati pœnitentis, ut infra dicemus. Sed quid hoc ad propositum? Num ideo tenetur audire Confessionem istius pœnitentis ; vel idcirco potest se excusare ab auditione? Non capio verbum istud. Hoc dico, facile contingere posse, ut Confessarius peccet auditis turpibus peccatis per delectationem morosam, & tunc queritur, an teneatur cum isto periculo, sive postea possit explicare suum peccatum sive non, an, inquam, teneatur ire ad sedem confessionalem ; an verò possit se excusare, saltem quando vel pœnitens, vel alii suspicabuntur, id fieri propter peccata audita in prioribus Confessionibus.

Arriaga supra n. 29. in fine ait: Vix inquam ullus pœnitens suspicatur, se suis peccatis causare Confessario tentationem. De quo ego valde dubito, & ideo puto, ordinariè Confessarios non debere se excusare ab hujusmodi Confessionibus audiendis ; ne reddant Confessionem odiosam ; maxime quando non est periculum peccati, sed solum molestæ tentationis, quam cum gratia Dei solent superare.

Sed numquid condemnanda multorum praxis, qui sine ullo scrupulo se solent abscondere, ita tamen ut nemo advertat id fieri, quando vident venientes ad Confessionem aliquos ex his, quos sciunt solere habere graviora peccata, & non adeò bene esse dispositos?

147. Sententia Lugonis, vix fingi posse casum in quo propter sigillum obligetur quis ad dire Confessionem cum periculo scandalum.

148. Examinata.

Arriaga

149. Quid dicendum de praxi aliquorum, qui se abscondunt, quando alii quos vident venientes ad Confessionem.

145. Alia responsio ad primum casum.

Responsio ad 2. casum.

146. Quid faciendum Sacerdoti cognoscenti proximum periculum proprii peccati.

Hæc quæstio habet difficultatem in sententia eorum, qui, ut videbimus Concluf. seq. docent, non solum esse illicitum, uti scientiâ Confessionis ad negandum v. g. subdito officium, quando ille suspicatur, id fieri ex ea scientiâ, sed etiam si nullo modo suspicari id possit; quia ex eo solo, quod homines scient, id posse fieri, etiam ipsis inficiis, redditur Confessio odiosa. Ergo videtur hæc praxis illicita; quia si homines scient, illam abscon- sionem licitam esse, averterentur à Confessione.

150.
Sententia
alicujus,

Responderet aliquis, inquit Arriaga supra n. 30. tunc solum esse contra sigillum, uti scientiâ Confessionis, etiam inficio pœnitente, & aliis omnibus, quando ille usus vergit in ejus nocumentum; uti esset, auferre illi officium, mittere eum ad alium locum, ubi non libenter manet &c. Hinc fortasse ad rem nostram dici posset, non esse rem gravem pœnitenti, quod aliquando unus aut alter Confessarius se secre- tû subtrahat à Confessione audienda, maxime in locis, ubi alii multi sunt Confessarii. Immo frequentissimè tales, maxime peccatores, quæ- rere solent jam hunc, jam illum Confessarium; pudet enim illos, ad eundem redire cum us- dem peccatis, sine emendatione.

Dixi: *Maximè ubi sunt alii Confessores*; nam si esset unus tantum, in primis, esset valde difficile ita se subtrahere, ut non adverteret pœnitens, unde id proveniret. Secundò, esset in grave damnum ejus pœnitentis, non enim haberet, cui posset confiteri: unde multò mi- nus id liceret unico illius loci Confessario, si simul esset Parochus pœnitentis; diximus enim supra, hunc obligari ad audiendas semper Confessiones subditorum, quando non nimis frequenter veniunt. Hactenus Arriaga.

151.
quam Arri-
aga vocat
valde pro-
babilem,
quando
Confessor
se abscondit
ob metum
lapsus.

Et continuò atexit: Valde probabilis est hæc solutio; & quidem quando Confessarius se abscondit non ob molestiam, sed quia time- ret lapsum, non dubitarem ullo modo habere locum; quia cum damnum pœnitentis modo explicato leve sit, & ex altera parte pericu- lum animæ in Confessario sit grave, non video, cur non debeat hoc prævalere.

Accedit; quod non videatur ullus pœni- tens invitus futurus, eò quod suspicetur posse aliquando se subtrahere Confessarium, nullo tamen signo exterius dato, quod id faciat ra- tione audita Confessionis; subtrahere, in- quam, se, eò quod timeat, ne labatur in pec- catum, audiendo ipsum pœnitentem: supponitur enim hic ita ferid accedere ad Confessio- nem, ut non solum ipse non habeat animum peccandi; sed nec cupiat esse causa, ut alii gra- viter peccent. Hæc ille.

152.
Quid si
Confessor
se abscondat
ad vitan-
dam mole-
stiam.

Major difficultas esse posset, quando Con- fessarius se abscondit solum ad vitandam mole- stiam; hæc enim videtur esse res levis. Et quod dicebatur, id non fore molestum pœni- tenti, quando adsunt alii Confessarii, non est

semper verum: multi enim pœnitentes ad hoc libenter habent certam personam, ut si ei non possint confiteri, omnino à Confessione ab- ineant.

Respondeo tamen, inquit idem Auctor n. 32. hoc esse rarissimum in gravius peccato- ribus, ob quorum Confessiones non audientes, diximus se abscondere cum Confessario. Est ergo semper verum, aversionem, quæ interdum oriri posset à Confessione, nullam esse, nisi in aliquo casu ferè metaphisico, qui pro generali regula non debet attendi; cum, ut jam ostendimus, nulla penitus manifestatio, vel locutio actualis, vi confessionis tunc intercedat, nec quidem cum ipso pœnitente; quandoquidem tunc nullo prorsus modo sciat, abscondisse se Confessarium, multò minus, quod id ex auditi- one Confessionis oriatur. Hactenus Arriaga.

Quem ego interrogo unum verbum. Cum, sicut dixi, usus scientiæ confessionalis in tali casu non sit ingratus pœnitenti; & aliunde (ut ipse per Lugone docet n. 24.) usus grati, qui non sunt manifestatio criminis, sed solum locutio indirecta cum pœnitente, non sint il- liciti; interrogo, inquam, cur Confessarius non posset se abscondere in casu proposito, etiam vidente pœnitente, & suspicante, id fieri occasione Confessionis audita? Expecta- bo responsum, & interea proponam aliam quæstionem molestissimam; an liceat usus in- gratus scientiæ confessionalis, saltem inficio pœnitente? Pro responsum erit

CONCLUSIO VIII.

Aliquando licet ex scientia Con- fessionis declinare consortium excommunicati, amovere in- dignum ab officio, negare in- digno suffragium, Sacramen- tum &c. Numquam licet pu- nire in corpore, privare benefi- cio vel officio, ad quod jam ha- bet jus acquisitum &c.

Molestissima quæstio est, ut statim dicitur, utrum liceat uti scientiâ confessionalis exercendo quosdam actus ingratos, id est, qui redundant in aliquod gravamen pœnitentis. Ut autem bene notat Coninck Disp. 9. de Si- gillo n. 59. hæc actiones possunt esse quadru- plices.

Primi generis sunt, quæ spectant aliquâ ra- tione ad justitiam vindicativam, utputa pu- nire in corpore, aut privare beneficio vel offi- cio, ad quod jam habet jus acquisitum, &c. Similes.

similes. Et eodem etiam spectaret, si Superior sciens ex Confessione, subditum certo loco solitum committere peccatum, ei per se vel alios strueret infidias, ut eum in peccato deprehenderet.

Secundi generis sunt, quæ spectant ad distributionem officiorum, v. g. negatio suffragii in electione ad aliquod officium aut beneficium; nolle aliquod officium alicui conferre; amovere aliquem à beneficio jam adeptum, aut à certo loco, in quo quis habitat, quando Superior pro libitu potest ea facere.

Tertiæ consistunt in negatione Sacramentorum, v. c. Eucharistia, Confirmationis, Ordinis, assistentia Matrimonii &c. Quibus etiam addi potest declinatio consortii ejus, quem scio ex Confessione excommunicatum.

Quartæ consistunt in objectione alicujus impedimenti, quo quis, sine alio suo incommodo, impeditur ab aliquo peccato committendo; exempli gratiâ, Superior in aliqua Religione ex Confessione intelligit, suos subditos nocte per aliquem locum egredi è Monasterio, ad nequitias aliquas perpetrandas, quod sine ulla aliorum suspitione facile posset, ibi, quæ sito alio colore, aliquid ædificando aut fruem lignorum erigendo, aut simili modo impedire, quæritur, an hoc sit licitum.

Certè videtur, inquit Coninck supra n. 68. valde durum negare, eum hoc posse facere, cum nullum inde poenitentis gravamen accidat, ob quod Confessio possit reddi odiosa. Nam nec ullum notabile commodum, quod sit à peccato distinctum, poenitentis admittitur, ut sit, quando impeditur à consequendo aliquo officio: nec peccatum aliquo facto vel signo ei reprobatum, ut sit, quando poenitenti negatur Sacramentum.

Si obijcias; poenitens id reputaturus est pro gravamine. Respondet idem Auctor n. 69. talis vanissimè hoc reputat. Unde ob ejusmodi metum nemo potest à confitendo retrahi, qui habet aliquo modo animum se emendandi. Adde, parùm curandum, si aliqui avertantur, ne cum tali voluntate perseverandi in suo scelere confiteantur. Consultum tamen est, etiam in hoc casu priùs petere poenitentis consensum, ut omne periculum evitetur, quem ille sine dubio, ut possit absolvi, tenetur dare. Quod si nolit, potest Superior uti jure suo.

Si replices; Superior Regularis non habet jus, propter prohibitionem Clement. VIII. quæ habetur apud Cherubinum inter Bullas Urbanianas fol. 67. ibi: *Tam Superiores pro tempore existentes, quam Confessarii, qui ad superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligentissimè, ne eâ notitiâ, quam de aliorum peccatis in Confessione habuerint, ad exteriorem gubernationem utantur.* Et infra: *Atque ita per quoscunque Regularium Superiores, quicumque illi sint observari mandavit. Non obstantibus Constitutionibus &*

ordinationibus Apostolicis ac cujusvis Concilii, etiam Generalis Decretis &c.

Respondet Coninck supra: Hæc prohibitio solum loquitur de actibus spectantibus ad gubernationem, quales sunt actus secundi, aut ad summum etiam tertii generis ex recensitis: Hi autem actus nullo modo spectant ad gubernationem personarum, cum circa illas nihil decernatur: & fieri possent etiam ab illis, qui ad personarum gubernationem nullum jus habent, v. c. ab œconomis aut similibus. Hæc ille.

Atque ut Superioribus foret illicitum ex jure isto positivo, saltem aliis Confessariis licebit in hoc, vel simili casu, tali viâ peccatum impedire: v. g. scio ex Confessione, hæc nocte talem domum spoliandam, honesto aliquo prætextu cura vesperi in ea instrui convivium, & in seram noctem detineo convivas, quo spoliatio impediatur. Novi proditorem civitatis, cur non possum dicere iis, quibus custodia incumbit: *Vigilate*, quando non est ullum periculum expressionis confitentis? Famulus confitetur se habere clavem ciste pecuniaræ, & furtum jam sæpius commissum, existimas, quia non possum alio prætextu pecuniam inde auferre, & recondere in alia cista, aut ceram mutare?

Si casus, propositus à Coninck supra, admittitur, non video, quare etiam hi posteriores non possint admitti, quia solum impeditur peccatum; & quàmvis poenitens id reputet pro gravamine, tamen vanissimè. Immo potiùs deberet gaudere, quod sine suo dedecore & alio præjudicio famæ, honoris, aut alterius justis commodi, subtrahatur ei occasio peccandi; unde prorsus irrationabiliter per hoc avertetur à Confessione. Et ideo parum curandum, quia melius est, ut non confiteatur, quàm ut confiteatur cum tali voluntate perseverandi in suo peccato.

Sed progrediamur ad alias actiones, atque in primis ad illas, quæ enumerantur in secunda parte Conclusionis, quas communis sententia Theologorum docet esse illicitas, etiam in scio poenitente, non minùs, quàm directa vel indirecta revelatio peccati. Et meritò; quia sine legitima probatione, facta in foro externo, injustè exercentur; jam autem notitia confessionalis planè inutilis est in foro externo, in tantum, ut si aliquis Iudex contra subditum interrogasset testes, processum instituisset, vel quid simile aggressus esset, atque appareret, hos actus initium habuisse à notitia confessionali, sacrilegè revelata, omnes hujusmodi actus, utpote invalidi, rescindi ab eodem, & à quocumque alio Iudice, qui id rescivit, omnino deberent.

Hinc Malderus supra c. 14. Caveat, inquit, Confessarius, ne dicat speciatim, à quo peccato imminet periculum, v. g. ne dicat,

T 3

Solvitur.

158.

Enumeratur aliqui particulares actus.

159.

Probatæ pars Concl.

Malderus.

Vigila,

Secundi.

155. Tertii.

Quarti.

156.

Obijciatur contra partem quartam generis, ex motu Auctoris.

Obijciatur contra partem quartam generis, ex motu Auctoris.

157.

Responsum ex Bulla Clement. VIII.

Vigila, quia hæc nocte est committendum furtum; tunc enim non solum ipse excederet, prodendo eminus peccatorem, sed clauderet manum Iudici, ne sic deprehensum puniat.

160. Et cap. 13. ad idem propositum sic scribit: Nugnus in supplem. q. 11. a. 1. putat Iudicem posse procedere contra Confessum sacramentaliter, quando per Confessarium factum est publicum; quod hic admiserit tale crimen, recedens à Soto, qui id concessit, quando occasione Confessionis Sacerdos dixisset licite: *Vigila, & vigilando deprehensus esset reus; negavit autem posse fieri, quando frangendo sigillum, eum prodidisset, & revelasset Confessionem.*

Dicit ergo Nugnus, posteriori isto casu convenire quidem, ut non procedat Iudex ad talis delicti punitionem: si tamen procedat, non peccare, quia diligentia rectè est adhibita à Superiore vigilante super civitatem sibi commissam, & jam delictum est publicum; neque culpa Sacerdotis abstulit jus, quod ad punitionem habet Iudex. Ita quidem ille.

Sed, meo iudicio, religiosus & melius locutus est in ea materia Sotus: quàmvis enim verum sit, quod Nugnus dicit, quando infamia orta est ex alia iniqua revelatione occulti criminis, reo etiam jam in foro animæ emendato; non est tamen verum, quando ea habet originem ex fractione sacramentalis sigilli; non quod culpa Sacerdotis sacrilegi, Iudici admittat jus puniendi fontem, sed quod Religio vetet cum Sacramenti damno, quod pluris sit, sacrilegi damnum humanæ Politicæ, quod minoris est faciendum. Hucusque Mald.

161. Quæris quod sit illud damnum Sacramenti, quod pluris est faciendum? Respondeo citius; iustum & rationale odium Sacramenti, & per consequens non frequentatio, seu non susceptio Sacramenti, ubi & quando foret necessarium illud frequentare seu suscipere.

Audiamus Sotum 4. dist. 18. q. 4. a. 5. circa finem: Quid, inquit, si rem sciat non per Confessionem, sed per viam Confessionis, ut si quis scripsit sua peccata, & perdidit scriptum, quod Prælati invenit. Scio hoc usuvenisse, ut quidam Prælati per hanc viam ad inquisitionem processerit, sed fuit iure optimo à Superiore de hac re punitus. Est enim Confessio tam sacra, ut id etiam, quod ad eam ordinatur, sit perpetuo silentio sepeliendum. Hæc ille.

162. Et Malderus supra c. 14. sic ait: Non poterit Prælati inquisitionem particularem contra aliquem instituere ex scientia, quam ex Confessione mediatè vel immediatè habet: sed potest specialiter intendere curæ eorum paternæ, quos improbos novit ex Confessione, modò id faciat eà circumspectione & moderatione, ut in particulari non sciatur, hoc provenire ex Confessione, & nullo modo indè

in odium veniat Confessionis Sacramentum. Quare etiam si usu vigilantia, quem supra licitum diximus, deprehendat ex Confessione compliciti aliquem suum subditum in flagranti delicto, non puniet eum publice, sed paternè increpabit, eritque eà confusione contentus. Cui conforme est, quod Petrus Damianus monet Ser. 2. de S. Andrea, ubi dicit: *Quod si fuerit tuitò de his, quæ in Confessione suscepti, causa eorum eo fuerit ventilata, non tamquam confusus in penitentem declinet, sed quasi nescius iudicium ordinem permittat excurrere. Habeat autem in voluntate compati, & eum liberare, & minuat aliquid detrahere severitati, imitans dulcedinem Domini &c.*

Dicunt tamen Doctores quidam, quos citat & sequitur Henriquez c. 23. quando non intenditur puniatio, sed solum inquiritur in merita ejus, de cuius promotione agitur, licere secreto & cum debita cautela, ne odio gravetur Confessio, sine ulla delicti manifestatione ex scientia orta ex Confessione alterius procedere ad particularem inquisitionem de conversatione compliciti. Quod tamen ego exilimo prohiberi Prælati Religiosorum per Constitutionem Clementis supradictam; & in eventum, quo periculum ullum esset litendi, hoc ex Confessione occasionem suspensus, existimo non esse in praxim deducendum, etiam extra Monasticum regimen. Hactenus Malder.

Igitur præcipua difficultas, & dissensio opinionum concernit actus, explicatos in prima parte Conclusionis, quos aliqui existimant semper esse illicitos, etiam in casu penitentis, non solum ex prohibitione illa Clementis supra allegata, sed etiam ex vi institutionis hujus Sacramenti. Ratio eorum unica est; quia si scirent penitentes Confessarios hujusmodi actus posse exercere, etiam ipsi nihil minus cogitantibus, averterentur à Confessione, & nolent confiteri, ubi & quando deberent confiteri. Quod magis verum est, quando illa fierent ipsis scientibus; quia tunc in super videtur esse quasi aliqua, virtualis saltem, exprobratio peccati confessi, quæ nullo casu licet.

Et quidem, quando etiam alii, distinctè à penitente, ex hujusmodi actionibus suspicarentur, cum aliquo fundamento, peccatum confessum, omnes unanimiter docent, eas esse illicitas, quia tunc sunt indirectè revelatio, quæ ut patet ex antedictis, simpliciter prohibetur per sigillum Confessionis.

Oportet Confessarium, inquit Arriaga supra n. 33. etiam occasiones quidquam suspicandi de penitente vitare, si tamen probabiles sint, & ex se casualitè talis suspicio, nam planè leves & remotas, & quæ fortè magis ex suspiciosa natura audientis, quàm ex re ipsa desumuntur, non tenetur vitare; effectus enim id valde durum Confessariis.

Idem docet Lugo supra n. 106. cum S. Tho. Quod.

160. An Iudex possit procedere contra confessum sacramentaliter, quando crimen est factum publicum per Confessionem.

Sotus,

161. Pluris est faciendum damnum Sacramenti, quam humanæ politicæ.

Sotus,

162. An Prælati possit ex scientia confessioni naturali contra aliquem inquisitionem particularem.

Malderus

Quodl. 5. q. 13. & Aliis, quos citat, addens, quod videatur etiam in praxi observari. Facilius autem (prosequitur) excusantur occasiones negativæ, quam positivæ; v. g. si uni penitenti, propter ejus puritatem & candorem internum, Confessarius majorem benevolentiam ostendat, quam aliis: tunc enim verè non omittit benevolentie signa, aliàs exhibenda, propter notitiam Confessionis, sed solum non movetur à Confessione, ad exhibenda alia signa magis specialia, propter specialia merita, quæ in Confessione cognoscit. Hæc ille.

Occasionibus positivæ sunt, ostendere vultum solito austeriorem, durius solito alloqui penitentem & similia, quæ meritò à DD. reprobantur; quia sunt virtualis exprobratio peccati, cum aliqua verecundia penitentis, adeoque onus merè extrinsecum Confessionis, meritò eam reddens odiosam.

Advertere etiam oportet (inquit Card. supra) in aliqua materia propter ejus qualitatem & gravitatem non reputari levem suspicionem, quæ aliàs fortasse levis esset: v. g. quæcumque occasio daretur marito; etiam levis, suspicandi adulterium uxoris suæ, esset gravissimè contra sigillum; quia nimis difficilis redderetur Confessio ex tali periculo.

Itaque non semper licent actiones, enumeratæ in prima parte Conclusionis. Sed numquid aliquando? Affirmat Scotus 4. dist. 21. q. 2. Nec Scotus tantum, sed etiam ante ipsum Alexis 4. p. q. 78. a. 1. memb. 2. ad 8. D. Tho. 4. dist. 21. q. 3. a. 1. quaest. 1. ad 3. & melius Quodl. 5. a. 13. D. Bonavent. 4. dist. 21. in 2. p. a. 2. q. 1. n. 62. D. Antoninus 3. p. tit. 14. c. 12. §. 2. & tit. 17. c. 22. §. 1. & alii gravissimi Auctores, quos ultra 30. refert Sanchez lib. 3. de Matrim. disp. 16. n. 2.

Qui omnes docent, Sacerdotem licitè uti scientià Confessionis ad externam gubernationem, ut faciat vel omittat aliqua, quæ aliàs non esset facturus vel omisurus, quando facere vel omittere potest absque periculo detectionis Confessionis. Cùm autem scripserint ante Decretum Clement. VIII. intelligendi veniunt de licito usu, præcisè spectatâ institutione Sacramenti.

Interim quoniam Decretum istud solum loquitur de Superioribus Regularium, ut patet ex verbis suprâ relatis, liquet profectò, etiam nunc Conclusionem nostram, secundum illos Doctores, esse veram: quippe non approbat simpliciter & pro semper istos actus, sed pro aliquando, seu in certis tantum circumstantiis, quarum una est, nisi aliunde huic vel illi Confessario sint specialiter per legem positivam prohibiti; prout Superioribus Regularium prohibiti sunt omnes isti actus, qui spectant ad externam gubernationem.

Sed dicit aliquis; si ex natura rei illi actus liciti sint, non video, quomodo possint à Pon-

rifice in univèrsum Prælati prohiberi; atqui in univèrsum prohibentur: ergo etiam ex natura rei illiciti sunt: ergo non solum illiciti Prælati Regularium, sed etiam cæteris omnibus Confessariis.

Major probatur: nam si in aliquibus casibus liciti essent, essent etiam necessarii ex præcepto naturali; v. g. ne eligatur scienter indignus ad Prælaturam, cùm talis electio sit intrinsecè mala, & asserat gravissimum nocumentum, quod Prælatus debet impedire, si possit.

Item, si sciret ex Confessionis notitia, aliquem non esse Sacerdotem, deberet non designare illum in Confessarium suorum subditorum, ne illi ieritas faciant omnes Confessiones, cum tanto ipsorum detrimento; & irreverentia Sacramenti. Et tamen, etiam in hoc casu prohibet Pontifex usum talis notitiæ ad gubernationem. Supponit ergo, antecesserit fuisse illicitum talem usum, alioquin non posset, contra naturale præceptum charitatis & Religionis, præceptum merè Ecclesiasticum obligare.

Simili namque argumento probari solet, Confessionem & Absolutionem per literas, & in absentia, esse invalidam; quia alioquin non potuisset idem Pontifex prohibere, ne ullo umquam casu contraria doctrina ad praxim reduceretur: nam si valida esset, lex naturalis obligaret ad absolvendum in casu extremæ necessitatis moribundum absentem, cui præceptum charitatis non posset ulla lex humana derogare. Sic ergo in casu proposito præceptum Pontificium, adeo universale, probat ex natura rei fuisse, vel ex Christi prohibitionem illicitum usum talis scientiæ ad gubernationem, alioquin pro aliquibus casibus non potuisset lex humana illum usum prohibere.

Ita argumentatur. Lugo pro contraria sententia (quam libentissimè amplectitur suprâ n. 93.) argumentatur, inquam, n. 94. arguens Suarium, quasi videatur minus consequenter locutus disp. 33. sect. 7. n. 4. ubi dicit nostram sententiam ex natura rei, seu solâ ratione spectatam, improbari non posse; id tamen quod per se malum non est, ob periculum mali posse prohiberi.

Sed, meo judicio, Suarius magis consequenter locutus fuit, quàm Card. nam si electio indigni ad Prælaturam, & designatio non Sacerdotis in Confessarium, sunt actiones intrinsecè malæ, ut ibi Eminent. supponit, quomodo licent, imò debite sunt, ut idem Auctor vult, ratione sigilli? Numquid faciendæ malæ, ut eveniant bonæ? Numquid mendacium justificari potest propter idem sigillum? Hoc negat Eminent. Ergo si electio indigni ad Prælaturam ita est intrinsecè mala, sicut mendacium, nec ipsa justificari poterit propter sigillum.

Illæ ergo duæ actiones, & similes, hoc solo sen-

Facilius excusantur occasiones negativæ, quam positivæ.

165. Quæ sint occasiones positivæ.

166. An aliquando licent actiones enumeratæ in prima parte Concl. Affirmat Scotus, & alii multi.

Prohibentur superioribus Regularium illi actus, qui spectant ad externam gubernationem.

167. Quomodo.

168. Confirmatur.

Lugo arguit Suarium in consequentia.

169. Offenditur Suarium magis consequenter locutum, quàm Lugonem.

sensu debent dici intrinsicè malæ, si aliunde non præponderet majus præceptum. Sicut igitur præponderat præceptum sigilli, cur etiam non poterit præponderare Decretum istud Pontificium, quòd positum est, ut melius observetur sigillum?

170. An quia sigillum est præceptum divinum; hoc autem Decretum tantum præceptum humanum? Nonne celebrare Missam cum vestibus sacris solum est præceptum humanum, & tamen præponderat præcepto divino communicandi in articulo mortis?

Arriaga.

Immo putat Arriaga suprà, præceptum humanum, irritans matrimonium in gradibus consanguinitatis & affinitatis, ita obligare in omnibus casibus non obtentà dispensatione, ut nemo, etiamsi deberet mori, possit, si ea consanguinitas sit ei nota, contrahere in eo gradu.

Idem est, inquit, in præcepto etiam positivo non contrahendi sinè Parocho & testibus. Idem est in præcepto non celebrandi sinè vestibus sacris, sinè ara &c. Idem respectu Sacerdotis latini in Ecclesia latina non celebrandi in fermentato, & tamen possunt occurrere casus, in quibus ad salutem etiam æternam infirmi esset necessarium eo modo celebrare.

Datà enim sententià, quòd Eucharistia aliquando caulet primam gratiam, si infirmus esset extra sensus, & non dedisset signa Confessionis, haberet tamen attritionem, posset per Eucharistiam justificari; utque alius modus superesset, si Extrema Unctio non posset ei applicari, eò quòd non haberentur sacri liquores. Hæc ille.

171. Quæ nec vera puto, nec necessaria ad propositum nostrum. Non vera; quia judico cum aliis Auctoribus, non peccare, qui metu mortis, vel alterius gravis nocimenti, contraheret matrimonium cum impedimento humano contractum irritante aut prohibente. Item qui eodem metu contraheret sinè Parocho & testibus. Similiter qui consecraret in fermentato, aut sinè vestibus sacris, quando id esset necessarium ad æternam salutem infirmi.

Quando obliget lex humana cum periculo vitæ.

Et ratio patet ex hac Regula, quæ communiter traditur in Tract. de Leg. Lex humana non obligat cum periculo vitæ corporalis, minus spiritualis & æternæ, nisi hujusmodi periculum sit per se annexum actui præcepto, vel non observantia cedat in formalem contemptum legis, implicitam fidei abnegationem, aut scandalum proximi, de quibus impræsentiarum non est opus diffusius disputare: quia si vera est doctrina Arriagæ, tantò magis probatur falsitas doctrinæ Eminent. Sin autem falsa, ut puto, tunc Respondeo; etiam Decretum istud Pontificium in similibus circumstantiis non obligare.

172. Respondetur ad objectionem.

Et sanè mirum foret, si Pontifex sensisset, illam gubernationem ex natura rei vel præcepto Christi illicitam, quòd solis Prælati Re-

gularibus eam inhibuisset, & non omnino omnino Prælati, etiam secularibus, cum eadem sit omnino obligatio sigilli: ergo dum solum loquitur de Regularibus, supponit, alios ex jure naturæ aut divino non obligari; alioquin minùs prudenter egisset, dando aniam eo ipso Prælati secularibus materialiter errandi, id est, cogitandi se non obligari; id quod de Pontifice (qui debet Ecclesiam docere circa ea, in quibus gravis error esse potest) non debet ullo modo dici.

Accedit; quòd si Pontifex judicasset, eam esse obligationem, ex institutione Christi annexam Sacramento, profectò id ad maiorem sui præcepti valorem declarasset, & non quasi à se tantum impositam (instar aliarum obligationum in eodem Decreto) eam dixisset.

Denique ad instantiam, quam adfert Card. de Confessione & Absolutione per literas, deest in absentia, facile respondetur; Pontificem interrogatum fuisse, an liceret in necessitate, extra necessitatem secundum Omnes erant illicita. Damnavit autem Pontifex hanc propositionem: *Licere à Sacerdote absente Absolutionem privatisque lectionibus docetur, neque unquam tamquam ullo casu probabilis defendatur, aut in praxim deducatur, idque sub pena excommunicationis; quæ non dicit Pontifex in præfati Decreto, ut patet ex ejus verbis suprà relatis; ergo non valet argumentum ab uno Decreto ad aliud.*

Unde non placet, quòd ait Malderus suprà c. 14. Videtur Clemens VIII. in motu proprio, edito a. 1594. 26. Maii de casuum reservatione, generaliter declarasse, non licere licentiam ex Confessione acceptam applicare ad externam gubernationem.

Hoc, inquam, non placet; quia sicut in illa motu proprio non decernit generaliter; *Sed peccatorum Absolutiones sibi reservet, excepta illa, quæ sequuntur &c.* sed tantum declarat, id non licere Regularium Superioribus; ita etiam non videtur generaliter declarasse, non licere licentiam, ex Confessione acceptam, applicare ad externam gubernationem, sed tantum non licere id Superioribus Regularium; quæ eadem ratio disparitatis?

Sed prosequamur doctrinam Malderi: in qua (inquit) Constitutione tamen potest intelligi aliquid Ecclesiasticæ Constitutionis, divino & naturali juri superadditum, obligans Religiosos, apud quos liberior videbatur potest esse usus scientiæ, ex Confessione acceptæ. Itaque Superior, qui ex Confessione novit, confesso esse periculum adire talem locum, non potest nunc ex illa scientia ei negare veniam, adeundi talem locum, aut prohibere, ne eundem adeat, quàmvis aliter senserit Henricus ante hanc Constitutionem. Potest tamen in Confessione exigere propositum firmum, non

amplius eum locum adeundi, eique præcipere ne adeat, quando tantum est periculum, ut lege naturæ teneatur vitare, & defectu hujus propositi negare Absolutionem.

175. Occurrunt objectioni.

Neque obest; quod ex vitatione istius loci aliqui suspicabuntur, de mala conversatione sua in eo loco, aliquid huic poenitentem esse confessum, quia ipsa illa vitatio fit ex consensu poenitentis, & si quid de sua Confessione inde prohalat, ipse debito modo prohalat; quomodo & emendatio vitæ, indicium est bene factæ Confessionis. Ubi & illud monuerim, si Confessarius sit Superior, posse ipsum ex scientia, hausta ex Confessione, sibi subditos prudenter regere, magis insisterendo vigilantia, eâ cautela, ut non possit unquam aliquid adverti in modo ejus agendi, unde Confessio revelaretur, aut in suspicionem vel odium aliquid veniret directè vel indirectè, si enim potest alios monere, ut vigilent, multo magis ipse potest vigilare attentius. Hæc ille.

Et aliquibus interjectis, concludit dicens: Cæterum etiam si quis possit ex Confessionis auditione fieri prudentior, non tamen ideo Confessionem audiat, ut in regimine suorum fiat prudentior. Optima sanè admonitio, quia aliâ viâ, minus periculosa, potest Superior fieri prudentior.

176. Deprecat potestatem scientia confessionis, quæ sunt favorabilis.

Si tamen ex Confessione intelligat subditos sibi irasci, & oppidò murmurare, quod parcus & durus sit, auctacter utatur eâ scientiâ ad hoc, ut deinde suavius & liberalius agat cum illis, det ultroneam licentiam ambulandi, colloquendi, ludendi &c. addat portionem cibi & potus extraordinariam; & Confessio inde non fiet odiosa, etiam ei, qui hoc dixit in Confessione, & intelligit illam emendationem ex notitia suæ Confessionis provenire; quia fortè propterea dixit.

177. Generalis Decretum Iesu Christi.

Ac proinde non timeat Decretum Pontificium, quod solum loquitur de gubernatione personarum particularium in illis, quæ possunt esse odiosa; uti sunt actiones in Conclusionem expressæ. In his ergo timeat Superior Regularis Decretum, non in illis.

Ut autem propiùs ad rem accedamus, patet ex dictis, Decretum Clementis non satis probare, universaliter (id est omnibus & semper) ex jure naturæ, aut prohibitione Christi, esse illicitum declinare consortium excommunicati, amoverè indignum ab officio, negare indigno suffragium, Sacramenta &c.

177. Generalis Decretum Iesu Christi. Clara Aquæ prohibent doctri.

Sed numquid aliunde probatur? Affirmant Aliqui apud Sanchez lib. 3. de Matr. Disput. 16. n. 3. quos ipse sequitur cum aliis Auctoribus ex Societate Iesu. Quin etiam Generalis Societatis (ut ibi refert Sanchez)

Claudius Aquaviva a. 1590. prohibuit contrariam doctrinam publicè aut privatim doceri, illiusque usum; sicque concludit: Ita prorsus in omnibus casibus nostri se gerant Confessarii, ac si in Confessione nihil penitus audissent: sibiq; persuadeant, ut humanarum rerum regimen ab hoc Sacramento longissime distat, ita debere nullatenus ab eo pendere.

nostram Concl.

Quod præceptum, inquit Dicastillo Disput. 12. n. 140. non expiravit morte præcipientis, ut apud nos indubitatum est, juxta nostras leges, quia jam pridem statutum erat in Generali Congregatione, ut mandata Generalis non expirarent, donec ab alio Generali, vel Generali Congregatione, vel à Pontifice revocentur. Immo jam etiam aliorum Superiorum mandata durant ipso mortuo, vel amoto, donec ab alio legitime revocentur. Propter hæc & similia merito miratur Diana, quod Tannerus tom. 4. Disput. 6. q. 9. dub. 8. n. 140. oppositum docuerit. Ita Dicast.

Quod præceptum non expiravit morte præcipientis juxta Dicast.

Ego autem non miror, nec aliquis mirari debet, quod Lugo, Dicastillo, Arriaga & Alii ejusdem Societatis, qui alioquin satis mirabiles subinde docent sententias, non adhererint sententiæ nostræ, quam tot Auctores, etiam doctissimi & sanctissimi, propugnarunt. Neque enim ausi fuerunt contravenire præcepto sui Generalis, in quo eos laudo. Quàmvis etiam non desint aliæ rationes, propter quas probabilissimum Aliqui putant, præfatas actiones prohibitas à Christo sub sigillo Confessionis.

178. Et ideo P.P. Societatis recedunt à nobis.

Prima est, quia avertunt poenitentes à Confessione. Secunda; quia Superior sic agendo, censetur peccatutti confessum tacite objicere poenitenti, præbendo fundamentum suspicandi, eas fieri ob Confessionem. Mallet millies, inquit Arriaga supra n. 22. quilibet subditus, ut possit illi Prælati dicere: Recordaris talis peccati, quod mihi dixisti in Confessione, quàm quodd nihil dicendo illi, eum vi ejus Confessionis deponeret ab officio, in quo libentissimè est; aut quodd ei neget id, quod vehementer appetit, aut eum mittat ad locum sibi ingratisimum. Neque est credendum, Christum prohibuisse in bonum hujus Sacramenti, & ad alliciendum ad ipsum homines, id, quod minus poterat retrahere, & non id, quod magis. Hæc ille.

Prima ratio pro sententia Societatis.

Arriagæ

Verbo ut absolvam, illæ actiones reddunt Confessionem odiosam, tametsi nec ipse poenitens possit advertere, eas fieri ex notitia Confessionis, dummodo tantum sciat, posse fieri: ergo non licent, etiam tunc, quando nec alii, nec ipse poenitens possunt suspicari, eas fieri ex notitia Confessionis.

Et hæc opinio favorabilior Sacramento & poenitentibus, & ideo, nisi aliquid majoris momenti

179. quæ est factum.

vorabilior
Sacramento
& pœnitentibus.

momenti obstat, omnino in praxi suadenda; tum in casu, quo gravamen est tale, ut pœnitens illud ex se teneatur subire, quale est illud, quod exprimitur in Conclusionem; tum maximè in casu, quo gravamen est tale, ut pœnitens illud ex se non teneatur subire, v. g. si pœnitens quidem sit officio dignus, Confessarius tamen ei non det suffragium, eod quod ex Confessione advertat, pœnitentem sibi non esse amicum, vel intulisse damnum &c. Tunc quippe non solum infirmi, sed etiam perfectiores meritò averterentur à Confessione, & possent dimidiare suam Confessionem, si prudenter timeant tale injustum gravamen, & planè extrinsecum Confessionem.

180.
Malderus
tenet hanc
sententiam
tamquam
probabilem.

Cæterum Malderus supra cap. 14. ubi tenet hanc sententiam, tamquam probabilem, putat, in favorem Confessionis, non tantum consideranda esse incommoda, respectu illorum, qui iusta de causa à Confessione alienarentur; sed etiam respectu illorum infirmorum, qui apprehenderent eandem Confessionem, si contra se ejus literet uti scientiâ, tamquam odiosam, idèdque ab ea averterentur; non quidem omnino meritò, sed ex fragilitate quadam humana: homines enim infirmi magis alliacendi sunt ad Confessionem, eoquè ipsi magis indigent, quàm perfectiores Ita præfatus Auctor.

quando
non possunt
prætexti alia
causa.

Et continuo subiungit: Hæc quidem procedunt, quando non possunt alia causa prætexti prætereundi indignum: quia si allegari possit defectus ætatis, scientiæ, aut aliquid hujusmodi, non dubium quin Confessarius possit illis allegatis, præterire eum, quem ex Confessione secretò novit indignum. Hæc ille.

181.
Contra ar-
guit Auctor.

Sed quæro ego; Confessarius allegasset alias causas, v. g. defectum ætatis, scientiæ &c. non auditâ Confessione? Si affirmas, consentio posse præterire eum, quem ex Confessione novit indignum. Sin neges, ita ut, nisi scivisset eum indignum ex Confessione, non allegasset alias causas, sed absolutè ei dedisset suum suffragium; quomodo tunc verum est, quod Auctores illius sententiæ communiter dicunt, Confessarium non posse quidquam odiosum facere circa pœnitentem, auditâ ejus Confessione, quod aliàs non fecisset; sed ita debere se gerere, ac si non audivisset ejus Confessionem?

Numquid jam aliter se gerit, quærens alios prætextus, quos aliàs non quæsiisset? Nonne idem damnum sequitur pœnitenti, sive immediatè ex notitia Confessionis ipsum amoveas ab officio, aut neges ei suffragium, Sacramenta &c. sive immediatè ex alio prætextu, mediatè autem ex notitia Confessionis, quæ fuit causa, cur Confessarius alios

prætextus quæsiiverit, quos aliàs non quæsiisset?

Expendant hoc PP. Societatis, ne peccent contra præceptum sui Generalis, vel quærendo ex notitia Confessionis alios prætextus, vel docendo, licitum esse eos quætere; nam, ut supra vidimus, his verbis concludit Aquaviva suum Decretum: Ita prorsus in omnibus casibus nostri se geram Confessarii, ac si in Confessione nihil penitus audivissent.

Ut proinde alicui possit videri, Lugonem Disput. 23, n. 116. contravenisse huic Decreto, quando ait: Fatemur debere redire Confessarium, si non possit se ex alio prætextu excusare, quin intelligatur id fieri propter pœnitentis peccata, quæ audivit. Ut implicite, immò satis explicitè significat, non debere redire Confessarium, si possit se ex alio prætextu excusare.

Nisi ergo Cardin. intelligat suam doctrinam de alio prætextu, quem allegaret, utreti non audivisset peccata pœnitentis, quod ex illis verbis nullatenus datur intelligi, videri possit, eum contravenisse huic Decreto, quia docuit, in tali casu Confessarium non ita debere se gerere, ac si in Confessione nihil penitus audivisset; quia si nihil penitus in Confessione audivisset, absque prætextu alioquo, statim rediret; jam autem, quia audivisset gravia peccata, non vult redire, quærit alio prætextu.

Itaque si verum est, quod secunda sententia præterdit; scilicet, omnem illum usum scientiæ Confessionalis esse illicitum, & contra sigillum, qui reddit Sacramentum odiosum & onerosum, & per consequens quæritus est avertere pœnitentem sive rationabiliter, sive irrationabiliter à Confessione; dicere audeo (etsi in nullo Auctore id legitur) illicitum esse & contra sigillum, alio prætextu, quæritus præcisè propter notitiam Confessionis, amovere indignum ab officio, nolle communicare cum excommunicato, negare suffragium indigno, Sacramenta &c. quæ a quæ odiosum & onerosum est pœnitenti, hæc fieri ex illo quæsitò prætextu, quàm si fierent absque illo prætextu, quia æquale fuit incommodum: ergo æqualis averfio à Confessione, quæ est prima radix seu occasio illius incommodi.

Cæterum an omne illud, quod potest rationabiliter vel irrationabiliter à Confessione avertere, à Christo prohibitum sit sub sigilli Confessionis præcepto, hoc opus, hoc labor est, ut probetur vel improbetur efficaciter. Scripturam non habemus, neque Traditionem; Sanctos Patres non video ab alioquo Auctore citari, neque Oecumenica Concilia; unde ergo efficax probatio vel improbatio?

Quis

184. Quis cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit? Potuit Christus instituire hoc Sacramentum, prohibendo solum illud quod rationabiliter potest avertere ab eo suscipiendo; potuit etiam instituire, prohibendo omne illud, quod rationabiliter vel irrationabiliter potest avertere. Quid factum sit, quis nobis edicet? Auctores Scholastici divisi sunt, sicut & rationes.

Igitur incertum est, quid Christus voluerit; ac proinde Clemens VIII. ut abstraheret ab hoc puncto, noluit quidpiam definire; sed prohibuit Superioribus Regularium, ne utantur notitia confessionalis ad externam gubernationem subditorum; quia cum plures sint casus reservati in Religionibus, & major gubernatio, hic usus majus poterat habere inconveniens inter Religiosos, quam inter seculares.

185. Putat autem Dicastillo supra n. 138. Summum Pontificem, aut etiam Concilium Generale (si quod cogetur aliquando) consultissimè facturum, si serio & sub gravibus poenis omnibus Superioribus præcipiat, ne ullo modo ad externam gubernationem scientiâ habitâ in Confessione utantur, extendendo scilicet Decretum Clementis VIII. editum pro Religiosis, ad ceteros quoscumque Prælatos, & alios Confessarios; quâvis enim rationes allate tanti momenti sint, ut merito rem accuratè pensulanti, possint videri efficacissimæ, timeri tamen potest, ut Aliqui multitudinem antiquorum Auctorum sequentes, in ipso lumine cæcutiant, & velint secretissimum & internum forum, eum publico & externo magna ex parte miscere.

Immo timendum piriter est, quòd in Communitatibus religiosis non pauci vel Confessarii vel Prælati, aut prædicti Pontificii Motûs proprii ignoratione, aut minori quàm par est consideratione, & reverentiâ Confessionis, periculose exorbitent, eâque notitiâ non semel abutantur. Hæcenus Dicastillo. Magis utique sollicitus, quàm ipse Pontifex, aut Concilium Generale.

186. Et verò dato, quòd Pontifex aliquis, aut Concilium Generale, extenderet Decretum Clementis, putas, quia tunc amplius non esset timendum, quod Dicastillo ait jam esse timendum? Clarum est quòd sic; vel si non foret tunc timendum, neque jam timendum est; sed præsumendum, nisi contrarium constet, Superiores eâ notitiâ nunquam, aut rarissimè abuti.

Frustrâ etiam timet, ne Aliqui in lumine cæcutiant, nisi & antiquos Auctores, quos supra citavimus, in lumine cæcutiisse dixerit; nam rationes, quas ipse attulit, procul dubio illi Auctores accuratè pensularunt, & tamen non potuerunt videre, eas

efficacissimas: sicut & nos videre non possumus; quia non probant, quòd probandum est, scilicet omne illud à Christo prohibendum, quod quoque modo potest avertere à Confessione, sive justè, sive injustè, vel (ut Coninck Concluf. præcedenti) vanissimè.

Sed numquid ideo volumus, secretissimum & internum forum cum publico & externo magna ex parte miscere? Immo ne quidem ulla ex parte; quoniam publicum, & externum forum est illud, in quo requiritur publica & externa probatio, in quo forosque antiqui Auctores dixerunt, neque nos dicimus, Superiorem vel alium Confessarium posse uti scientiâ confessionalis, ut patet ex antedictis.

Quid ergo dixerunt antiqui Auctores? Quantum ad primum casum Concluf. (putâ, aliquando licitum esse declinare consortium ejus, quem Confessarius novit ex Confessione excommunicatum non toleratum) ita dixit Scotus 4. distinct. 21. q. 2. n. 24. in fine: Sed si sciverit per viam Confessionis tantum quid faceret? Respondeo sicut ad 3. argumentum; quid si potest per aliam viam vitare eum, quàm ex vitiatione prodendo excommunicationem ejus; debet vitare; sin autem non solum non debet, immo non licet vitare: quia talis vitatio est de iure positivo Ecclesiastico tantum; non prodeve autem teneri ille de lege naturæ; & de iure positivo divino & Ecclesiastico. Quando autem præcepta videntur esse contraria; illud quod superius, magis obligat, & ideo firmitus est servandum; nec servans illud & prætermittens aliud, peccat: quia nullus ex lege divina & Ecclesiastica est perplexus.

Quid autem Scotus intelligat per ly Prodeve excommunicationem, non satis constat ex illo loco; hoc certum est, & Omnes docent, non posse eum vitare coram aliis, quando alii ex illa vitiatione venient in cognitionem peccati seu excommunicationis confessæ; quia tunc illa vitatio est indirecta revelatio, quæ, sicut dictum est, nullo casu licet.

Et ad hoc propositum communiter adducunt Auctores cap. 2. de Offic. Ordin. ubi sic lego: Si sacerdos sciat pro certo, aliquem esse reum alicuius criminis: vel si confessus fuerit, & emendare noluerit: nisi iudiciario ordine quis probare possit: non debet eum arguere nominatim, sed indeterminatè: sicut dixit Christus: Unus vestrum me traditurus est. Sed si ille, cui damnatum illatum est, petierit iustitiam, potest excommunicare auctorem damni, licet etiam ei confessus sit (scilicet, in penitentia, ut notat Glossa ibi verb. Confessus) sed tamen non nominatim potest eum renovare à Communione, licet sciat eum esse reum; quia non ut Iudex sit, sed ut Deus: sed debet eum admonere, ne se ingerat: quia nec Christus Iudam à Communione renovavit.

Nostra sententia non miscet forum sacra-mentale cum foro publico.

187. Doctrina Scoti de primo casu Concluf.

Nulla casus licet vitare excommunicatum, quando inde alii cogno- nocerent peccatum.

188. Probatur est c. 2. de Offic. Ord.

Item ex c. 24 de sentent. excom.

Allegatur etiam cap. Cùm non ab homine 24. de Sent. excom. ubi in principio sic dicitur: *Consultationi tua taliter respondemus, quòd à communione illius, qui pro sacrilega manuum iniectione in Clericum in edictum excommunicationis incidit, licet denunciatus non sit, debes abstinere: nisi forte id tibi soli pateret: in quo casu ipsum privatim tantummodo evitabis, quamdiu ab Ecclesia toleratur, ut saltem verecundia rubore suffusus pro latenti excessu satisfacere compellatur.*

189. Sed hoc cap. non loquitur de scientia confessionali.

Scotus.

Sed, ut bene advertit Scotus supra, capitulum hoc, *Non loquitur expresse de illo, qui novit per Confessionem, aliquem esse excommunicatum, nec etiam per viam secreti sibi commissi: sed privatim, id est, sic ipse scit, quòd communitas nescit, vel credit communitatem nescire; & sic privatim sciens, debet privatim vitare. Nec mirum, quia non est dubium illi alteri, id est, istius tamquam secreti.*

190. Respondetur ad aliud cap.

De alio capitulo quid dicam? Si verum est, quòd loquatur de scientia confessionali, ut vult Glossa supra allegata, & videtur colligi ex istis verbis: *Quia non, ut Iudex scit, sed ut Deus; non tantum probat intentum, scilicet, non esse vitandum huiusmodi excommunicatum publice coram aliis, qui possent inde venire in notitiam personæ, hoc enim esset nominatum eum arguere; verum etiam probare videtur, eum posse vitari in occulto, quando ipse solus sciret, id fieri ex notitia Confessionis.*

& arguitur contra illud.

Si enim Sacerdos potest eum arguere indeterminatè, dicendo: *Vnus vestrum excommunicatus est*, sicut Christus arguit Iudam, dum dixit: *Vnus vestrum me traditurus est*; si, inquam, sic pœnitentem possit arguere, estò ipse sciat, se esse illum unum, veluti Iudas sciebat, se esse illum unum; quidni vera sit sententia Navarri in cap. *Sacerdos* n. 145. ubi, secutus Adrianum & Alios, quos refert, affirmat, & posse & debere Confessarium huiusmodi excommunicatum vitare in occulto, quando nullus alius adest, sed ipse solus? Quia tunc non revelat Confessionem, sicut Christus non revelabat peccatum Iudæ istis verbis: *Vnus vestrum me traditurus est*; quia alii Apostoli non intelligebant, de quo diceret, quàmvis ipse Iudas bene intelligeret. Videant ergo Adversarii, qui illum textum communiter allegant, quid ad hoc argumentum respondeant.

191. Responsio Adversariorum.

Rejicitur.

Licet, inquit, non revelet aliis; saltem ipsi pœnitenti factò loquitur; hoc autem etiam prohibitum est.

Sed contrà; numquid etiam loquitur factò, quando indeterminatè ipsum excommunicat? Et tamen juxta d. cap. hoc potest facere, estò crimen non sit sufficienter probatum iudiciali ordine; alioquin jam etiam nominatim posset excommunicare, quia jam sciret ut Iudex, & non tantum ut Deus; ergo si possit indeterminatè excommunicare, quando non

scit ut Iudex, sed ut Deus, sequitur clarè posse indeterminatè excommunicare ex scientia confessionali.

Sed pergamus ad alia. Sunt, qui in hoc casu sentent, utendum distinctione: nam ubi solum (autum) intervenit hæc communicatio, sine ulla cooperatione ad malum intrinsecè, tunc non est vitanda: quia solum est prohibita humano iure, quòd non obligat cum tanto rigore: sed in his solum, quæ humano modo sunt cognita. At verò si talis cooperatio includatur, ut si, v. g. ille pœnitens petat Eucharistiam à Confessore, qui ex Confessione novit, non esse dispositum, potest & debet negare, si nullus alius adit, argumento lumpæ à contrario sensu ex dicto cap. *Si Sacerdos*, & ex generali regula posita in d. cap. *Cum ab homine*: quòd occultus excommunicatus occultè vitandus est.

Item; quia illa irreverentia Sacramenti potest vitari sine incommodo: quia illa non est revelatio, & quàmvis videatur exprobratio, non est tam data à Confessore, quàm ab ipso pœnitente accepta: nam inique se ingerit, & cogit alium ad vitandum malum; quare etiam tunc non est pœnitens rationabiliter iniurus, neque habet veram occasionem, ut ei fiat onerosa Confessio.

Item; quia hic usus scientiæ Confessionis non est ad aliquam gubernationem externam, neque ad aliquam actionem publicam, sed solum est quædam negatio rei, aliàs non debitas, solum ad vitandam irreverentiam Sacramenti & cooperationem ad malum. Nam si licet scientia Confessionis propriam pecuniam dilecti gentiùs custodire, ne à fure surripiatur, cur non licebit Sacramentum etiam custodire?

Hinc Doctor Seraphicus loco supra citato n. 61. ad hanc objectionem: Ponatur, quòd Sacerdos sciat per Confessionem, inter duos contractam esse affinitatem per coitum fornicarium, & post eos velle contrahere in facie Ecclesiæ; si Sacerdos jungit istos, cum peccent mortaliter, consentit peccato eorum; ergo mortaliter peccat; ergo si non debet sceleris alieni fieri particeps, debet hoc manifestare. Similis casus est in Decano, qui auditur Confessionem habentium irregularitatem, an debeat eos præsentare ordinandos ab Episcopo, vel revelare Confessionem.

Ad hanc, inquit, objectionem, sic respondet D. Bonavent. Dicendum, quòd Presbyter debet dissuadere ei, qui est confessus, & similiter Decanus Clerico; & si ille petat, debet dīstere; nisi ille cogatur per Superiorem vel per scandalum populi (quia aliàs populus suspicaretur peccatum confessum) non debet nec Matrimonium tale benedicere, nec Clericos præsentare. Ex tunc autem potest, quia non ipse facit, sed Ecclesia, & Ecclesia indicat secundum ea, quæ exterius sunt. Confessum tamen est, quòd & Sacerdos & Decanus sciant per

Vicarium; tum propter confusionem illorum occultam; tum etiam propter criminis horrorem: si tamen ipse faciat, non credo, quod peccet, dum non altro se offerat, sed coactus sustineat.

Hanc sententiam Suarez Disp. 33, Sect. 6. n. 4. vocat probabilem, quamvis contraria videatur ipsi securior & magis constans. Nam, inquit, illa revera non est cooperatio: nam ille habet rationabilem causam ita se gerendi, ac si nihil sciret: sicut Iudex damnans innocentem contra scientiam privatam propter legitimam probationem. Si autem non est cooperatio, nulla est obligatio. Maxime cum hodie non teneamur vitare excommunicatum occultum. Si ergo Sacerdos potest se alio titulo excusare, ne det Sacramentum, vel quia non tenetur ex officio, vel quia est occupatus, poterit se excusare si velit, quamvis non teneatur; quia in utroque se gerit, ac si nihil sciret; at vero illo titulo negari non poterit. Hæc ille.

Sed contra: hoc est quod quaritur, an habeat rationabilem causam ita se gerendi, ac si nihil sciret. Et Multi sunt, qui docent, Iudicem non posse damnare innocentem ad mortem, contra scientiam privatam, propter legitimam probationem. Immo Lyranus in c. 23. Exod. explicans illud, Innocentem & iustum. Angel. Panormitanus, & quidam Canonistæ putant, idem dicendum in causis civilibus, & in criminalibus, ubi non agitur, nisi de pœna pecuniaria, vel exilii, vel privationis officii aut beneficii.

Atque ut in his causis posset condemnare innocentem, ut ferè sentiunt ceteri Doctores, ratio foret: quia Respublica habet auctoritatem disponendi de fortunis suorum civium, easque de uno in alium transferendi, prout bono publico conveniens fuerit, ut patet ex legibus usufruptionum. At vero solus Deus habet potestatem disponendi seu dandi licentiam administrandi Sacramentum indigno. Et quamvis satis constaret, Respublicam dedisse Iudici potestatem, transferendi bona fortuna, contra scientiam privatam, propter legitimam probationem; unde constat, Deum dedisse potestatem administrandi Sacramentum indigno, contra scientiam Confessionis, quando potest negari absque revelatione peccati confessi? Hoc ergo probandum remanet.

Et verò, quâ auctoritate Sacerdos possit dare Sacramentum indigno, quando non tenetur dare, sed potest se alio titulo excusare, planè ignoro. Autumas, quia Iudex posset contra privatam scientiam damnare innocentem, quando hic & nunc posset eum absolveret. Quomodo ergo Sacerdos contra privatam scientiam potest indigno ministrare Sacramentum, quando hic & nunc non tenetur ministrare, sed potest se excusare? Quippe tunc, revera est cooperatio, cum non habeat rationabilem causam administrandi. Nam tota

causa rationabilis, quam Alii prætendunt; est fractio sigilli, seu illicitus usus scientiæ Confessionis: ergo seculo illicito usu, non solum potest, sed debet se excusare.

Quippe licet se excuset, nihilominus, in sententia Suarii; ita se gerit, ac si nihil sciret; vel si aliter se gerit, ut ego puto (salvo meliori) tunc ne quidem potest se excusare, stante Decreto Claudii Aquaviva, de quo supra, immo salva sententia Suarii, Lugonis, Dicastillonis, Arriaga & Aliorum; quia, ut supra dictum est, illa excusatio tam onerosa est penitenti, quam si absque ulla excusatione negaret Sacramentum; si penitens intelligat, illam excusationem esse quasitam ex scientia Confessionis, sicut potest facile intelligere, si antehac, id est, ante factam illam Confessionem, tamen non foret obligatus ex officio dare Sacramentum, tamen absque ulla remora solebat dare. Et si scirent penitentes, Confessarios ex scientia Confessionis posse quærere tales pretextus, quos alii non qualivissent, æque, sicut supra dixi, averterentur à Confessione, ac si scirent, posse negare Sacramenta absque quæsito pretextu.

Sanè æquè confunditur penitens, si simpliciter negetur ipsi Eucharistia, non allegando aliquam causam, siue id fiat dicendo; Nolo dare, quia non teneat ex officio, si aliàs solitus erat dare; quia utroque casu apprehendit id fieri ex notitia suorum peccatorum, saltem remotè, quod sufficit secundum Lugonem supra n. 123, ut jam ostendo.

Docet ibi Eminent. Confessarium non solum non debere aut posse vitare huiusmodi excommunicatum extra Confessionem, sed nec etiam intrâ eandem Confessionem. Ratio, inquit, est; quia, etiam intrâ Confessionem, non licet Confessario punire vel ledere penitentem, propter notitiam in Confessione habitam, nisi per penitentiam sacramentalem, aut correctionem, pertinentem ad illud forum; omnia enim alia detrimenta, quæ occasione illius notitiæ inferrentur, videntur esse extrinseca, & redderent Confessionem difficilem.

Unde non posset intrâ Confessionem Sacerdos præcipere famulo, quod exiret domo sua propter notitiam furti sibi facti, nec auferre ab eo clayem, illi commissam, sui scrinii: quia hæc licet materialiter fierent in Confessione, re tamen verâ essent detrimenta extrinseca Confessionis, & redderent Confessionem multò difficilem. Similiter ergo vitatio penitentis, & negatio communicationis civilis, licet in Confessione fieret, esset extrinseca Confessionis, & redderet difficilem Confessionem talis peccati, ne incurreretur illud detrimentum; quare reverentia Sacramenti ad hæc etiam statim in Confessione non inferenda extendi debuit. Hæc ille.

194. Et si Sacerdos propter probabilis, quamvis contraria, teneatur et locutione.

195. Obiectio.

196. An Sacerdos possit dare Sacramentum indigno, quando non tenetur.

197. An Confessarius queat novit ex Confessione excommunicatum, possit in ipsa Confessione vitare, ex Lugone.

198. Obiectio.

198.
Illatio Lu-
gonis.

Ex quibus infer: licet pœnitens dixerit, se esse publicè denuntiatum, vel notorium Clerici percussorem; non teneri Confessarium, finitâ Confessione, ad inquirendum, an ita sit; quàmvis id facere possit citra ullum revelationis periculum: quia hoc ipsum est aliquid incommodi pœnitentis, quod antea non habebat: cum enim priùs Confessarius ignoraret invincibiliter ejus censuram, poterat cum eo communicare; quam communicationem auferret postea occasione acceptâ, saltem remotè, ex notitia per Confessionem data: quod jam videtur redundare in aliquam difficultatem & odium ipsius Confessionis, quæ ejusmodi detrimentis occasionem præbet. Ita Card.

Ergo sufficit, secundum ipsum, quòd Confessio sit occasio remota. Quis autem dubitet Confessionem esse occasionem remotam, quando ratione ejus quaruntur alii prætextus, negandi Sacramenta?

199.
Quàmvis
hoc Confe-
sionis Lu-
gonis pla-
ceat Arri-
ga, displicet
tamen An-
tecedens.

Et verò, tametsi hoc Consequens Lugonis placeat Arriaga supra n. 36. equidem displicet Antecedens seu sententia, ex qua inferitur. Quòd (inquit n. 35.) intrâ ipsam Confessionem præcisè dicat pœnitenti Confessarius: *Ecce tu mihi iam dicit, te esse excommunicatum; ac proinde ego non possum iam tecum loqui, nisi parè putè, qua pro Confessione necessaria sunt; extra Confessionem verò nullum omnino huius rei dabo signum;* profectò ego non video, quo pacto debeat hoc dici contra sigillum Confessionis ullo præfuso modo; si autem non est contra sigillum, quo, quæso, præcepto id prohibebitur?

Quod dicitur, per id fieri Confessionem odiosam, non urget; fortè enim id non est verum, quia illam superfluum collocautionem, quæ tunc ei negatur, nihili facit pœnitens: adde quòd ego, dum mihi licet agere cum illo de peccatis, ei ostendam, me nolle violare præceptum, non agendi cum excommunicatis, non debet esse contra sigillum Confessionis, licet id ipse sibi reputet durum; non enim timeor ego extra hoc sigillum reddere ei dulcissimam Confessionem.

Porro ad instantiam allatam, de ejiciendo ex domo famulo, vel auferendis ei clavibus, Respondet: Illæ actiones licet inchoativè essent intrâ Confessionem, tamen directè & per se eorum effectus esset duraturus extra Confessionem; & vel ipsi pœnitenti, vel etiam aliis daretur inde occasio, ut intelligerent, id ex Confessione venire: quid ergo mirum, si hoc non liceat? Ita interrogat hic Auctor.

Prorsus non est mirum, quando aliis daretur occasio intelligendi, id ex Confessione venire; nisi id esset necessarium ad evitandam occasionem proximam peccati, quam pœnitens, etiam absque præcepto Confessarii, teneretur vitare, estò alii inde colligant, id venire ex Confessione: v.g. Confessarius potest in Con-

fessione præcipere, ut pœnitens ejiciat concubinam; vel ut ipse è domo concubine exeat, estò concubina colligat; id venire ex Confessione.

Cur ergo Confessarius non possit famulo suo præcipere in Confessione, quòd exeat domo sua, vel quòd reddat clavem scrinii, quando cognoscit retentionem clavium aut permanentiam in domo esse occasionem proximam fur-ri? Immo sine tali præcepto famulus ad hæc obligatur, unde tunc non Confessarius, sed ipse potius famulus revelat Confessionem, sicut quando pro peccatis publicis imponitur publica pœnitentia, non Confessarius, ut alibi adhuc dixi, revelat Confessionem, sed pœnitens, qui voluntariè acceptat & implet illam pœnitentiam.

Deinde cum Sacerdos possit imponere pœnitentiam sacramentalem non solum vindictivam, sed etiam medicinalem; cur non possit famulo præcipere, ut exeat domo, vel reddat clavem per modum satisfactionis medicinalis, quando nullus alius præter ipsum potest scire, quòd id fiat ex Confessione? Non video, quid obstat.

Cur ergo similiter non possit ei negare communicationem civilem in ipsa Confessione, quando hoc servit ad ejus correctionem seu emendationem, ut ita ex verecundia respiciat? Cur potius liceat verbis eum oburgare & confundere, quàm factis? Et si verbalis oburgatio non est onus extrinsecum Confessionis, cur erit oburgatio realis, ut sic loquar?

Ex his inferitur, quid faciendum sit, quando Confessarius ex Confessione novit Ecclesiam esse violatam. Arriaga supra n. 36. Vel, inquit, ex eo quòd omittit Sacram, alii aut ipsi pœnitens intelligere possunt, id venire ex Confessione; & tunc nullo modo id licet, sed debet pergere celebrando, perinde ac si nihil intellexisset; vel potest Sacram omittit, ita ut nullus quidquam notet; & tunc omnino tenebitur, si credat verè esse pollutam, quia tunc nihil facit contra sigillum: nam omisso Sacri non est ex se gravis pœnitenti, qui nec Sacram audire tunc vult, neque de eo cogitat; & in hoc differt ea omisio à negatione beneficii, vel depositione ab officio, quòd hæc estò pœnitens non sciat unde veniant, sunt tamen in se graviora pœnitenti, & ipsum sciat, quòd ea possint sequi ex Confessione, reddat illi odiosam Confessionem; at quòd sciat ex mea Confessione, ille negliget Sacram, quando ego abero, nemine sciente, unde id oritur, non potest esse grave pœnitenti, neque illi reddere Confessionem molestam. Hæc ille.

Sed contrà: si omisio Sacri ex se non est odiosa pœnitenti, cur non poterit, immo debet omittit, estò pœnitens intelligat id venire ex sua Confessione? Nam idem Auctor n. 24. docet, cum solum usum scientie Con-

fectionis esse illicitum, qui est per se odiosus penitenti. Videat Ariaga quid ad hoc respondeat.

Ego existimo, parum referre, quod ipse penitens solus intelligat omissionem Sacri fieri ex eius Confessione, dummodo inde non afficiatur pudore, aut aliquid aliud detrimentum extrinsecum Confessione patiatur. Et puto Ariagam facile consensurum, quamvis verba ejus supra allegata contrarium videantur innuere.

Et idem eodem modo dico de monitione aliorum, ut curent Ecclesiam reconciliari; si enim Sacerdos possit monere absque eo, quod penitens afficiatur pudore, vel aliquid aliud detrimentum extrinsecum inde patiatur, indubie potest & tenetur, esse penitens scire id fieri ex sua Confessione. Sin autem alii veniant in notitiam peccati confessi & ipsius penitentis, procul dubio nec potest nec tenetur monere, ut patet ex dictis.

Sed quid, si solus penitens intelligeret, & inde afficeretur pudore, aut pateretur aliud damnum extrinsecum? Et quid, si nec ipse quidem penitens sciret; interim pateretur aliquid damnum extrinsecum, v. g. non audire Sacrum, quod aliis volebat audire & audivisset?

Respondeo; secundum sententiam Suarii, Lugonis & Aliorum; debet Sacerdos celebrare in Ecclesia polluta, ac si ignoraret eam pollutam; nec posset monere ministros Ecclesie, ut eam reconciliarent. At verò secundum sententiam Aliorum teneretur Sacerdos obedire præcepto Ecclesie, id est, abstinere à celebratione Missæ, & monere Ecclesie ministros, ad quos spectat reconciliatio; quia potest obedire non prodendo peccatum, & aliunde damnum illud potius patitur penitens à seipso, quam à Confessario; debet quippe sponte exire, & nolle audire Sacrum, cum audiendo peccet; ut proinde Sacerdos nolendo celebrare, solum impediatur novum peccatum penitentis: quare etiam tunc penitens non est rationabiliter invitatus, cum ultro deberet dare licentiam non celebrandi; adeoque non habet veram occasionem, ut ei fiat onerosa Confessio.

Et idem dici potest de excommunicatione, qui sponte deberet abstinere à communicatione civili, & ultro dare licentiam Confessario eum vitandj, quando fieri potest, ut supponitur à Scoto, absque proditione excommunicationis: si ergo nolit dare illam licentiam, sed potius velit peccare ingerendo se consortio Confessarii, cur hic non possit uti jure suo? Præsertim cum fieri possit, ut Confessarius numquam antea aliquam cum eo habuerit communicationem civilem, quod ergo etiam nunc vitet eam communicationem, sive non communicet, quando aliunde ex præcepto Ecclesie

tenetur vitare seu non communicare, parum aut nullum onus est penitentis, propter quod merito, immo secundum fragilitatem humanam, possit averti à Confessione. Ergo saltem in hoc casu erit vera sententia Scoti, & per consequens vera nostra Conclusio, quæ solum dicit, aliquando hoc licere.

Sed non quid etiam aliquando licet amovere indignum ab officio? Affirmat Conclusio, quæ est Scoti supra n. 23. ubi sic ait: Si in collegio est consuetudo communis, ut sine nota quilibet extra Monasterium curam habeat, vel sine cura monasterium trahens, revocetur pro libito Præsidentis; vel etiam non pro libito, sed quandoque pro alia causa honesta, ut nunc iste quiescat in claustris, nunc laborat cum Martha in exteriori ministerio, & nunc ille prout utile visum fuerit Præsidentis; Dico tunc, quod Monachum, confessum de crimine, commissum in aliquo loco extra Monasterium, ubi moratur, potest Abbas ad Monasterium revocare, quia in hoc modo peccatum confessum prodit; licet aliquis dixerit (Henri. Quodl. 8. q. 18.) quod Confessus nullo modo potest se habere aliter ad confessum ratione Confessionis quantum ad quemcumque actum extra forum illum, quam si penitus nihil audisset. Si autem est consuetudo in collegio, quod non transferatur Monachus sic de loco foris se ad claustrum, nisi ratione delicti vel insufficientie in cura illius loci, non videtur tunc licitum Abbati, confessum ad Monasterium revocare.

Si dicas; non apponit remedium ad salutem oris sua. Respondeo, consulat sibi in foro penitentia meliori modo quod poterit, ut illum locum sibi periculum dimittat; si noluerit, non attente esse Deus: sed defectus occultos sibi secundum iustitiam incorrigibiles, Dei correctioni dimittat.

Ultimæ parti hujus doctrinæ Omnes consentiunt; sed primæ parti à Multis contradicunt; tamen Plures eam defendunt, quos supra allegavi ex Sanchio; qui propter auctoritatem tot Doctorum putat, eam esse probabilissimam. Inter ceteros Doct. Seraphicus 4. dist. 21. p. 2. a. 2. q. 1. n. 62. ita scribit: Ad illud, quod queritur de subdito, qui non vult à culpa cessare, dicendum, quod Superior debet persuadere voluntariam confessionem, & quod ipse petat absolvi ab onere officii. Quod si non vult, non debet eum absolvere: sed debet eum sustinere, nisi sit talis Religio, in qua subditi possunt transmutari vel transferri sine infamie nota.

Ergo si talis sit Religio in qua subditi possunt transmutari vel transferri sine infamie nota, non debet eum sustinere, sed transmutare vel transferre eodem jure, quo id faceret si Confessionem non audivisset: neque enim Confessio aufert jus, quod Prælati ante Confessionem habebat pro libito suo subditum transmutandi vel transferendi, alioquin subditus eo medio uteretur, ut quamvis indignus, equidem non posset transmutari vel transferri.

Respon-

205. An ex se... Confessionis licet... quando indignum amovere ab officio? Affirmat Scotus.

Obiectio solvitur

206.

Ante Scotum docuit hinc sententiam D. Bonav.

Probatio.

203. Secus... autem... Confessione... autem... autem...

204. Quis si... autem... autem...

Præsertim

Sanchio.

Præsertim

Probatio.

207.
Responso
Adversa-
riorum.

Respondent Adversarii, hoc argumentum levisimum esse; quia contraria sententia non dicit, Prælatu auferri antiquum jus, sed solum negat, eum posse ex sola Confessione accipere occasionem, ad deponendum subditum; ad hoc autem non habuit antea ullam jus. Fatebitur fortasse ea sententia, si Prælatu jam decreverat eam mutationem facere ante auditam Confessionem, omnino posse pergere in ea voluntate; quia Confessio non debet illi ligare manus, estò, ut sic dicam, eas non solvat. Ita Arriaga suprâ n. 14. & Alii communiter.

Arriaga.

208.
Contra
quam ar-
guit Aucto-
r.

Sed contrâ, si non debet illi ligare manus ergo auditâ Confessione, non propter peccata audita, sed quia vult, potest eum deponere, sicut ante Confessionem poterat, absque alio prætextu, quàm propria voluntatis. Unde nostra sententia non dicit, posse eum deponere propter Confessionem, sed ex alio prætextu; scilicet, quia vult; sicuti posset eum deponere post Confessionem, allegando defectum ætatis, scientiæ aut alium similem. Qui ergo illos prætextus admittunt, nescio quare non debeant admittere hanc sententiam sic explicatam; nam in casu proposito justus prætextus est, defectus voluntatis, cum ante Confessionem ille sufficit.

Et eadem est ratio de negatione suffragii, quando ante Confessionem liberum prius erat, absque alia ratione, dare vel negare pro solo libito voluntatis; nam illum prætextum liberæ voluntatis non potest auferre Confessio, magis quàm prætextum minoris ætatis, scientiæ, &c.

209.
Obiectio est
Trident.

Dices; ergo præceptum Trident. Sess. 14. c. 7. *Sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis, id unum pœnitentibus persuadere nitantur, ut ad Superiores & legitimos Iudices pro beneficio Absolutionis accedant*, erit intolerabile attentâ humanâ fragilitate, quæ majori impetu appetit honores & officia, quàm lapis feratur ad centrum. Unde eo ipso quodd subditus prudenter timeat (maximè communicato consilio cum prudenti Confessario aut viro docto) quodd Superior ita abutetur scientiâ Confessionis, in ordine ad externam gubernationem, ut ea circa illum statuatur, quæ non statuisset, nisi audivisset peccatum, justam habet causam, non confitendi apud illum peccatum reservatum, unde id prudenter timet, poteritque vel per Confessarium urgere, ut facultatem absolvendi concedat, vel si nolit, tunc se gerere comparatione illius peccati, quali non haberet copiam Confessarii, & contentus esse Absolutione directâ aliorum peccatorum.

Respondeo
sur.

Resp. propter difficultatem illius præcepti Pontifices voluisse, ut Superiores se faciles ostenderent, & benignos exhiberent, in concedenda facultate inferioribus Confessariis, absolvendi à reservatis, prout satis patet ex dictis proprio loco. Immo Clemens VIII. eo-

dem Decreto, quo prohibuit Superioribus, ne uterentur scientiâ confessionali ad externam gubernationem, præcepit eisdem, ut in singulis domibus deputent aliquos Confessarios, quibus reservatorum Absolutio committatur, quando casus occurrerint, in quos eam debere committi, ipse in primis Confessarius judicaverit.

Ergo tamen si possent Superiores uti scientiâ confessionali ad externam gubernationem, adhuc satis provisum foret fragilitati humanæ, cum jam rarissimè, & non nisi planè voluntariè, absque ulla necessitate, subditi confiterentur peccata reservata suis Superioribus; at proinde præceptum illud attentâ fragilitati immeritò diceretur intolerabile; quanto magis, cum jam Superioribus Regularium impositum sit, uti illâ scientiâ ad externam gubernationem?

Unde si subditus regularis sciret Superiorem abuturum scientiâ confessionali, non dubito quin haberet justam rationem urgendi Superiorem per Confessarium, ut facultatem absolvendi concedat, aut certè se gerendi comparatione illius peccati ac si non haberet copiam Confessarii. Sed ille abusus minimè præsumendus est, nec facile sciri potest, & ideo hoc prætextu non facilè dimidianda Confessio.

Et sanè quando pœnitens ita constitutus est, ut nolit deponi à suo officio, vel velit eligi ad officium, ad quod ineptus est, melius foret, quodd non confiteretur, quàm quodd confiteretur, & indispositus absolveretur, ut omnibus liquidd constat.

Interim, quia fieri potest, ut Superior iudicet indignum, qui dignus est in propria estimatione, cum illa dignitas non consistat in indivisibili, & quia sæpè expedit, ut etiam verè indignus accedat ad Confessionem, ut Confessario instruat de sua indignitate, ac tunc sponè renuntiet officio, aut desinat officium prætere; ideo consultum fuit, id generaliter Superioribus Regularium prohibere, ut tantò minus subditi averterentur à Confessione, dum probè sciunt, Superiorem propter peccata audita in Confessione, nisi foret extrema aut gravis necessitas, non posse eos deponere ab officio, vel eis negare suffragium, estò moraliter certò constaret de ineptitudine seu indignitate.

Quæri potest (inquit Mald. suprâ c. 14.) an Prælatu, qui ex Confessione novit peccatum, quo fungitur, possit ipsum ab officio isto amovere; præsertim si moris sit Religiosos pro libitu tali officio admovere, & private sine ulla nota.

Respondeo; post Constitutionem Clementis non esse hoc faciendum, nisi aliâ scientiâ dirigatur Prælatu ad prudenter hunc amover-

dum; alioquin prius non erat illicitum, modo fieret sine omni periculo suspicandi, quod scientia Confessionis ad hanc privationem concurrisset, ita ut ne quidem ipse amotus in hanc suspicionem esset deventurus. Prudentes id monuit Antoninus post D. Thom. Confessionalis sui c. 27. qui vult rem differri, donec sine nota aut suspitione tali amoveri possit.

Si autem amoveri quemquam a tali officio sine causa, moris non sit, non amoveat occasione Confessionis, sed expectet commoditatem occurrentis liquidæ alterius causæ. Ceterum ne impediatur per Confessiones in suo regimine, & ut sua libertas servetur subditis, rectè statuit Clemens VIII. non licere Superioribus Regularium, subditorum Confessiones audire, nisi quando peccatum aliquod refervatum admiserint; aut ipsimet subditi sponte & proprio motu id ab iis petierint. Hæc ille.

Et Navar. in cap. Sacerdos n. 146 ait; non esse omnino verum, quod Quidam pro indubitato consulunt, neque Confessarium quoad contentum, perinde se extra Confessionem gerere debere, qualem se gessisset, si etiam nullatenus audivisset. Nam primò; si nullatenus audivisset excommunicationem vel impedimentum (Matrimonii) non possit eum vel secretè monere, vel in secreto evitare, & tamen auditâ Confessione id efficere potest. Secundò; si quis per confessionem solam sciret, aliquem esse malum virum, quàmvis per omnes alias vias eum haberet & coleret, ut optimum, occurrente tamen Prælati electione, in ea eundem, si non audivisset ipsius Confessionem, & posset & deberet eligere; propter tamen illam scientiam, in Confessione quæsitam, neque deberet neque posset illi suffragari; argum. cap. Cum in cunctis §. fin. de Elect. & cap. Perpetuo eodem tit. lib. 6. conjunctio cap. Si Sacerdos, de Offic. ord. Ita Navar.

Et n. 150. Secundùm omnes, inquit, iuste quis posset electoribus dissuadere alicujus in Prælatum electionem, ob solam per Confessionem de ipso scitam malitiam, modo ita remgereret, ut nullo modo peccatum ipsius proderet ulli.

Hinc consequenter docet n. 148. eligentem tali casu indignum, incurere pœnam suspensionis, constitutam eligentibus indignum cap. Cum in cunctis §. fin. de Elect. sequentis tenoris: Clerici sane, si contra formam istam quemquam elegerint, & eligendi sunt potestate privati, & ab Ecclesiasticis beneficiis triennio noverint se suspensos: dignum est enim, ut quos Dei timor a malum revocet. Ecclesiastica saltem cœrceat severitas disciplina. Episcopus autem si contra hæc fecerit, aut consenserit fieri: in conferendis prædictis officiis & beneficiis potestatem amittat, & per Capitulum aut per Metropolitanum (si Capitulum concordare nequiverit) ordinetur.

Probat autem Navar. suam doctrinam, Nam §. ille (juncto cap. Cum Vintoniensis 25. eodem tit. ibi: Quod illi, qui Decanum elegerant, eligendi erant potestate privati, pro illa maxime causa, quod hominem non legitime natum, scienter eligere presumpserunt) pœnam illam eligenti scienter indignum imponit: at is sciens eligit indignum, & tali scientiâ sciens, quæ facit ipsum peccare: quare igitur illam pœnam non incurrat? Facit, quod tam efficax est illa scientiâ in negotio, quod inter Deum solum & hominem agitur, quàm alia; immo efficacior; quippe quæ in ipso Dei foro est quæsitâ; ergo si alia facit incurere hanc pœnam, faciet & ea; argum. l. Illud ff. de Leg. Aquil. & cap. Inter ceteras de Rescript.

Neque obstat, si dicatur; ibi agi de pœna, & pœnam in foro Dei non incurri, licet in foro debeat exteriore, ut habet Glossa singularis in cap. Fratemitas 12. q. 2. Non, inquam, hoc obstat; quia illa Glossa non habet locum in censuris, quæ nullâ indigent executione aliâ; præter illam, quam secum ferunt & ille §. de suspensionis pœna agit, quæ unâ est de censuris. Hæc ille. Consequenter, sicut dixi, ad præcedentem doctrinam, quæ ait, scienter eligentem indignum in casu proposito peccare.

Sin autem cum opposita sententia dixeris, eum non peccare, sed debere eligere indignum; consequenter dices, eligentem indignum non incurere illam pœnam, ut dixit, Lugo supra n. 104. & Alii, quod non est contra Navarrum, ut perperam ait Lugo, quia Navar. supponit peccatum, quod Lugo negat. Sed contra Navarrum docent Paludanus & Adrianus (teste ipso Navar.) qui licet admittant peccatum, equidem negant pœnam.

Controversia parvi momenti pro praxi; nam qui indignum eligunt, cum sine peccato id possint facere, sequendo sententiam Lugonis & Aliorum, dicentium, esse obligationem eligendi indignum, quidni eam sequantur? Nemo autem punitur pro eo, quod debet facere; sed pœna proprie dicta, qualis est illa suspensio, præsupponit culpam indebitæ electionis.

Deinde existimo; jura supra allegata non attendisse ad scientiam Confessionis, seu fori merè interni inter Deum & hominem; sed per ly Scienter, intellexisse solam scientiam fori externi, ut sic loquar, sicut ipsa electio indigna, de qua ibi loquuntur, indubie spectat ad forum externum, adeoque suspensionem illam (latæ sententiæ, juxta Gloss. in cap. Cum Vintoniensis ibi: Nota, quod qui scienter indignum eligit, amittit potestatem eligendi, & devolvitur ad illos, qui non peccaverunt. Ita per hoc probatur, quod ille Canon, Cum in cunctis

Probatio ex c. 7. & 25. de Elect.

215. Occurrit objectioni.

Lugo.

Paludanus Adrianus.

216.

Iura supra allegata non attendisse ad scientiam Confessionis.

X x

213. Quid sentiat Navar.

214. Dicitur nisi casu eligentem indignum incurere pœnam suspensionis.

est Canon lata sententia suspensionem, inquam; illam non concernere Confessarios, qui eligunt indignum scienter ex sola Confessione, estò alioquin peccarent, secundum sententiam Navarr. & Aliorum; de qua hæcenus satis dictum est, cautissime utriusque & rarissime, si tamen umquam, practicanda; tum propter periculum revelationis peccati, tum propter Decretum Clement. VIII.

217. Quamquam, ut hoc etiam notemus, credidero, perarò occurrere circumstantias, in quibus Superior ex sola Confessione noverit incapacitatem sui subditi, neque enim solent, maxime qui talia habent peccata, propter quæ mererentur deponi ab officio, vel non promoveri ad officium, suis Superioribus confiteri, cum alios sufficientes invenire possint, à quibus nihil est timendum; ut proinde hæc sententia non adeò sit onerosa pœnitenti, ut Aliqui bene apprehendunt.

Et indubiè majus sine comparatione onus esset, si Confessarius pœnitenti posset obijcere peccata confessà; quia licet fortè aliquis hic & nunc minùs curaret illam objectionem, quàm depositionem ab officio: quia tamen illa depositio rarissima est, obiectio autem foret frequentissima, merito Christus hanc prohibuit, tamquam nimis onerosam pœnitentibus; de illa autem parùm videtur fuisse sollicitus; tamquam nullum ferè onus, iis præsertim, qui seriò volunt emendare sua peccata. Et certè gravius onus potuisset annectere Sacramento tam utili, si voluisset. Hic ergo sit finis hujus molestissimæ quæstionis.

218. Finem autem Sectioni imponet quæstio non adeò difficilis (& ideo paucis expedienda) videlicet: Sacerdos de facto absolvit aliquem Episcopum simoniacum, quod non potest de jure: ille Sacerdos tenetur confiteri, & in speciali de isto peccato, & sic circumstantiæ aggravant; sed non potest sic confiteri nisi revelando in Confessione peccatum illius Episcopi simoniaci; quæritur, an teneatur confiteri.

Respondet Doctor Subtilis supra n. 21. Dicit, quòd Confessor indiscretè ministrans Sacramentum Pœnitentiæ, tenetur non statim confiteri de facto suo indiscreto, quando scilicet Confessor suus poterit statim devenire in notitiam personæ, circa quam indiscretè exercuit usum Clavium: & hoc ad minus tenetur, non in speciali exprimere culpam circa quam, & modum quo indiscretè exercuit: sed vel præcisè in generali dicendo sic: Meâ culpâ indiscretè & indebitè ministravi Sacramentum Pœnitentiæ: vel si urget eum conscientia de Confessione faciendâ super hoc in speciali; ut dicit argumentum, quia est peccatum mortale speciale, & circumstantiæ specialiter aggravantes; tenetur expectare opportunitatem confitendi alicui, qui ex tali Confessione peccati,

& circumstantiarum, non potest devenire in notitiam personæ huic confessæ.

Quòd si nunquam possit haberi talis Confessor, qui ex explicatione peccati & circumstantiarum possit devenire in culpam, & personam sibi confessam; iste est in casu impossibilitatis ad confitendum homini, quia plus tenetur ad præceptum non prodendi culpam sibi confessam, quàm ad confitendum explicitè culpam suam; quia ad primam multipliciter ex lege naturæ, ut probant rationes ad primam Conclusionem, & multipliciter ex lege pœnitentiæ divini, ut probant rationes ad secundam Conclusionem: ad secundam verò ad plus de lege pœnitentiæ divini, ut dictum est dist. 17. ergo ille confiteatur Deo. Ita Scotus & Alii communiter; adeo ut Suarius Disput. 33. Sect. 1. n. 18. contrariam opinionem (quæ est Socii 4. dist. 18. q. 4. a. 4.) dicat non esse probabilem.

Quia licet integritas formalis sit de essentia Confessionis, tamen materialis non est adeò necessaria, quin propter alias causas præmitti possit; nulla verò potest esse gravior, quàm observatio sigilli. Immo multi Auctores docent, solum ob non revelandum peccatum proximi, licere, vel etiam debitum esse aliquid in Confessione omittere; sed hinc intercedit hæc causa, & præterea integritas sigilli: ergo excusat à formali diminutione, & consequenter obligat ad observationem sigilli.

Ex quo patet responsio ad secundam rationem Socii supra, quæ talis est: Dicere in Confessione non est tam gravis infamia, postquam Sacerdos audiens tenetur ad sigillum illius. Respondetur, inquam, licet non sit tam gravis infamia, sicut dicere extra Confessionem, equidem apud Multos sufficit ad dimittendam Confessionem, etiam ubi nullum est periculum fractionis sigilli.

Deinde, num est gravis infamia, quòd Confessarius extra Confessionem dicat, laicum pœnitentem confessum fuisse verbum occultum? Et tamen illud non licet, estò per possibile vel impossibile foret necessarium ad integrè confitendum: ergo licet nulla esset infamia in Confessione revelare peccatum confessum, non propterea foret licitum, estò necessarium ad integrè confitendum.

Ad primam rationem Socii, utpotè, non est arctius vinculum servandi sigillum, quàm in integrè confitendi, quandoquidem obligatio sigilli ex obligatione Confessionis emergit; bene respondet Suarius supra: Licet sigillum ordinetur ad integritatem, tamen majus detrimentum esset ipsiusmet integritatis, dare licentiam tunc ad loquendum, quàm obligare ad tacendum: quia ex primo servatur integritas in uno singulari casu; ex secundo verò daretur occasio sæpiùs illam non servandi.

217. Radevenit ut Superior ex sola Confessione noverit incapacitatem subditi.

218. Quæstio finalis.

Circumstantiæ specialiter aggravantes quandoque non manifestande in Confessione.

Nulli scire...

Aliqua...

2. P...

Adde

Adde communem ac certam doctrinam; si Confessor audiens Confessionem duorum, ex uno intelligat, alium non confiteri integrè, neque dignè, non potest ullum indicium dare, sed debet absolvere, ne revelet Confessionem: quia secundùm præsentem scientiam bene facit, & alià uti non debet: ergo à fortiori &c.

Placeat itaque omnibus sententia Scoti, & communis aliorum Theologorum, & caveant omnes diligentissimè sub pœnis constitutis à Conc. Later. cap. Omnis utriusque. 12. de Pœnit. & remiss. de quibus alibi egimus, ne verbo, opere, aut alio signo directè vel indirectè revelet peccatum confessum & peccatorem in ullo prorsus casu, etiamsi peccatum confessum foret contra bonum commune temporale aut spirituale, utpote crimen hæreticis vel proditio Reipubl. &c.

Nam, ut bene Doctor Subtilis suprâ n. 18. Nallus casus potest esse, in quo contra charitatem militet silentium, immo contra charitatem communem militaret oppositum. Et quando instas de bono communi; dico illud Deuter. 16. Iustus quod iustum est exequeris: ergo charitative quod charitatis est exequeris; sed non charitative exequi-

tur, qui contra legem naturæ modis prædictis manifestat aliquid malum commissum vel committendum: Quare reprobandus est illè versus Iuristarum: Est hæresis crimen, quod nec Confessio celat; non quia metrum sit bonum, sed sententia est falsa.

Consonat Doctor Seraphicus suprâ n. 60. dicens: Ad illud, quod obicitur de hæretico, ducendum, quod debet tacere: nec per illam cognitionem aliquid dicere specialiter: potest tamen sine revelatione Confessionis Superiori dicere: Vigila super oves, quia lupus est in grege, si probabiliter videt illum, qui confessus est, verum dixisse, & periculum ovium imminere; potest etiam & debet esse sollicitus sine revelatione Confessionis, quo modo scias & gregi domino provideat; & tunc domino suo, & etiam consentiens fidem, quam debet, servat. Hæc S. Bonavent.

Omitto plures alios particulares casus, quos ex principiis & fundamentis, hucusque à nobis positis, Auctores aliqui hic resolvunt; tum quia propè innumeri; tum quia ex iis, quos explicuimus, res est facilis. Progredior autem à sigillo, principali utique ac gravissima obligatione Confessariorum, ad quasdam aliquas obligationes minoris momenti.

SECTIO OCTAVA.

De quibusdam aliis obligationibus Confessariorum.

Hæ sunt obligatio audiendi suo tempore Confessiones, obligatio examinandi & instruendi penitentes, obligatio supplendi defectus in Confessione admissos &c. Incipiam ab obligatione audiendi Confessiones; & quæro Primò; an Parochus teneatur audire Confessiones subditorum toties quoties fuerit ab eis requisitus? Respondeo & Dico primò:

CONCLUSIO I.

Parochus requisitus tenetur ex iustitia, per se vel alium, subditorum Confessiones excipere, semel vel pluries in anno, pro eorum multitudine, necessitate & annuo stipendio.

Prima pars, scilicet, Pastorem ex iustitia teneri administrare hoc Sacramentum suis ovis, ab omnibus admittitur. Ratio in promptu est; quia officium inducit obligatio-

nem iustitiæ, maximè accedente explicito vel implicito contractu, prout impræsentiarum accedit: ad hoc enim huiusmodi officium est institutum, ut oves habeant certum animarum suarum Pastorem, à quo possint iure requirere pascua necessaria ad salutem, & ideo præstant annum stipendium, & ad illud præstandum censentur se obligare ex iustitia, ita ut non præstando peccent, & teneantur Pastori ad restitutionem.

Quidni ergo pari ratione, Pastor eis ex iustitia teneatur providere de necessariis pascuis? Inter quæ primum facillè locum obtinent Sacramenta, à Christo ad salutem ovium instituta. Atque inter Sacramenta, quòd magis necessarium lapsis post Baptismum, quàm Sacramentum Pœnitentiæ? Illud ergo tenetur Pastor requisitus administrare ex officio suo; adeoque ex iustitia, ut dictum est, quoniam officium cum hac conditione confertur & acceptatur.

Porro veluti Superior civilis, Rex, Princeps, Magistratus &c. non obligantur per se ipsos omnia sua munia exequi, sed sufficit, quòd per alium idoneum id faciant; argum. Reg. 72. de Reg. Iuris in 6. Qui facit per alium, est perinde ac si faciat per seipsum, sic nulla est ratio,

X x 2

222. Constat omnibus sententia Scoti.

Nullo casu sine Confessione est contra charitatem ex Scotio.

1. Aliqua minores obligationes Confessariorum.

2. Parochus tenetur ex iustitia administrare.

223. cui confotat Doct. Seraphicus.

Sacramentum Pœnitentiæ suis ovis.